

PROTOKOL

OVER

FORHANDLINGERNE VED ARB.S FAGLIGE
LANDSORGANISATIONS 5. KONGRES I KR.A

DEN 9.—13. SEPTEMBER 1907

UDGIVET AF

SEKRETARIATET FOR ARB.S FAGLIGE
LANDSORGANISATION VED OLAV KRINGEN

KRISTIANIA 1907 — ARBEIDERNES AKTIETRYKKERI

Protokol

over

forhandlingerne ved Arb.s fagl. landsorganisations
5. kongres i Kristiania 9.—13. septbr. 1907.

Udgit af

Sekretariatet for Arb.s fagl. landsorganisation

ved

Olav Kringen.

Kristiania
Arbeidernes Aktietrykkeri
1907.

Sagregister.

	Side
Beretning 60—96:	
Arbejdsmandsforbundet	95
Bagerstreiken i 1906.	73—76
Formerforbundet.	78, 95
Jern- og metalarbejderforbundet.	76—78
Malerstriden	79—95
Pedersens fratræden som formand.	61—72
Redegjørelser fra sekretariatet i malerstriden	79—90
Regnskabet	78, 95
Resolution om voldgift i malerstriden	90
Skotøiarbejderforbundet.	95
Bevilgninger til:	
Forretningsføreren	107
Jensen, D.	107
Johnsen, Thv. Joh.	35
Landsorganisationens formand	106—107
Sekretæren.	107
<i>Dagsorden</i>	<i>3</i>
<i>Forretningsorden</i>	<i>7</i>
<i>Forskjelligt</i>	<i>111</i>
<i>Fuldmagtskomite og fuldmagter.</i>	<i>4</i>
<i>Fuldmagt, M. Sundby's</i>	<i>35</i>
<i>Grænser mellem forbundene</i>	<i>109—111</i>
<i>Haandbog, udarbejdelse af.</i>	<i>60</i>
<i>Indledningstaler</i>	<i>1—3</i>
<i>Jernbanefunktionærerne</i>	<i>109</i>
<i>Kongressens konstituering</i>	<i>3—8</i>
<i>Kongressens gæster</i>	<i>1</i>
<i>Kongressens afslutning</i>	<i>112—113</i>
Lovene 11—59:	
Anmeldelsesfrist for krav	45—46
Bestemmelser, forskellige	58
Det norske arbejderparti (centralstyret og sekretariatet)	43
Heltbetalende og halvtbetalende	17
Hovedstyret.	35, 42
Konflikter, godkendelse og ledelse af	44—47
Kongressen	26—34
Kontingent, ordinær og ekstraordinær	18—24
Kontingentfritagelse	24—26, 57

	Side
Lovenes vedtagelse	59
Lovenes ikrafttræden	58
Lovkomiteens arbejde	9—11
Lønnede funktionærer, 1 eller 2	35—39
„Meddelelsesbladet“	43—44
Repræsentation paa kongressen	28—34
Restancer	57—58
Rettigheder, tab af	57—58
Revisorer og revision	35, 42, 44
Sekretariatet	35, 43, 44
Sekretariatets sammensætning (ret til 1 eller 2 fra hvert forbund)	40—42
Specialisering af forbundene	13—17
Streiker og lockouter	47—57
Udmeldelse	58
Understøttelse under streik og lockout	47—57
Lønninger til:	
Formanden	107
Sekretariatmedlemmerne	107
Revisorer	107
<i>Lønsstatistik, priser paa livsfornodenheder etc.</i>	59, 60
<i>Repræsentantfortegnelse</i>	4—7
<i>Sjømandenes organisation</i>	108—109
<i>Tarifoverenskomster</i>	96—104
<i>Telegrammer</i>	113—114
<i>Twistigheder inden organisationen</i>	105—106
<i>Valg</i>	107
<i>Valgene</i>	111
<i>Voteringer ved navneopraab</i>	33—34, 55—57

Arbeidernes faglige landsorganisation i Norge aabnede sin 5te kongres i Kristiania kommunestyres lokale i den gamle frimurerloge om formiddagen kl. 10 den 10de september 1907.

Formanden, *Ole O. Lian*, bød paa sekretariatets vegne deltagerne velkommen. I de to aar, som var gaat, siden sidste kongres, udtalte han, var organisationen gaat kolossalt frem. Paa sidste kongres var der 150 repræsentanter for 16,000 medlemmer, idag hilser vi 275 repræsenterende 34,000 organiserede arbejdere vel mødt. Organisationsarbejdet i vort udstrakte land er særlig vanskeligt. Landet er tyndt befolket, afstandene store, og menneskene bor langt fra hinanden. Men et stort og ihærdigt arbejde har været udfoldet, og vi har haft held med os. Vi har haft mange seire at opvise. Organisationen har rettet mangan bøiet ryg og skaffet meget lys ind i mangt et arbejderhjem. Mange af de afsluttede overenskomster er banebrydende for vor bevægelse. Saaledes vil jeg nævne jern- og metalarbejdernes landsoverenskomst. Endelig har arbejderne ved den sidste store konflikt vundet en lysende seier. Hertil har den støtte, som vore udenlandske kolleger har ydet, bidraget meget. Derfor retter vi en tak til vore udenlandske stridskamerater, som er tilstede her idag. Taleren præsenterede derpaa for forsamlingen *Carl Legien*, formand for den tyske landsorganisation og sekretær for det internationale sekretariat, *J. Sassenbach*, kasserer i det internationale sekretariat og medlem af styret for den tyske landsorganisation, *Camille Huysmans*, sekretær for det internationale socialistiske bureau, *S. Jaszai*, sekretær for landsorganisationen i Ungarn, *Herman Lindqvist*, formand og *E. Söderberg*, kasserer i Sveriges landsorganisation, ligesaa hr. *Tholin*, medlem af styret for samme organisation, *C. M. Olsen*, formand og *C. F. Madsen*, sekretær i Danmarks samvirkende fagforbund, *Vartiainen*, sekretær i Finlands landsorganisation, samt *Chr. H. Knudsen* og *M. Nilssen* som repræsentanter for Det norske arbejderparti. Fra den engelske landsorganisation var anmeldt *A. Gee* og *Pete Curran*, og skulde de senere ankomme. Tilslut refererede tal. slutten af en artikel i „Norske Intelligenssedler“ for 9. september om den netop afsluttede skandinaviske arbejderkongres, saalydende: „Sjelden har vi set en saa repræsentativ og saa vel disciplineret forsamling som den 7. nordiske arbejderkongres, som nu har tilendebragt sine forhandlinger her i byen. Der behandlede omtrent 20 forskellige emner, hvoraf flere var meget betydelige. Det hele blev ekspederet uden unødigt snak, kort og greit og præcis, som man bare blir vidne til i de forsamlinger, som ved, hvad de vil.“

Camille Huysmans, sekretær for det internationale bureau i Brütisels, gaves derpaa ordet. *Huysmans* udtalte sin beklagelse over, at

han ikke kunde tale norsk, hvorpaa han saa paa tysk hilste fra den institution, han repræsenterede. Arbejderbevægelsen i de forskjellige lande havde mange metoder for sin virksomhed, og hvilken man saa begyndte med, kom man dog tilslut til at anvende allesammen. I Tyskland begyndte man med den politiske metode og var først i de senere aar blevet stærk i den faglige. I Belgien var man begyndt med kooperationen, men socialisternes vækst ved valgene og de store streikekampe, nu sidst i Antwerpen, viste, at man ogsaa der hurtig kom over til de andre metoder. I England var man tidlig begyndt at organisere fagforeninger, og de engelske arbejdere holdt i lange tider fast ved den faglige og kooperative metode uden at bry sig om den politiske. Men det sidste aars begivenheder havde vist, hvor hurtig man ogsaa der kunde komme efter. I arbejderbevægelsen var alle disse metoder gode, og ingen var til at forkaste, og det viste sig, at hvilken man saa begyndte med, saa gik man ogsaa i alle land over til at anvende alle. Tal glædet sig over, at her i Norge var vi gaat jevnt frem paa alle veie. Alle metoder var gode, og det var interessant at følge ogsaa den norske bevægelses udvikling. Hvad det kom an paa, var frigjørelsen fra det kapitalistiske aag. Vilde slutte med at citere en hollandsk digters ord, som passet paa denne sag. Da dagen lysnet, stod træet i dens glans og strakte sig op mod himlen og udbrod i jubel: Det er for mig solen skinner! Men bjerget, som raget endnu høiere op, sagde: For mig er det solen skinner! Og taarnet, som stod oppe paa bjerget, sagde: Nei, kun for mig er det, solen skinner! Saa brød solen frem og kastet sine straalers glans over træet, bjerget og taarnet — over den hele jord. Slig er det ogsaa med arbejderbevægelsen: Socialismens idealer kaster sine straalere over alle dens metoder og veie.

C. M. Olsen, den danske landsorganisations formand, oversatte Huysmans tale og udtalte paa sin organisations vegne, at den tak, som var blevet rettet til Danmark for hjælp i den sidste store konflikt i Norge nu sidst, ikke var saa helt fortjent. Vi stod lige foran trudselen om en stor konflikts udbrud i vort eget land; men den forsikring kunde han gi, at om kampen var blevet fortsat her, saa vilde de danske ikke blevet savnet med sin støtte. Naar jeg staar foran den store forsamling her, saa tænker jeg paa, hvordan organisationen er vokset op af smaa kaar. Jeg vil ligne dem med en fattig landarbejders kaar. Han har ingen marker at saa og høste. Han maa ta sin pose og faa den fyldt af andres grøde. Saaledes har ogsaa organisationens første mænd maattet ta sin pose paa ryggen og gaa fra værksted til værksted, fra fabrik til fabrik og fylde den. Og posen har været fagforeningsprotokollen, som lidt efter lidt er blevet fyldt med medlemmer. Det var gjort af kjærlighed til sagen, af de, som begyndte. Naar nu efterfølgerne kommer, saa finder de en rig, bølgende ager. De tar alt i arv. Saa skal vi ogsaa tænke paa, hvad det har kostet at komme saa langt. Arven skal forvaltes, ikke som privat eiendom, men som noget betroet, der skal leveres til efterslægten og vokse videre. Og hvert aar, som kommer, skal gi stedse større fold. Jeg vil si eder: Vær varsom med arven! Det er en kapital, som skal gi grundlag for alt, hvad der senere kommer. De unges blod er hedt og varmt; men

lad dem ikke i sin fremstormen odelægge det, de gamle har skaffet tilveie. Men selv om nu diskussionens bølger kommer til at gaa høit paa dette stevne, saa maa alle deltagere ha det for øie, at der skal arbeides videre. Grundlaget herfor maa ikke rokkes. Taleren endte med en hilsen og et ønske om held i arbeidet.

Herman Lindqvist, formand for Sveriges landsorganisation, gaves derpaa ordet. Han udtalte, at han havde havt anledning til at overvære alle den norske landsorganisations kongresser med undtagelse af den første, ligesom han havde været tilstede paa alle svenske kongresser af samme art. Man havde altid paa hver eneste af disse kongresser hørt om *fremgang* — aldrig om tilbagegang. Idag havde man særlig grund til at fremhæve dette. Thi i de sidste par aar havde fremgangen været større end nogensinde. Siden den store strid med Sveriges værkstedforening i 1905 har fagbevægelsen derborte gaat saa vældig frem, at den idag tælltet 215,000 medlemmer. Heraf staar for oieblikket 160,000 i Den faglige landsorganisation. Ogsaa i Norge og Danmark har bevægelsen gjort store fremskridt, og den er nu overalt blevet en magt, som arbejdsgiverne er nødt til at regne med. — Under diskussionen om militarismen paa den skandinaviske kongres folte vi alle mer end ellers, at vi var ét, at vi alle havde fælles interesser, og at vi vilde gaa sammen, naar det gjaldt at bekjæmpe de magthavere, som vilde paaføre os broderkrigens rædsler. Jeg haaber, at det ikke mer skal bli mulig i Norden. Men samtidig ruster vi os paa den anden linje ved at udvikle broderfølelsen mellem folkene, hvilken er den største fredsgaranti. — Jeg vil tilslut takke for indbydelsen til kongressen. Til den tak, formanden rettet til os for støtten under papirkonflikten, vil jeg føie en tak for den store hjælp, som vi i 1905 fik fra Norge. Og med de begivenheder, som netop har fundet sted i Danmark og Norge, tør vi si, at vi nu er **kraftige** nok til at modta ilddaaben nok en gang. I Sverige bydes vi nu til stadighed generallockouten, saa vi faar den nok. Men vi er forvisset om, at naar det kommer dertil, vil vi faa al mulig støtte fra de norske brødre, og disse kan atter være forvisset om, at de svenske arbeidere ikke skal bøie ryg, men kjæmpe kampen igjennem. Og det skal nok vise sig, at arbejdsgiverne tilslut skal tabe lysten til stadig at komme med lockoutrudsler. Tilslut vil jeg si, at hvorledes meningene end kommer til at brydes her, saa maa der ikke, naar I gaar herfra, findes nogen tvedragt, som svækker eder. Kun ved en enig **optræden** blir I den uovervindelige magt.

I. Kongressens konstituering.

Følgende dagsorden forelaa og godkjendtes enstemmig:

1. Kongressens konstituering.
 - a) Mandaternes godkjendelse.
 - b) Vedtagelse af dagsorden og forretningsorden.
 - c) Valg paa kongressens tillidsmænd.
2. Beretning og regnskab.
3. Forslag til nye love.

4. Almindelige principer for tarifoverenskomster.
5. Optagelse af lønsstatistik for alle fag og undersøgelse af priserne paa livsfornödenheder.
6. Bevilgningssager.
7. Ang. ordning af tvistigheder inden fagorganisationerne.
8. Valg.
9. Bestemmelse af tid og sted for næste kongres.

Som fuldmagtskomité havde sekretariatet opnævnt Kristen Tørrer, Sverre Iversen og G. Sethil. Komitéen indstillet samtlige mandater til godkendelse, hvilket vedtoges enst. Følgende repræsentanter var anmeldt:

Det internationale fagl. sekretariat: C. Legien og Joh. Sassenbach, Tyskland.

Den engelske landsorganisation: A. Gee og Pete Curran.

Landssekretariatet i Sverige: Hermann Lindqvist og E. Söderberg.

Samvirkende fagforbund i Danmark: C. M. Olsen og C. F. Madsen.

Den ungarske landsorganisation: S. Jaszai.

Internationale socialistiske bureau: C. Huysmann.

Det norske arbeiderparti: Chr. H. Knudsen og Magnus Nilssen.

Sekretariatet: Ole O. Lian, Kristen Tørrer, M. Ormestad, M. Nygaard, Sverre Iversen, A. Stenberg, Rich. Hansen, H. Pettersen, Edv. Svendsen, Jonas Nygaard.

Norsk jern- og metalarbejderforbund (7500 medl.) Hovedstyret: Anton Olsen, M. Carlsen. Afdeling 1, Kristiania (medlemsantal 1. juli 1907, 534): A. Pedersen, Karl A. Olsen, Stortuen, Arnt Aamodt, Fr. Carlsen. Afd. 2, Kr.a (550): Th. Enemark, H. Christiansen, John Wiik, G. Lindahl. Afd. 3, Kr.a (345): Ingvar Olafsen, Halvdan Svendsen, Peder Bakke, Johan Andersen. Afd. 4, Kr.a (227): Emil Nilsen, Edv. Wilberg. Afd. 5, Kr.a (179): Hans P. Pettersen, Andreas Andersen. Afd. 7, Kr.a (48): Sigvart Skau. Afd. 8, Kr.a (473): Aksel Kristiansen, A. H. Johannesen, H. Kristiansen, O. Walquist, Kristian Evensen. Afd. 10, Kr.a (121): H. Henriksen. Afd. 26, Kr.a (72): Hans O. Høglund. Afd. 27, Kr.a (159): Johan Kristiansen, Sigvart Henriksen. Afd. 40, Kr.a (135): Olaf Klafstad. Afd. 42, Kr.a (28): Hjalmar Evensen. Afd. 44, Kr.a (78): Simen Berg. Afd. 60, Kr.a (123): Sigvart Dahl, Bendik Eliassen. Afd. 64, Kr.a (14): Peter Herbrandsen. Bergen, 8 afd. (844): Karl Bragstad. Trondhjems 7 afd. og afd. 28, Hommelvik (446): O. R. Olsen. Fredrikstad afd. 19, 22, 37 og 45 (237): Teodor Arnesen. Fredrikstad afd. 13 (286): Johan A. Johansen. Stavanger afd. 25, 46 og 55, Hauge-sund 57 (402): Otto Byberg. Aalesunds afd. 31, 50 og 56, Kr.sunds afd. 65 (156): Johan Gjerseth. Narvik afd. 6 (73): Joh. Hope. Hamar afd. 17, Aadalsbruk afd. 32 (160): Svend Renström. Fevig afd. 18 (98): Andreas Samuelsen. Dunderlandsdalens afd. 9, Sulitjelma afd. 66 (141), Jakob Waage. Lysaker afd. 24 (81): Bernh. Pedersen. Drammens afd. 30, Modums afd. 47 (174): Vilhelm Tybring. Moss afd. 33 (112): L. Kreutz. Sandefjords afd. 34 (296): M. Nilsen. Strømmens afd. 35, Magnor afd. 52 (113): Hans C. Smith. Kr.sands afd. 38 (103): Peder Sorensen. Porsgrunds afd. 39, Skiens afd. 63 (93): Andreas Kjelle-

vold. Eidsfos afd. 47, Tønsberg afd. 67 (71): Olaf Olson. Sarpsborg afd. 49 (192): O. C. Jellum. Gjøvik afd. 54, Raufos afd. 23 (49): Jørgen Johansen. Harstad afd. 59 (44): A. E. Carlsen. Notoddens afd. 61, Skotfos afd. 36 (109): Jens Dammen. Hafslunds afd. 68, Tistedalens afd. 69 (138): Lorentz Johansen.

Norsk murerforbund (800 medl.) Forbundsstyret: Aug. Torp og F. Lysgaard, Kr.a. Murernes union: Edv. Evensen. Drammens afd.: Adolf Andersen. Sarpsborg afd.: Arthur Halvorsen. Trondhjems afd.: Herman Aars.

Norsk Stenhuggerforbund (520 medl.) Forbundsstyret: Albin Pettersen og Karl Johansen. Stenhuggernes fagf., Kr.a: Alfred Palm. Fagerholt stenhuggerforening: Elof Karlsen. Hyggens og Drammensfjordens stenhuggerforening: Ole Olsen.

Norsk formerforbund (886 medl.) Forbundsstyret: Emil Nyhus og H. Hansen. Formernes forening, Bergen: Herman Havre. Gjøvik formerforening: Jens Halvorsen. Trondhjems formerforening: Paul Aalberg. Drammens formerforening: Nikolai Enger. Kr.a formerforening: Sigurd Olsen, Martin Hansen, Ludvig Johansen. Stavanger formerforening: Mathias Larsen.

Norsk centralforening for bogtrykkere (1684 medl.) Hovedstyret: M. A. Aarstad og Nils A. Nilssen, Kr.a. Hortens afd.: G. Ousland. Kristiania afdeling: A. M. Andersen. A. Lokkeberg. Bergens afdeling: Ths. J. Friis. Stavanger afdeling: Johs. E. Boye. Trondhjems afdeling: L. Rungstad. Drammens afdeling: Oscar Olsen. Fredrikstad afdeling: Martin Hansen.

Træarbeiderforbundet (2007 medl.) Forbundsstyret: D. Jensen, H. Lie. Bygningssnedkernes foren., Kr.a: Karl Johansen. Tømernes foren., Kr.a: M. Stenersen, K. Storbye, O. Bakken. Tømrerne og bygningssn., Aalesund: Ole Selvik. Skibstømrerne, Bergen: Albert Arvesen, Gabriel Davidsen. Modellsnedkerne, Bergen: Edv. A. Karlsen Kaland. Bygningstømmermændene, Bergen: Olai Møksvold. Kr.ania skibstømmermænds forening: Torvald Pedersen.

Norsk malerforbund (359) medl.) Forbundsstyret: J. M. Winge, Martin Tranmæl. Malerforb.s afd., Kr.a: A. Pedersen. Trondhjems afd.: Frits Holm. Fredrikstad afd.: H. L. Andresen. Kr.sands afd.: Bredo Hultmann.

Norsk bogbinderforbund (270 medl.) Forbundsstyret: P. Næss, Fr. Diedrichsen. Kr.a bogbinderforening: Arthur Theting. Lorentz Svendsen.

Norsk Skotøiarbeiderforbund (838 medl.) Forbundsstyret: A. E. Gundersen, L. Gulbrandsen. Skotøiarb. forening, Kr.a.: M. A. Bakke, Thv. Bjerke. Skofabrikarb. forening, Kr.a: J. Karlsen, C. G. Andersen. Aalesunds afdeling: Johan N. Kjærson. Skofabrikarb. Bergen: Ingvald Aasheim. Skotøiarb., Bergen: Joh. Samuelsen. Afdelingen i Stavanger: Ole Hagen, Mads Nilssen. Afdelingen i Haugesund: Ivar Røisum. Afdelingen i Trondhjem: Johan Kristiansen.

Enkelt foreninger (623 medl.) Kr.a bryggearb. forening: C. A. Jensen. Kr.a sporveisselsk. funkt. forening: Peder Kjernemo. Sukkerwarearb. forening: M. Christoffersen. Fyrstikarb. forening: Aksel

Jakobsen. Kr.a rebslagerforening: Johan Andersen. Korkeskjæernes forening: Olav Martinsen. Cigararb. forening: Hagbert Halvorsen. Handskemagerens forening: Jalis P. Nilsen. Handskesyernes forening: Frk. Helga Thorsen. Logarvernes forening: Hilmar Iversen. Hvidgarvernes forening: Johan Hilton. Stukkatøernes forening: Johannes Jakobsen. Forgyldernes fagforening, Drammen: Oskar Nilsen. Forgyldernes fagforening, Kr.a: Harald Bjørnstad.

Norsk møbelsnedkerforbund (510 medl.) Forbundsstyret: P. Aarøe, Albert Andersen. Kr.a møbelsnedkerforening: M. Tobiassen, Olaf Schau. Kr.sands møbelsnedkerfor.: O. Brunvand. Tr.hjems møbelsnedkerfor.: O. Forseth. Stavanger møbelsnedkerfor.: Lars Aase. Møbelsnedkernes forening, Bergen: Martin Anthun.

Norsk arbeidsmandsforbund (18,000 medl.) Forbundsstyret: J. Bjerkmann, Joh. K. Sundt. Jernbanearb.f. for Kr.a og omegn: Joh. Karlgren. Arbeidsmandsforb. afd., Bergen: H. Sjurseth, Alfred Myrstad. Nygaards arbeidsmandsforening: Gustav Kristiansen. Haabet, Finse: Anton Tveten, H. Berntsen. Aalesunds stenarbeiderforening: P. Aakre. Kr.a sten-, jord- og cementarbeiderforening: Kristian Finstad, Gunnar Sethil. Sundløkkens arb.forening: Emil Pettersen. Karbidarb.s forening, Hafslund: Alfr. Nielsen, Julius A. Holme. Lagerarbeidernes forening, Bergen: Bernt Monsen. Skotfos arbeidsmandsf.: Thomas Veber, Gustav B. Nielsen, Karl Iversen. Gasverksarbeidernes forening: B. S. Hagen. 4. afd. arb.forening, Hallingdal: Arnt Gulbrandsen. Haversting arb.f.: Peder Odden. Foldalens Grubearbeiderforening: Sven Henriksen. Stoberiarb. forening, Kr.a: Hilmar Olsen. Cellulosearb.s forening, Sarpsborg: Sven Hansen. Lysaker afd.: Carl Lundgren. „Samhold“: Waldemar Karlsen. Veivæsenets arb.forening: S. Sonesen. Thunes arb.mandsforening: Helge Johnsen. Seildugfabrikarbeidernes forening: Johan Johnsen. Høvleriarb. forening, Kr.a: Wilhelm Kristensen. Trærenseriarb.s forening, Sarpsborg: Severin M. Bråthen. Fredrikstad og omegns sag- og høvleriarb.s forening: Emil Zakariassen, Karl Nilsen, Johan Pettersen, Karl Johansen, Einar Johansen. Spigerarb.s forening: Gustav Nordby, Andreas Jakobsen. Embretsfos afdeling: Ingebret Andersen, Karl Trondsen, C. K. Engstrøm. Bollesmedenes og valsernes forening: Osvald Martinsen. Murarb. forening: Bernhardt Eriksen. Fredrikstad og omegns kemiske farbfabrikarb.forening: Bernt J. Tindlund. Høvik værks arb.forening: Adolf Fillingner. Rjukanfos arbeidsmandsforening: Gustav Johansen. Nedre Ekers fagf.: Reinhart Oskar Olsen, Martinius Andersen, Oskar Jensen, Even Rud. Katfos cellulose og papirarb.forening: Jens Brose Michalsen. Skiens arbeidsmandsf.: Hans Gravklev, Peder Karlsen. Møllearb. forening, Skien: Hans Hansen. Borregaards carbidfabr.arb. forening: Albert Andersen. Torp og Moun sag-, tomt- og høvleriarbeiderforening: Ole Mathisen Kjølstad, Nils G. Johansen Saxegaard, Albert Torkildsen Torp. Nydalens kvindelige arbeiderforening: Fru Olivia Johannesen. Selbak sag-, tomt- og høvleriarbeiderforening: Henrik Martinsen, Joh. Bergersen. Hauge sag-, tomt- og høvleriarbeiderforening: Anton Olsen. Lisleby sag-, tomt- og høvleriarbeiderforening: Johan M. Olsen, Karl Olsen Westby, Johan Antonsen. Gjøvik

og omegns fagf.: Anders Huken, Marencius Jensen, N. Julius Andersen. Kragerøens sag-, tomt- og høvleriarbejderforening: Teodor Samuelsen. Vadrette arb.mandsforening: Ole Gundersen. Tofte cellulosearb.forening: Sven Pedersen. Tysse og Skjæggedals arb.mandsforening; E. E. Dysterud. Notoddens arb.mandsforening: Lars Strandli. Borgestad og Nunstad arb.mandsforening: Hans Ingebretsen. Kistefos afd.: Anders Hansen. Furulunds arbejderforening: Hilmar Olsen. Furuhaugens grubearb.forening: O. A. Garberg. Sandnæs arbejderforening: Wilh. Hansen. Fagerli arbejderforening: Bernhoff Hansen. Charlotte grubearbejderforening: Oluf Olsen Gildeskål. Gikens grubearbejderforening: C. J. Mjaaseth. Hankens grubearbejderforening: John Halden. Vøiens spinderi & væveri: H. F. Andersen. Turifos, Mandfjeld og Tømmeraaens sliperforening: Ole Vold. Bøle arbejdsmandsforening: Petter Haakonsen. Fællesrepræsentanter for afdelingerne i Trondhjem: John H. Rossing, Alfred Larsen, Harald Skanche. Moss cellulosefabrikarb. forening: Hans Pedersen, Johan Pedersen. Nydalens mandlige arb. forening: Albert Eberhardtsen. Kristiania broløggerforening: Johan Olsen. Afdelingerne i Dunderlandsdalen (fællesrepræsentant): T. Spjelkavik. Leknæs arbejderforening: Ivar Bjertnes. Hønefos og omegns arbejderforening: Olav Lien. Bønsdalens arbejdsmandsforening: Oskar V. Olsen. Pukerud papirarbejderforening: Anton Sivertsen. Drammens brugs- og tomtarbejderforening: Andreas Amundsen, Peter Christiansen, Thorv. Thoresen. Snarøens tomt- og høvleriarbejderforening: M. Sundby.

Norsk bagerforbund (600 medl.) Forbundsstyret: E. T. Engh og Th. Engebretsen. Bagersvendenes forening, Kr.a: Adolf Schou og Johan Nygaard.

Istedetfor D. Jensen af Træarbejderforbundet mødte Johan Jensen. Istedetfor A. Pedersen af Norsk jern- og metalarbejderforbund mødte hr. Lunde og istedetfor Hagbart Halvorsen fra Cigararbejdernes forening mødte hr. Ramslo.

Følgende forslag til forretningsorden forelaa:

1. Med undtagelse af under behandlingen af beretning og regnskab holdes mødet for aabne døre, forsaavidt der ikke i de enkelte tilfælder anderledes bestemmes.
2. Til at lede mødet vælges 2 ordstyrere. Ordstyrerne ordner indbyrdes mødernes ledelse. Til at føre protokollen vælges 4 sekretærer.
3. Møderne holdes fra kl. 9—1 form. og 3—7 efterm.
4. Indlederen af et paa dagsordenen optaget forslag gives høist $\frac{1}{2}$ taletime. Alle talere forøvrigt gives 10 og 5 min. henholdsvis 1ste og 2den gang og gives ikke yderligere ordet i samme sag. Dirigenten har forøvrigt, naar han finder det paakrævet, ret til at stille forslag om yderligere tidsbegrænsning for talerne og streg med de indtegnede talere. Til forretningsordenen gives ingen ordet mere end 1 gang og høist 2 min. til hver sag.
5. Forslag maa leveres skriftligt til ordstyreren, undertegnet med vedkommendes navn. Intet nyt forslag kan optages efterat der er besluttet sat streg med de indtegnede talere.

6. Alle beslutninger afgjøres med alm. flertal. Afstemning foregaar ved haandsoprækning. I tvilstilfælde, eller naar 20 repræsentanter forlanger det, ved navneopraab.
7. I protokollen indføres af forhandlingerne kun forslagene og afstemningerne samt de fattede beslutninger.
8. Protokollen oplæses ved hvert mødes begyndelse og for sidste møde ved dettes slutning.
9. Ifald flere forslag angaaende samme spørgsmaal fremkommer, foretages en foreløbig afstemning og forslagene oversendes til en dertil valgt redaktionskomité, der har at formulere ordlyden i henhold til kongressens standpunkt.

Karlgren foreslog, at der til punkt 4 skulde føies den bestemmelse, at talerne skulde forlange ordet ved skriftlig at indlevere sit navn til dirigenten.

M. Tranmæl foreslog, at første linje i punkt 1 skulde stryges og anden linje omredigeres til at lyde: „Mødet holdes for aabne døre“ etc., samt at dagsordenen forøvrigt skulde vedtages i sin helhed med forbehold om at foreta mulige forandringer senere, hvis det skulde ansees formaalstjenligt.

Sverre Iversen advarede mod at vedta *Tranmæls* første ændringsforslag. Det maa erindres, at arbejdsgiverne altid holder *sine* møder for lukkede døre, og det kunde være en pegepind til at heller ikke vi lod alverden være indviet i, hvad vi foretog os. Desuden vokser vor organisations affærer med det stadig stigende medlemstal, og vore opgaver blir stadig af større og større vigtighed. Vi ligger stadig i kamp, og da bør vi ikke afskjære os adgangen til at lukke dørene især under behandlingen af de i punkt 1 nævnte sager.

Karlgrens ændringsforslag vedtoges enstemmig.

Tranmæls ændringsforslag forkastedes, begge mod nogle faa stemmer, hvorpaa forretningsordenen forøvrigt vedtoges enstemmig.

Som dirigenter blev af *G. Ousland* foreslaaet *M. Ormestad* og *J. Karlgren*. Disse valgtes enstemmig. Til sekretærer valgtes *Th. Friis* (Bergen), *Wm. Karlsen* (Sarpsborg), *Arnt Aamot* (Kristiania) og *Edv. Evensen* (Kristiania).

Formanden overlod derpaa dirigentpladsen til *Karlgren*, der udtalte, at man havde sagt om den skandinaviske arbeiderkongres, at den talte saa lidet og handlet meget. Lad nu dette være os et godt eksempel, og lad ikke vor kongres forløbe saaledes, at dens eftermæle kan bli det modsatte.

II. Beretning og regnskab.

Wm. Karlsen foreslog behandlingen af punkt II paa dagsordenen, beretning og regnskab, udsat til et senere møde, hvilket enstemmig vedtoges. Man gik derpaa over til lovbehandlingen.

III. Forslag til nye love.

M. Ormestad redegjorde for den behandlingsmaade denne sag maatte undergaa ifølge den af komiteen fremlagte redegjørelse for sit arbejde og de udarbejdede forslag.

Lovkomiteens arbejde.

Paa landsorganisationens 4de kongres 20.—23. juni 1905 vedtoges følgende forslag i tilslutning til debatten om nye love for organisationen (se protokol over kongressen pag. 21—28 og pag. 45—55):

„Kongressen nedsætter en komite bestaaende af følgende: Fra sekretariatet 1, fra hvert forbunds hovedstyre 1, og 2 fra de direkte tilsluttede foreninger.“

Komiteens medlemmer blev ikke valgt paa kongressen, men valgtes ifølge henstilling fra sekretariatet ved cirkulære af 20de august 1906 af de forskellige forbund og enkeltforeningerne. Ved valget kom komiteen til at bestaa af følgende:

- Valgt af sekretariatet: *Ole O. Lian.*
Fra Træarbejderforbundet: *D. Jensen.*
„ Stenhuggerforbundet: *Carl Zeylon.*
„ Formerforbundet: *M. Nygaard.*
„ Bogbinderforbundet: *A. Theting.*
„ Malerforbundet: *A. Pedersen.*
„ Bagerforbundet: *Herman Olsen.*
„ Murerforbundet: *Sverre Iversen.*
„ Skotoiarbejderforbundet: *A. E. Gundersen.*
„ Arbejdsmandsforbundet: *J. Karlgren.*
„ Møbelsnedkerforbundet: *P. Aarøe.*
„ Jern- og metalarbejderforbundet: *M. Ormestad.*
„ N. c. f. bogtrykkere: *Nils A. Nilsen.*
„ enkeltforeningerne: *Helga Thorsen og M. Kristoffersen.*

I komiteens konstituerende møde, afholdt 5te oktober 1906, valgtes *Ole O. Lian* til formand. I samme møde besluttedes endvidere at nedsætte et udvalg paa 3 medlemmer, der til brug for komiteen skulde udarbejde en fremstilling af de hovedprinciper, hvorpaa landsorganisationens love nu er bygget samt hvad de foreliggende forslag til ændringer gaar ud paa. Ligesaa en fremstilling af hovedprinciperne i broderlandenes landsorganisationers love. Udvalget afgiver ogsaa indstilling om, hvilke alternativer dette mener bør lægges til grund for den videre lovbehandling. Naar indstillingen er færdig omsendes den komiteens medlemmer, hvorpaa nyt komitemøde afholdes.

Som medlemmer af dette udvalg valgtes, foruden formanden, d'hr. *M. Nygaard* og *M. Ormestad.* Til sekretær saavel i udvalget som i komiteen valgtes *M. Ormestad.*

Som suppleant til udvalget valgtes *Sverre Iversen.*

Udvalget begyndte straks sit arbejde, idet det gik ud fra følgende hovedprinciper i landsorganisationens love:

- a. Betingelser for optagelse, særlig den løbende streikekontingents minimum i de tilsluttede organisationer.
- b. Administrations- og streikekontingent til landsorganisationen.
- c. Fritagelse for ekstrakontingent i visse tilfælde.
- d. Landsorganisationens ledelse: Sekretariat, representantskab, kongres. Representationsmaaden.

- e. Godkendelse og ledelse af streiker.
- f. Understøttelsen i streiketilfælde.

Udvalget fremlagde sin indstilling efter sit paalagte hverv i nyt komitemøde 5. november 1906, hvori ogsaa var givet en minutios motivering af de refererede hovedprinciper. I komitemøder 12. og 26. november og 10. december 1906 diskuteredes udvalgets indstilling i sin almindelighed, hvorpaa udvalget saa gaves mandat til paa grundlag af indstillingen og den førte debat at udarbejde *lovtekst*. Denne fremlagdes i komitemøde 18. februar 1907. Lovteksten vil i nærværende protokol bli refereret efter udvalgsforelægget, eftersom hver paragraf kommer under behandling. Ligeledes de fra foreninger og forbund indkomne særforslag. Komiteen behandlet lovteksten i 2 møder, den 18de og 25de februar 1907. I det første af disse havde Lian, Aarøe, Karlgren og D. Jensen meldt forfald, i det sidste Lian, Karlgren, Kristoffersen, Jensen, Pedersen, Herm. Olsen, Iversen og Aarøe. I begge møder var Olaf Johansen mødt for Zeylon. Disse to møders beslutninger refereres her under et.

Første møde, 18de februar:

§ 1 vedtoges enstemmig uforandret.

§ 2 ligesaa, men med følgende *tilføielse* til p. 2: „Dog kan hovedstyret afgjøre mulige tvistsspørsaal vedrørende dette.“ 4 stemte for, at der skal staa *kongressen* istedetfor hovedstyret.

§ 3 p. 1 vedtoges uforandret mod 1 stemme. Da kontingentens størrelse i princippet tidligere er afgjort blev der ikke voteret over mindretalsforslagene.

Gundersen foreslog: „I ordinær kontingent indbetaler de tilsluttede organisationer til landsorganisationen 3 ore pr. medlem, der tilfalder administrationsfondet.“

Punkt 2. Med 6 mod 5 stemmer blev den 15de forandret til den 25de.

Punkt 3. Enstemmig uforandret.

Punkt 4. *Gundersen* foreslog: „Streikekontingent til at dække landsorganisationens forpligtelser til godkendte streiker eller lockouter, kan sekretariatet af organisationerne fordre indbetalt, svarende til 50 ore pr. uge for heltbetalende og 25 ore for halvtbetalende.“

Mod 1 stemme blev udvalgets forslag vedtaget.

Punkt 5. Enstemmig uforandret.

Punkt 6. Første sætning enstemmig uforandret. Sidste sætning mod 1 stemme.

Punkt 7, 8 og 9 enstemmig uforandret.

§ 4 punkt 1 enstemmig vedtaget.

Punkt 2, alt. 1 uforandret, idet der ikke blev voteret over alt. 2.

Iversen foreslog følgende tillæg til punkt 2 første afsnit: „De af forbundsstyrerne og de enkeltvis tilsluttede foreningers bestyrelser valgte repræsentanter skal være bosat i Kristiania.“

Der blev ikke voteret over dette tillæg.

Punkt 3. *Nygaard* foreslog følgende forandring: „— — ved hvilken kongres de har ret til at møde *under behandling af beretning og regnskab*, dog uden stemme osv.“

Med 6 mod 5 stemmer blev udvalgets forslag vedtaget. De 5 stemte for *Nygaards* forslag.

Punkt 4, 5, 6, 7, 8 og 9 enstemmig uforandret.

Punkt 10. *Gundersen* foreslog saadan forandring: „— — formand, viceformand, *kasserer* og 7 repræsentanter osv.“

Gundersens forslag vedtoges med 6 mod 5 stemmer. De 5 stemte for udvalgets forslag.

Andet møde, 25. februar.

§ 4 punkt 11. I henhold til den i forrige møde vedtagne forandring af punkt 10 blev p. 11 vedtaget saaledes:

„Hvis formand eller kasserer fratræder før funktionstidens udløb træffer hovedstyret en midlertidig ordning indtil førstk. kongres.“

Punkterne 12, 13 og 14 vedtoges enstemmig uforandret.

§ 5 enstemmig uforandret.

§ 6. Punkt 1 og 2 enst. uforandret.

Punkt 3. Ordene „og regnskaberne“ stryges.

Som nyt punkt 4 vedtoges:

„Kassereren fører regnskaberne og skal ellers udføre foreliggende arbejder. Ved formandens fravær under reiser m. v. udfører han tilige det nødvendige af dennes daglige arbejde.

Instruks indeholdende regler for kontortid, arbejdsordning, bogførsel, revision og opbevaring af kasse og dokumenter, garanti m. v. udfærdiges af sekretariatet.“

Punkt 5. „Sekretariatet bevilger de løbende udgifter, som ikke udtrykkelig er bestemt af kongres eller hovedstyre.

Til at føre forhandlingsprotokollen vælger sekretariatet en sekretær.“

Som punkt 6 vedtoges forelæggets punkt 5 uforandret.

§ 7, 8, 9, 10, 11, 12 og 13 enstemmig uforandret efter udvalgets forslag.

*

Kongressen gik med en gang over til detaljbehandling af lovforslagene, som af *Ormestad* antydet, idet revisionskomiteens indstilling lagdes til grund.

§ 1. „*Formaal*“ var af komiteen foreslaet at lyde:

„Arbejdernes faglige landsorganisation er en sammenslutning af Norges faglige landsforbund og fagforeninger og dens formaal er:

1. Ved gjensidig solidarisk samvirken mellem fagforbundene og de med disse ligestillede organisationer at istandbringe større enhed og kraft i bestræbelserne for at fremme og ivaretage arbejderklassens faglige og økonomiske interesser;
2. ved meddelelser fra organisationerne at istandbringe bedst mulig oversigt over den faglige organisations virksomhed og udvikling;
3. ved planmæssig at understøtte organisationerne fortrinsvis til for-

svar mod lockouter, forringelse af arbeidsvilkaarene og angreb paa organisationsretten samt ved at ophjælpe de fag, der staar længst tilbage i lønningsvilkaar;

4. i forbindelse med arbeidernes politiske organisation at forberede og søge gennemført lovfæstet maksimalarbeidstid, samt andre love og reformer, der er paakrævet for arbeiderklassens befrielse;
5. at samarbeide med faglige landsorganisationer i udlandet.“

Bergens afdeling af Norsk centralforening for bogtrykkere havde foreslaaet at sidste passus i punkt 3 skulde lyde: „samt ophjælpe lønning- og arbeidsvilkaarene inden fagene.“

Th. Friis optog dette forslag paa grundlag af følgende motivering indsendt af foreningen: Sætningen vil neppe kunne opretholdes i praksis i den af komiteen foreslaaede form. At kunne negte de forbund, der staar høist i lønningsvilkaar understøttelse ved forsøg paa yderligere at forbedre disse, vil vel ikke kunne opretholdes. Det kan meget let tænkes, at en eventuel negtelse vilde ha den følge, at disse forbund trak sig tilbage fra organisationen. Man er enig i, at organisationen i første række skal være et værn for allerede opnaaede fordele, men herfra og til negtelse af understøttelse til de bedst lønnede fag, er dog spranget for stort.

Ormestad og *Lian* erklærede at de ingen indvendinger havde at gjøre mod Bergensafdelingens forslag, og paragrafen vedtoges derpaa med denne ændring.

§ 2. Optagelse.

Komiteens forslag lød:

„Landsorganisationen optager faglige landsforbund samt enkelte fagforeninger, der ikke har forbund at tilhøre.

For optagelse af nye organisationer gjælder følgende regler (punkterne 4 og 5 gjælder dog ogsaa allerede tilsluttede organisationer):

1. Landsforbund optages kun som helhed.
2. Afdelinger, der udtræder af et forbund, kan ikke optages; ligeledes kan ikke et forbund, stiftet af saadanne udtraadte foreninger, optages uden efter samtykke med det forbund, de tidligere tilhørte; heller ikke optages foreninger, der kan tilhøre et bestaaende forbund.
3. Mer end én forening paa samme sted og i samme specialfag kan som regel ikke optages.
4. Kvinder, lærlinge, hjælpearbeidere og landbrugsarbeidere, der i sine organisationer betaler lavere kontingent end den vanlige, kan betragtes som halvtbetalende medlemmer med rettigheder i forhold hertil.

I landsorganisationen kan dog kun de mandlige medlemmer regnes som halvtbetalende, hvis vanlige gennemsnitlige løn er under 2,00 pr. dag.

5. De tilsluttede organisationer maa ha en fast løbende kontingent til streikefond, der mindst udgjør kr. 7,20 pr. medlem og aar for helt- og kr. 3,84 for halvtbetalende. Streikefondet maa ikke anvendes til andre oiemed end de med konflikter forbundne udgifter.

6. Organisationer, som ønsker at optages, indsender skriftlig begjæring derom til sekretariatet, ledsaget af 2 eksemplarer af sine love, opgave over organisationens stiftelsestid, afdelings- og medlemsantal samt navn og adresse paa formand og kasserer. Forøvrigt indsendes de oplysninger, som sekretariatet finder fornødent.
7. Organisation, hvis optagelse er indvilget, underskriver ved sin bestyrelse en erklæring om, at den underkaster sig landsorganisationens love.

Nægter sekretariatet optagelse af en organisation skal, om det forlanges, sagen forelægges hovedstyret til afgjorelse.“

Norsk arbejdsmandsforbund havde foreslaaet, at indledningen skulde stryges.

Rich. Hansen optog dette forslag. Det var ikke nødvendigt at opmuntre enkelte foreningers tilslutning, hvor ikke tvingende grunde tilsagde dette. Hertil sluttede sig *Sverre Iversen*, hvorpaa der enstemmig besluttedes at stryge indledningen.

Punkt 1 vedtoges ligeledes enstemmig.

Til punkt 2 havde Kristiania møbelsnedkerforening foreslaaet, at det hele skulde forandres til at lyde:

„Afdelinger, der udtræder af et forbund, kan ikke optages direkte i landsorganisationen. Hvis et fag som helhed eller en særskilt arbejds-garantier som saadan udtræder af et bestaaende forbund og danner et selvstændigt landsforbund, kan dette optages i landsorganisationen. Afdelinger, som paa denne maade overføres fra et forbund til et andet, bibeholder sine erobrede rettigheder i landsorganisationen.“

Vilh. Kristensen optog forslaget. Grundlaget for denne ændring er bl. a., at høvleri- og sagbrugsarbejderne for bedre at varetage sin organisation, kunde finde det fordelagtigt at udtræde af Arbejdsmandsforbundet og danne eget forbund. Vi har bare ved Fredrikstadsdragnet 10,000 saadanne arbejdere, som alle kan faaes med. Fortiden er tanken om udmeldelse slet ikke oppe, og det var overalt tilfredshed med Arbejdsmandsforbundet og dets ledelse. Men ingen kunde garantere for fremtiden, og da bør vi ingen stængsler ha. Vi har eksempler paa, at saadan separation har virket gavnlig, og tal. vilde derfor anbefale Møbelsnedkerforeningens forslag til vedtagelse.

M. Ormestad: Man afskjærer paa ingen maade opfyldelsen af det, den sidste taler ønsker, ved at vedta komiteens indstilling. Efter denne er hovedstyret sidste instans i afgjorelsen af saadanne sager, og om forbundsstyret modsætter sig afdelingens udtrædelse, kan der altsaa appelleres til den mere uhildede domstol.

M. Tobiassen: En af aarsagerne til at Møbelsnedkerforeningen i Kristiania havde foreslaat dette indtat i lovene, var den erfaring, møbelsnedkerne havde høstet, da de udtraadte af Træarbejderforbundet. De holdt paa at bli nægtet, og dog havde faget staat i stampe i længere tid. Det er saa, at i organisationens ungdom maa vi specialisere os for at faa alle i hver branche med. Senere blir det da lettere at koncentrere sig. Vort forbunds medlemsantal er nu ligesaa stort som hele Træarbejderforbundets var, da vi traadte ud. Dette viser, at en

specialisering kan være af det gode, og tilladelsen bør derfor i tydelige udtryk fastslaaes i lovene.

Rich. Hansen: Jeg vil anbefale komiteforslaget paa det bedste. Heller end at der er reist skranker mod specialisering, som det siges, saa er nok forholdene for tiden altfor slappe. Under risikoen af altfor store udbrydninger inden enkelte bestaaende forbund, kan organisationerne svækkes. Kristensen havde ikke paavist en eneste grund for at ikke sagbrugs- og hovleriarbejderne til enhver tid kunde fremme sine krav inden Arbeidsmandsforbundet. Der kunde endog reises stærk tvil om dette fag var kommet saa langt, hvis det havde arbeidet alene. Man havde jo ogsaa tidligere prøvet det. Hvis der inden en branche voksede frem et stærkt ønske om dannelsen af specialforbund, og man maatte anse fuldbyrdelsen heraf ikke stridende mod organisationens tarv, saa vilde nok ingen reise skranker mod ønskets opfyldelse. Men grundene til udbrydningen maatte lægges frem og drøftes.

J. Bergersen: Hansen maa ikke forstaa det derhen, at der endog er tendens til udbrydning. Vi vil kun, at denne vei skal staa aaben for den fremtidige udvikling. Vedtages komiteforslaget, saa er den omtrent afskaaret. Vi har forbund nu, som nærsagt holder paa at vokse os over hovedet. Dirigentens (Ormestads) fortolkning af komiteforslaget holder neppe stik. Det blir heller slig, at forbundsstyret faar afgjørelsen, hvis det vedtages. Lad os ikke stænge os veien til at specialisere vore forbund, om tiden kræver det.

Ormestad oplæste punktet efter komiteens forslag og hævdede, at efter dette var det at forstaa, at hovedstyret skulde være sidste instans.

Vilh. Kristensen: Det var ingen, som vilde bestride sagbrugs- og hovleriarbejdernes fordele ved at staa i Arbeidsmandsforbundet, og og derfor havde man heller ikke sagt, at man vilde bryde ud. Men vi maatte faa alle de uorganiserede med. Det spørsmaal kunde ikke henstaa længe. Og for at dette kunde ske, kunde man bli nødt til ogsaa at opta udtræden til drøftelse. Tal. maatte derfor principalt stemme for Møbelsnedkerforeningens forslag.

M. Nygaard: Det er givet, at de spcialiserede forbund bør sikres eksistensberettigelse, og lovene bør gi fuld anledning til videre specialisering, hvor nødvendigheden tilsiger det. Vort formerforbund danner et godt eksempel, og de erfaringer, vi har hostet, gir os god grund til at støtte møbelsnedkernes forslag. De ledende kræfter i de store forbund vil altid finde det naturligt at modsætte sig specialfags indtræden. Det ligger i deres interesse. Og da vil de altid danne skrankerne. Hvorledes hovedstyret kommer til at se ud, ved vi heller ikke. Det er ikke sikkert, at dets sammensætning kommer til at garantere en uhildet døm i saadanne sager, selv om det nu blir sidste instans. Representationen kan bli slig, at de, som kan finde det nødvendigt at udtræde, ingen vei kommer. De store forbund vil baade paa kongresserne og i hovedstyret beholde majoriteten. Jeg ved nok, at solidaritetstanken er stærk, og vi bør ogsaa kunne bygge paa den i de her omhandlede tilfælder, men helt at overlade det til godtykket, synes jeg er altfor risikabelt, og jeg stemmer derfor for den foreslaaede ændring.

Sverre Iversen: Repræsentanten for møbelsnedkerforbundet sa, at der havde reist sig vanskeligheder for dem, da de vilde træde ud af Træarbejderforbundet. Hvis saa var, saa var det under de gamle tilstande, og de skranker, som kan ha været herimod, foreslaar netop komiteen nedbrudt i det tillæg, som findes anført paa side 36 i forelægget saalydende: „Dog kan hovedstyret afgjøre mulige tvistespormaal vedrørende dette.“ Man maa gribe det, som i hvert enkelt tilfælde er praktisk og formaalstjenligt. Hvis der aabnes fri og uhindret adgang for en hvilkenksomhelst faggruppe til at træde ud af det forbund, den er tilsluttet, danne eget forbund og tilslutte sig landsorganisationen, saa vil tilfældighederne i hoi grad spille ind for at befordre eller hindre dette. En mislykket streik f. eks. kan da bidrage til at splitte et forbund op i mange smaa og yderligere befordre den svækkelse, som er følgen. Dette kan forvolde uberegnelig skade. Men selv under helt normale forhold er en altfor sterk specialisering gal. Komiteens forslag søger at hindre dette; men det vil ikke helt stænge adgangen. Der er taget hensyn til alle sider for at organisationens ledelse kan holde sig til det. situationen for hvert enkelt tilfælde tilsiger.

O. Lian: Henrik Ibsen siger etsteds, „at hvad du gjør, skal du gjøre helt og ikke stykkevis og delt“. I fagorganisationen søger vi at gjøre alt helt; men derfor maa vi nok gaa skridtvis frem. Vil man se ret paa sagen, saa finder man, at komiteens forslag netop løser paa de stængsler, som vi tidligere har havt for separation, og de hindringer, som sættes, er kun de nødvendige, almindelige forholdsregler, som skal hindre organisationens ukontrollerede opløsning. Den fare, møbelsnedkerne har seet, er aldeles ugrundet, og det er ganske merkelig, at deres forslag er fremkommet som modsats mod komiteens nu. Endnu merkeligere er det, at komiteens medlem, hr. Nygaard, som i komiteen intet har havt at bemærke til sagen, nu kommer og støtter det.

Emil Petersen: Jeg er helst bange for, at vi skal opmuntre separationen. Ogsaa papir- og cellulosearbejderne kunde finde paa at ville staa alene. Det ene kan fore det andet med sig. Jeg tænker, det er bedst vi holder sammen i saa stor udstrækning som muligt og derved ogsaa blir istand til at sætte vore bedste kræfter ind i ledelsen. Separationen tjener kun til at skaffe levebrød for funktionærer. Lad os derfor vedta komiteens forslag. Jeg kan nok forstaa, at sagbrugs- og høvleriarbejderne vil ha veien aaben til at danne eget forbund; men tar vi alle forhold med i regnestykket, saa tænker jeg, at vi finder, at vi vil tjene bedst ved at staa sammen som vi nu gjør.

Rich. Hansen: Det ser næsten ud, som om sagen kun skulde gjælde Arbeidsmandsforbundet. Men det er nok ogsaa grupper inden andre forbund, hvor separationstendenser er oppe eller kan komme op. Møbelsnedkerne er jo for sin del kommet over vanskelighederne, saa de er kanske mindst interessert i forslaget. Mærkelig er det derfor, at de fremmer det nu. Vi maa sætte saa stor pris paa organisationen og dens enhed, at vi kan doie den høie kontingent, som de store forbund har indført. Den gir ogsaa de store fordele og den store magt. Sagbrugs- og høvleriarbejderne har sin egen organisation inden Arbeidsmandsforbundet. Disse arbeidere har selv forkastet forslag om at

danne eget forbund. Og det har de vist gjort efter nøie overveielse. Splittelsen har lidt nederlag. Nygaards nye standpunkt er skikket til at vække forbauselse. Det er givet, at hvor der er overbevisende grunde for specialisering, vil disse seire, og de vil ikke møde nogen modstand, for det vil organisationen selv ikke tjene paa. Men vi skal ikke ha nogen lovparagraf, som gir frit raaderum for projektmagere og eksperimenteren med nye forbund.

M. Stenersen: Jeg vil anbefale møbelsnedkernes forslag til vedtagelse. Adgangen til berettiget specialisering bør være aaben; men de betingelser, som forholdet gjør krav paa, bør sættes.

Jul. Andresen: Det er selvfølgelig forskjellig slags misnøie, som kan være årsag til separationslysterne, og hvert tilfælde maa bedømmes for sig; men der, hvor separationen paaviselig er berettiget og den kun vil befordre organisationens naturlige vækst, bør den ogsaa uhindret fremmes.

P. Aalberg: Der kan ingen betænkeligheder være ved at stemme for møbelsnedkernes forslag. Vi har jo ellers betryggende bestemmelser for, og den almindelige solidaritet behersker det, at der ingen almindelig opløsning vil følge af det.

O. Schau: Rich. Hansen nævnte, at han var forbauset over, at forslaget kom fra møbelsnedkerne *nu*, da de var kommet over vanskelighederne. Men sagen er jo den, at vi netop har høstet de erfaringer, som har fremkaldt forslaget, og det er fremsat i hele organisationens interesse. Paa grundlag af vore indhøstede erfaringer er det, vi vil ha skrankerne ned. Det kan jo hende, at netop Arbeidsmandsforbundet, der bestaar af saa forskjelligartede elementer, vil nærmere søge at spesialisere sig, eftersom forholdene udvikles. Særlig maa det være af vigtighed for en saa omfattende branche som sagbrugs- og høvleriarbeiderne. Veien maa her ligge aaben for en sund og fri udvikling.

Jul. Andresen: Her er interesser paa denne kongres, som først nu er representert og har anledning til at øve indflydelse paa denne sag. Rich. Hansen bør derfor ikke stille sig saa skarpt blandt de afvisende. Der er nemlig ikke større misnøie eller større trang til separation inden Arbeidsmandsforbundet end andetsteds. Ankerne kommer kanskje helst af, at dette forbund er saa stort, og at man ser vanskelighederne ved dets vidløftige administration. Jeg vil forøvrigt slutte mig til Bergersens udtalelser.

J. Karlgren: Jeg vil fæste kongressens opmærksomhed ved, at dette er et stort principspørsmål. Paa kongressen i Stockholm 1897 fastsloges koncentrationstanken i stærke ord, og dette er den rigtige tanke; thi den er i overensstemmelse med organisationens aand. Her foreligger nu forslag om lettere adgang til specialisation. Jeg mener, man heller bør forsøge paa at stenge veien til splittelse og projektmageri. Der kan saa komme udbrydningsforsøg fra brancher hist og her, og dette bør vi ikke være med at opmuntre. Det er kun, hvor specialisationen hviler paa et paaviseligt sundt grundlag, at den bør indvilges og taales. Videre er det ogsaa det at anmærke, at landsorganisationen lider ved at ha et stort antal smaaforbund, idet administrationen vanskeliggjøres. Det er ingen skade ved store forbund;

thi de maa jo kunne specialisere sine forretninger efter behovet. Jeg anbefaler komiteens forslag.

M. Ormestad: Principet for specialisation er ikke noget nyt. Men medens det efter de gamle love var vanskeliggjort, har komiteens forslag netop søgt at lægge veien der, hvor den skal ligge, for en sund udvikling i saa maade.

Komiteens forslag til punkt 2 vedtoges med stort flertal.
Mødet hævet.

Eftermiddagsmøde 10. december.

Dirigent: *Ormestad*.

Til punkt 3 havde Arbeidsmandsforbundet foreslaaet, at det hele skulde lyde:

„Enkelte fagforeninger, der ikke har forbund at tilhøre, kan optages direkte i Landsorganisationen. Dog kan som regel ikke mere end en forening i samme specialfag optages.“

Det optoges ikke, og punkt 3 vedtoges som af komiteen foreslaaet.

Arbeidsmandsforbundet havde foreslaaet at punkt 4 skulde lyde:

„Medlemmer, der i sine organisationer betaler lavere kontingent end den vanlige, kan betragtes som halvtbetalende, med rettigheder i forhold hertil“.

Emil Petersen foreslog punktet strøget.

J. Karlgren optog Arbeidsmandsforbundets forslag og forsvarede det, idet han hævdede, at en fastslaaen af, hvad som var helt- og halvtbetalende kunde komme til at skabe vanskeligheder i de enkelte forbund.

O. Lian: Her gjælder det nu at fastslaa hvilke medlemmer, der i sin stilling til Landsorganisationen skal være at betragte som halvtbetalende. Det er skeet i komiteens indstilling, og principet er, at der skal øves retfærdighed. Skulde der imidlertid, som Arbeidsmandsforbundet frygter for, vise sig vanskeligheder ved at en saadan bestemmelse kommer ind, saa kan man neutralisere det ved at fatte beslutning om, at det først træder ikraft eftersom hvert forbund holder sine landsmøder. saa de kan ha anledning til at vedta forbundsregler i overensstemmelse med dette punkt.

M. Nygaard: Der kan ogsaa bli vedtat bestemmelser, som indvirker paa andre forbunds forhold i andre henseender. Men man kan dog ikke afholde landsmøde for det.

Sverre Iversen: Naar man staar ligeoverfor nydannelser f. eks. udover landsbygderne, saa er det fristende at ta disse halvtbetalende med; men vi maatte huske paa, at de heller ikke er saa sikre medlemmer. En streik kunde f. eks. godt tabes paa dem.

Alfr. Nilsen mente, at der maatte kunne være valgfrit for medlemmerne at staa som helt eller halvtbetalende, naar bidraget jo alligevel retter sig efter kontingentens størrelse.

Komiteens indstilling vedtoges med afgjort flertal.

Som punkt 5 havde Arbeidsmandsforbundet foreslaaet:

„Kontingenten til streikefondet er kr. 7.20 pr. medlem pr. aar for helt- og kr. 3.60 for halvtbetalende.“

G. Sethil optog dette forslag. Det greieste var, at de halvtbetalende betaler halv kontingent og da ogsaa faar halv understøttelse.

Træarbejderforbundet havde foreslaaet følgende som punkt 5:

„Kontingenten til streikefondet er kr. 8.00 pr. medlem pr. aar for helt- og kr. 5.00 for halvtbetalende.“

H. Petersen optog forslaget paa følgende af forbundet indsendte begrundelse: Komiteen er gaaet ud fra en beregning af 48 betalende uger pr. medlem gennemsnitlig, hvorved den tilsvarende kontingent til streikefondet skulde bli 15 øre ugen for heltbetalende og 7.5 øre for halvtbetalende. Dette tror vi ikke holder stik, naar alle fritagne, deriblandt de som er i konflikt, skal regnes med. Sætter vi derimod kr. 8.00 og kr. 5.00, saa vil en ugekontingent af 20 øre for heltbetalende og forholdsvis for halvtbetalende strække til, da dette vil udgjøre for 48 bet. uger kr. 9.60 for helt- og forholdsvis for halvtbetalende for aaret. Lidt har vi da at løbe paa. Kontingenten vil da ogsaa staa i forhold til den understøttelse vi foreslaar under § 9 punkt 4.

Kr. 7.20 for heltbetalende, som af baade komiteen og Arbeidsmandsforbundet foreslaaet, og kr. 3.60 som af Arbeidsmandsforbundet foreslaaet, vedtoges.

§ 3. Ordinær og ekstraordinær kontingent.

Fra komiteen forelaa følgende indstilling:

1. I ordinær kontingent indbetaler de tilsluttede organisationer til landsorganisationen 43 øre pr. maaned pr. medlem for sine helt- og 23 øre for sine halvtbetalende medlemmer. Af denne kontingent afsættes 40 øre for helt- og 20 øre for halvtbetalende til streikefondet og resten — 3 øre for begge klasser — til administrationsfondet.

(Orkestad foreslaar 39 øre for helt- og 19 øre for halvtbetalende. Heraf afsættes henholdsvis 36 og 16 øre til streikefondet og 3 øre til administrationsfondet.)

2. Kontingenten indbetales hver maaned efterskudsviis, dog senest inden den 25de i den paafølgende maaned. Der betales efter det gennemsnitlige antal medlemmer, organisationen har havt i den forløbne maaned. Kan dette ikke konstateres inden forfaldsdag, lægges næst foregaaende maanedes medlemsantal til grund.

Ved kontingentens indbetaling vedlægges en schematisk opgave over medlemsantal ved maanedens begyndelse og slutning samt gennemsnitligt medlemsantal i hver klasse (helt- og halvtbetalende). Schemaer hertil udleveres.

3. For den ordinære kontingent gjøres intet fradrag for medlemmer, som paa grund af sygdom, militærtjeneste, arbejdsløshed eller konflikt har været fritaget for at betale kontingent i sine organisationer.

4. Strækker den ordinære streikekontingent ikke til for at dække landsorganisationens forpligtelser til godkendte streiker eller lock-outer, kan sekretariatet af organisationerne fordr indbetalt **ekstrakontingent** svarende indtil 50 øre pr. uge for helt- og 25 øre for halvtbetalende.
 5. Under ekstraordinære forhold kan hovedstyret med $\frac{2}{3}$ majoritet beslutte ekstrakontingenten forhøiet indtil det dobbelte.
 6. Udlignet ekstrakontingent indbetales af organisationernes streikefond til landsorganisationens kontor saa ofte sekretariatet bestemmer. Hver organisation bestemmer selv, hvorvidt ekstrakontingenten helt eller delvis bliver at udligne paa medlemmerne.
 7. Ekstrakontingenten indbetales efter samme medlemsantal som den ordinære kontingent med fradrag af det antal uger, som medlemmerne har været fritaget for kontingent i sine organisationer paa grund af sygdom, militærtjeneste, arbejdsløshed eller godkendt streik (lockout).
 8. Indbetalingen ledsages med en schematisk opgave over antal ugers fritagelse, hver aarsag specificeret. Under streik opgives ogsaa nøiagtig antal af streikende eller udelukkede medlemmer.
 9. Sekretariatet er berettiget til at lade organisationernes opgave over medlemsantal og kontingentfrie kontrollere og kan forlange sig forelagt bekræftet afskrift af organisationernes regnskaber, saaledes opsat, at gennemsnitligt medlemsantal ifølge indbetalingerne samt kontingentfrihed tydelig fremgaar. Hvis der ved saadanne undersøgelser viser sig at være uoverensstemmelser mellem regnskaber og indbetalinger, skal differencen berigtiges.
- Iøvrigt anordner sekretariatet de nærmere regler for kontrol med indbetalinger, schematiske opgaver m. v.

M. Nygaard forsvarede for punkt 1's vedkommende komite-majoritetens forslag og anbefalede de høieste satser, hvorved man mest mulig vilde undgaa ekstrakontingenten.

G. Sethil: Der vil selvfølgelig herske uoverensstemmelser med hensyn til kontingentens størrelse; men der er et andet forhold, jeg først agter at pege paa. Arbejdsmandsforbundet vil ha bare *en* kasse her. Paa de forrige kongresser har vi havt at afgjøre laan, som er tat fra streikekassen til administrationskassen, og dette er unødvendigt. Administrationen er selvfølgelig et nødvendigt onde, som vi maa ha. Men man bør ikke skille administrationskassen ud fra streikekassen. Det er anderledes i de enkelte forbund, hvor man ogsaa har selvhjælpsinstitutioner. Der maa man skille de forskellige kasser. I Landsorganisationen er det overflødig. Optog følgende af Arbejdsmandsforbundet indsendte forslag: Punkt 1 foreslaaes at lyde: „I ordinær kontingent indbetaler de tilsluttede organisationer til Landsorganisationen 30 øre pr. medlem pr. maaned for sine helt- og 17 øre for sine halvtbetalende medlemmer.“

O. Lian: Der er ikke reist nogen principiel modstand mod at fastsætte en regelmæssig høi kontingent til Landsorganisationen. Ved at regne ud, hvad Landsorganisationen kræver, vil Arbejdsmandsforbundets forslag

om 30 øre aldeles ikke strække til. Vi ved, at 10 øre pr. uge er nogenlunde det normale ved at beregne, hvad der i gennemsnit er gaat med, siden stiftelsen. Arbejdsmandsforbundets forslag har imidlertid et nyt moment af stor praktisk betydning, det nemlig, at der kun skal være en kasse. Derved undgaaes det tidsspildende dobbeltregnskab. Foreslog følgende som punkt 1: „I ordinær kontingent indbetaler de tilsluttede organisationer til Landsorganisationen 40 øre pr. maaned pr. medlem for helt- og 20 øre for halvtbetalende.“ — Det gjælder mest mulig at undgaa de stadige cirkulærer om ekstrakontingent, og dette vil kunne opnaaes ved vedtagelsen af mit forslag. Og vi kan staa rustet til at ta de store konflikter.

E. Petersen: Erfaringen har lært os i Smaalenene, at skal man faa noget, saa maa man ogsaa ofre noget. Det var den visdom, den store konflikt førte med sig. Vi maa derfor faa en større kontingent til Landsorganisationen, og vi vil da faa højere understøttelse. Naar en konflikt bryder ud, saa spørger arbejdsgiverne: Hvormange penge har de streikende i sine kasser? Hvorlænge kan de holde ud? Kunde vi saa svare, at i Landsorganisationens kasse ligger der en 3—4 millioner kroner, saa tænker jeg, de vilde tænke engang til, før de lavet konflikt. Vi har en forening i Sarpsborg med 500 medlemmer, som er gaat i spidsen med at forhøje sin kontingent. Lad de andre komme efter.

A. E. Gundersen: Vi har i 1907 havt en masse konflikter. Af disse bør vi ha lært, at vedkommende organisation selv bør ha sit streikefond og bruge det. Betvilet om Lians beregninger holdt stik, og kritiseret sekretariatet, fordi det ikke havde strukket sig langt nok i konfliktstilfælde. Optog følgende forslag: „Streikekontingent til at dække Landsorganisationens forpligtelser til godkendte streiker eller lockouter, kan sekretariatet af organisationerne fordre indbetalt, svarende til 50 øre pr. uge for heltbetalende og 25 øre for halvtbetalende.“

H. Petersen optog følgende forslag, indsendt af Træarbejderforbundet:

Punkt 1 foreslaaes at lyde: „I ordinær kontingent indbetaler de tilsluttede organisationer til landsorganisationen 35 øre pr. maaned pr. medlem for sine helt- og 21 øre for sine halvtbetalende medlemmer. Af denne kontingent afsættes 30 øre for helt- og 18 øre for halvtbetalende til streikefondet og henholdsvis 5 og 3 øre til administrationsfondet.“

Han begrundede forslaget med følgende, ligeledes af forbundet indsendte motiver: Under komiteens behandling blev det fremholdt, at 15 øre pr. uge pr. heltbetalende skulde klare sig; men det blir 60 øre pr. maaned. Og skal $\frac{2}{3} = 40$ øre deraf gaa til landsorganisationens streikefond, blir bare $\frac{1}{3} = 20$ øre tilbage i forbundets streikefond, og det er forlidet, naar forbundet baade skal skyde til understøttelsen endel ved konflikt og desuden risikere at maatte føre endel af sine konflikter for egen regning, efter komiteens forslag § 8 punkt 3. Til landsorganisationens administrationskasse foreslaar komiteen 3 øre pr. medlem og maaned, hvilket er lidt mindre end vi har havt før, og dette blir for lidet til alle de opgaver, som efterhaanden vil melde sig

som nødvendige. Efter vort forslag (5 øre for helt- og 3 øre for halvtbetalende), vil adskillig mere indkomme, da de heltbetalende er de fleste. Man gjør vistnok regning paa, at landsorganisationen skal vokse og dermed indtægten til administrationen ligesaa. Men i Danmark, hvor landsorganisationens medlemsantal er langt større, foreslog formanden i sekretariatet (forretningsudvalget) paa sidste generalforsamling en administrationskontingent af 25 øre pr. kvartal for helt- og 12½ øre for halvtbetalende. Hos os blir det efter komiteens forslag 9 øre pr. kvartal for begge klasser. Dette blir forlidet. Man maa ogsaa være forberedt paa, at det ikke gaar an i længden at negte at betale reisepenge (billet) for de repræsentanter, som ikke bor paa kongresstedet (Kristiania), hvis der skal bli retfærdig lighed.

Sigurd Olsen: Det er selvindlysende, at vi bør søge at faa saa mange penge som mulig ind i landsorganisationens kasse. Det vil øge vor styrke og vor trykthed i overordentlig grad. Jeg kan ogsaa gi min tilslutning til forslaget om en kasse. Som en følge af dette vil jeg anbefale komitemajoritetens forslag om 43 øre for heltbetalende. De smaa forbund har vanskelig for at opsamle en effektiv streikekasse og maa saaledes lide paa Landsorganisationens kræfter. Vort arbeide maa bæres af en demokratisk aand og ikke udelukkende paa de snævre forretningsstal.

M. Nygaard: Det var en sand glæde at høre Sarpsborgsrepræsentantens erfaringer, eftersom han ogsaa tilhører Arbeidsmandsforbundet. Forbundet burde følge ham og gaa til det høieste beløb. Jeg maa selvfølgelig anbefale komitemajoritetens 43 øre til vedtagelse. Saa er det noget andet: Administrationsudgifterne er store nu, og de vokser stadig med organisationen. Vi bør derfor absolut holde de to kasser ud fra hinanden. Vi bør holde administrationsudgifterne nede. Forøvrigt vilde tal. nu gjøre opmærksom paa, at han fik finter tidligere i debatten, fordi han løb fra sit standpunkt i komiteen. Nu løb Lian og andre ogsaa fra sine standpunkter og fremmet endog nye forslag i modstrid med komiteens.

O. Lian replicerede til Gundersen. Den eneste maade at indskrænke den hyppige udskrivning af ekstrakontingent paa var ved at vedta en passende fast kontingent. Gundersen havde tillige kritiseret sekretariatet, fordi det ikke skaffet penge. Sekretariatet kan ifølge de gamle love kun indkræve penge under konflikter. Vil I ha nogen effektiv støtte i Landsorganisationen, saa faar I gaa til den faste høie kontingent og slet ikke sætte den under 40 øre.

Sverre Iversen: Her maa skilles mellem fast løbende kontingent og ekstraordinære udgifter til store konflikter. Vi maa nok alligevel udligne ekstrakontingent, selv om vi vedtar høieste beløb. Det vilde være galt, om kontingenten til Landsorganisationen sattes for høit. Landsorganisationen gir kun 8 kroner i understøttelse om ugen; men mange forbund har tat forpligtelse paa sig til at understøtte sine medlemmer i konfliktstilfælde med op til 12 kroner, ialfald familiefædre. De maa da betale resten ved siden af det, de betaler til Landsorganisationen. Dette var værst for de smaa forbund. Af disse grunde mener jeg, bør vi nu ta det lavest foreslaaede beløb. Landsorganisationens love gir god betryggelse for ekstrakontingents inddrivelse. Det

maa for Landsorganisationen være forholdsvis ligegyldig, hvorledes disse penge kommer ind. Ansvaret maa ligge hos forbundene.

M. Tranmæl: Jeg tilhører et af de smaa forbund, og jeg mener, at vi af al evne maa centralisere vor magt. Jeg vil ogsaa, tiltrods for de store vanskeligheder, vort forbund har havt, stemme for det høieste beløb. Ligeledes vil jeg anbefale, at administrationskassen holdes udskilt fra streikekassen. Det er lettere adgang til oversigt. Naar der paalægges de mindre grupper at holde disse kasser adskilt, saa bør ogsaa centralorganisationen gjøre det.

M. Ormestad: Vi maa selvfølgelig kunne være gjenstand for paa-virkning af debatten. Naar der saaledes fremkommer et bedre forslag end det, jeg har været med paa i komiteen, saa forbeholder jeg mig al ret til at gaa over til det. Saaledes er jeg kommet til det resultat, at det er heldigt at kasserne slaaes sammen. Det er ikke, som den sidste taler tror, mindre adgang til oversigt for det. Hver ting blir alligevel i regnskaberne holdt for sig. Der er fuld adgang til at øve kontrol over, hvad udgifterne er gaat til. Med hensyn til kontingentens størrelse er jeg nærmest tilbøielig til at stemme for 35 og 17 øre. Vi vil da med vort nuværende medlemstal faa ind ca. 140,000 kr. om aaret, og vi har i den nærmeste fremtid ikke udsigt til at faa saa mange store konflikter, som vi har havt i det forløbne aar.

G. Sethil: Jeg vil udtale min tilslutning til Ormestads bemærkninger. Man maa ikke, som M. Nygaard er tilbøielig til at tro, antage, at administrationskassen bruger flere penge, fordi den blir større. Regnskaberne maa alligevel føres hver for sig. Jeg er helt klar over, at selv med de høieste satser kan man ikke greie sig uden at udligne ekstrakontingent. Men under store konflikter strømmer ogsaa denne lettere ind.

J. Nygaard: Det mest antagelige her maa være Lians forslag. Erfaring har tydelig nok vist, at ekstrakontingenten er skadelig for organisationen og bør i største udstrækning undgaaes. Med 40 øre vil vi for 30,000 medlemmer faa ind 144,000 kroner om aaret. Man kan nu sige, at dette beløb og mere til ogsaa er indkommet ved ekstrakontingent. Men hvor ganske anderledes er vi ikke stillet i en konflikt, hvis pengene ligger i kassen ved dens begyndelse? Jeg tror endog det vilde faa den virkning, at konflikter blev sjeldnere. Høiere end til 40 øre kan jeg dog ikke gaa og vil derfor stemme for det af Lian fremsatte forslag i sin helhed.

M. Ormestad fremsatte forslag om 18 øre for halvtbetalende.

G. Ousland: Vi maa ha opmærksomheden henvendt paa det forhold, at jo høiere ordinær kontingent vi sætter op og faar ind, jo lavere vil det beløb bli, som vi maa udligne i form af ekstrakontingent. Dette ophæver fuldstændig de indvendinger, som er gjort af Sverre Iversen, og de afgiver for mig grunde til at stemme for de 40 øre. Det er godt mulig vi kan komme til at behøve dem. Vi ved ikke, hvad tiderne vil bringe. Men skulde vi ogsaa være særlig heldige, saa der blev fred og ro, og vi som en følge deraf kom til at oparbejde et fond, saa tror jeg ikke, der er nogen overhængende fare derved heller.

J. Karlgren: Det er en selvfølge, at vi vil faa ekstrakontingent, enten vi betaler 30 eller 40 øre som ordinær kontingent til Landsorganisationen. Og da vil jeg si, at det mindste beløb, som er bragt i forslag, heller ikke er saa lidet til en begyndelse at være. Vi maa sørge for, at der opsamles endel fond ogsaa i forbundenes egne kasser, saa at disse forbund kan være istand til at møde sine særlige forpligtelser. Dette burde bager Nygaard været opmærksom paa.

Sverre Iversen: Jeg forudsætter, at vi f. eks. i et bygningsfag skulde faa en lockout i den gode sæson, naar der er arbeide. Vi vilde da vistnok faa understøttelse af Landsorganisationen i konflikten, men atpaa den vilde saa følge den daarlige sæson, hvori vi fik skjotte os selv, og vi kom til at udarmes. Og saa er det endnu det forhold at hefte sig ved, at den ordinære kontingent tar vi af vore kasser; den ekstraordinære udligner vi. Der er ingen grund til at nære saa stor frygt for ekstrakontingenten, som mange synes at gjøre.

A. E. Gundersen repliserede til flere talere og understregede, at ekstrakontingenten faar vi under enhver omstændighed.

Bragstad anbefalede Lians forslag.

Emil Petersen præciserede yderligere sit standpunkt for den høieste kontingent. Der er mange arbejdere i Sarpsborg, som ikke gruer, om der kommer en ekstra regning, naar de ved, hvad pengene skal bruges til og det gjælder at ta et tag. Den visdom har vi høstet i den store konflikt. Tal. kunde nu gaa over til Lians forslag.

Herman Havre: Ser man efter i hvilken retning diskussionens strømninger gaar, saa finder man, at det i regelen er de store forbunds medlemmer, som bekjæmper den høie kontingent. De smaa forbund, som mere foler sammenslutningens nødvendighed, vil ogsaa gaa til saa høi kontingent som mulig. Det er slet ingen fare tilstede for de smaa forbunds ødelæggelse. Her er jo ikke engang tale om nogen egentlig forhoielse af kontingenten. I kjernen er det kun en omlægelse. Vore tarifer har alle en tendens til at udløbe samtidig. Det er en fordel, arbejdsherrerne har erhvervet sig. Og det er ikke bare indenlands; men ogsaa udlandets tarifer i de forskjellige fag har samme tendens. Men saalænge dette er tilfældet, bør ogsaa det være os en grund til at ha vort kampfond koncentreret. Ellers peger retningen mod en længere fredstid. Mange af de oprettede tarifer udløber først om flere aar; og i disse fredsaar bør vi samle penge i centralkassen og styrke vor stilling til optagelse af forhandlinger, naar tariferne udløber.

G. Ousland: Det er selvfølgelig ikke nogen tale om at vi skal kunne sætte op en ordinær kontingent her, som skal føre til hel afskaffelse af ekstrakontingenten. Men en ting bør vi gjøre, og det er at sætte den ordinære kontingent saa nær op til dækkelse af de udgifter, vi mener under ordinære forhold at kunne faa, som muligt. Dette er sund, forretningsmæssig økonomi. Vi kan ikke paa forhaand bygge noget paa de store stemninger, som i større kampe kan drive kontingenten ind.

M. Tobiassen: Jeg mener, at komiteen burde holdt fast ved de foreslaede 43 øre for heltbetalende og ikke gaat fra det. Der er sagt,

at ekstrakontingenten ikke skal være saa farlig, og hr. Iversen mener, at frygten for den er overdreven; men det ved vi da i alle forbund af erfaring, at ekstrakontingenten er noget af det fordærveligste, vi har, og vi bør søge at undgaa den mest mulig. Jeg anbefaler de 43 øre.

Albin Petersen: En ting vil jeg gjøre opmærksom paa, og det er, at i den senere tid er den tendens blevet alt stærkere og stærkere, at en begyndt konflikt, hvor liden en affære det fra begyndelsen kan se ud til at være, gjerne vil udvikle sig til en større og større affære. Udgifterne kan saaledes vanskelig paa forhaand beregnes, og vi maa være henvist til at udnytte øieblikkets situation. Jeg skulde derfor være tilbøielig til at anbefale det fra Arbeidsmandsforbundet fremkomne forslag. Selv om det er ønskeligt at faa saa mange penge som mulig i kassen, saa er der ogsaa det at erindre, at den enkeltes hjælpeklender iblandt os er stærkt begrænsede. Vi er arbejdere, og kan kun lade en saa og saa stor del af vore regulære indtægter flyde ind i disse kasser, for ikke ellers at udarme os.

J. Nygaard: Vi skulde ikke slaa saa stærkt paa, at vi faar ekstrakontingent under enhver omstændighed. Lidt mere forretningsmæssig maa vi da ta affærerne. Den ordinære kontingent, som løber regelmæssig ind, danner et fond, som kan staa og forrente sig, til der dannes betragtelige summer bare i rente. Den ekstraordinære kontingent forrenter sig ikke.

Edv. Evensen: Der har været talt som om man troede, at de, der vilde ha den laveste kontingent til Landsorganisationen, skulde være de mindst offervillige. Dette er ganske vist ikke saa. Det gjælder kun et rent forretningssspørsmaal: Hvor skal hovedmassen af vor kampkapital ligge? I Landsorganisationen eller i forbundenes egne kasser? Jeg tror, at vor bevægelse er bedst tjent med, at det meste ligger hos forbundene. Thi derved faar disse ogsaa enkeltvis større ansvar.

V. Kristensen anbefalede, som sidste taler, Arbeidsmandsforbundets forslag.

Der voteredes først over, enten man skulde ha fælleskasse eller to særskilte kasser for streike- og administrationskontingent. Fælleskasse vedtoges.

Derpaa forkastedes 43 øre og 40 øre i kontingent for heltbetalende, og ved alternativ votering mellem 35 øre og 30 øre vedtoges 35 med 117 mod 115 st.

For halvtbetalende vedtoges mod nogle stemmer 18 øre.

Punkt 2 vedtoges med den bemærkning, at 15de, som der stod i det trykte forslags anden linje, forandredes til 25de.

Sverre Iversen optog ved punkt 3 følgende forslag, som var nedvoteret i komiteen:

„Medlemmer, der er arbejdsløse i 4 paa hinanden følgende uger, fritages for streikekontingent (den løbende) til Landsorganisationen.“

Forslagsstilleren henviste til, at solidaritetens princip tilsagde at hjælpe dem, som trængte til hjælp. Fagforeningen skal jo hjælpe. Men da maa ogsaa Landsorganisationen ta hensyn hertil. Rent økonomisk er ikke spørgsmaalet saa stort, at det spiller nogen rolle for organisationen.

Waldemar Karlsen anbefalede Iversens forslag. Henstillet til forslagsstilleren ogsaa at ta med *militærtjeneste* som henhørende under arbejdsløsheden.

Sverre Iversen oplyste, at forslaget omfattede alle ledige, uanset af hvilken grund de var kommet ud af lønnet virksomhed — altsaa ogsaa militære.

M. Ormestad paapegte, at komiteens forslag var et hensigtsmæssighedsforslag. Kontrollen kunde nemlig bli meget vanskelig. Dersom kontingenten havde været rigtig høi, saa kunde sagen stillet sig anderledes. Men nu var den sat lav, og principielt var det fastslaaet, at organisationerne skulde betale for alle.

M. Nygaard gjorde opmærksom paa, at kontingenten kun skulde erlægges for 48 uger i aaret, og forbundene havde da 4 uger at løbe paa alligevel.

Sverre Iversen: Ormestads argument for komiteens forslag er noget svagt. Kontrollen vilde ikke bli saa svær, da man ikke kunde antage, at noget af forbundene skulde ville snyde Landsorganisationen.

Tveiten protesterede mod, at nogen skulde have antydnet, at der var fare for snyderi.

O. Lian: Det af Iversen fremholdte var selvfølgelig meget smukt. Det var vor pligt ikke alene at øve simpel ret mod de arbejdsløse, men ogsaa i enhver henseende at hjælpe dem. Men det, vi her behandler, er noget andet. Her er det kun tale om at skaffe tilveie en slags lighed mellem de Landsorganisationen tilsluttede organisationer. Vi har derfor beregnet kontingent for 48 uger om aaret. Da har man 4 uger at løbe paa for militærtjeneste, sygdom og almindelig arbejdsløshed for samtlige medlemmer. Komiteens forslag holder sig til det reelle. Det er ikke godt for nogen organisation at si til Landsorganisationen: Saa og saa mange arbejdsløse har vi havt i den og den tid. Der ligger ikke heri nogen mistænkeliggjørelse ligeoverfor noget forbund.

M. Nilsen: Dette af komiteen foreslaaede punkt 3 er saa tarveligt, at det aldrig burde set dagens lys. Skal vi ophøre med at ta hensyn til syge og arbejdsløse, saa vil folk vende sig bort fra fagforeningerne. Vi maa nok ogsaa ta hjertelaget og følelserne med i vor bevægelse, og da bør vi mindst gaa til vedtagelsen af Iversens forslag.

P. Aarøe: Kunde ikke stemme for Iversens forslag ang. kontingentfrihed for arbejdsløse, da ydelsen af ordinær kontingent bør være ens for alle Landsorganisationens medlemmer. Arbejdsløsheden er jo størst i sæsonfagene; men til gjengjæld har ogsaa disse de høieste timelønninger, saaledes op til 65 øre pr. time. Det er derfor rimeligt, at de enkelte foreninger har saa høi kontingent til sine forbunds reservekasser, at der af disse kan udredes ordinær kontingent til Landsorganisationen for samtlige medlemmer, selv om enkelte af disse er arbejdsløse nogle uger. Anbefalet sluttelig indstillingen til vedtagelse.

G. Ousland: Det, som der her tales om, er gennemsnitsydelsen til Landsorganisationen, og den bør gjøres lige for alle, saavidt det kan opnaaes. En respit af 4 uger om aaret for den samlede organi-

sation skulde synes rimelig og vil ganske vist ogsaa, efter de erfaringer, man har, vise sig tilstrækkelig. At blande sammen de arbejdsløses enkelte stilling og den samlede gennemsnitskontingent til centralorganisationen er aldeles galt og maa føre til de forvirrede tanker, vi har hørt fremsat.

Komiteens indstilling vedtoges derpaa med stort flertal.

Resten af § 3 vedtoges enstemmig efter komiteens indstilling.

§ 4. *Kongressen.*

Fra udvalget forelaa følgende indstilling:

1. Kongressen, der ordinært afholdes hvert andet aar, er den høieste myndighed i Landsorganisationens anliggender. Kun den kan give, forandre eller ophæve love. Den afgjør ogsaa uden appel til nogen ret ethvert stridsspørgsmaal, der kan opkomme mellem hovedstyret og sekretariatet, mellem disse og de tilsluttede organisationer eller mellem organisationerne indbyrdes, forsaavidt ikke lovene bestemmer anden afgjorelsesmaade.
2. (Alternativ 1 vedtaget af komiteens flertal.)

Til kongressen har hvert af de tilsluttede forbund ret til at sende 1 repræsentant for hvert fyldt 300-tal for de første 1800 medlemmer, dog mindst 1, samt for det overskydende antal 1 for hvert fyldt 500-tal medlemmer. Desuden har hvert forbundsstyre ret til at sende 2 repræsentanter valgt i eller udenfor sin midte. De enkeltvis tilsluttede foreninger har ret til at sende 1 repræsentant hver, dog saaledes, at flere foreninger i samme fag vælger 1 tilsammen. Forsaavidt en saadan gruppe tæller mere end 300 medlemmer, kan den vælge 2 tilsammen. Desuden har de enkeltvis tilsluttede foreningers bestyrelser ret til at vælge ialt 2 repræsentanter tilsammen.

Paa samme maade vælges et lignende antal suppleanter.

Repræsentanterne vælges efter det gennemsnitlige medlemsantal, organisationerne har indbetalt ordinær kontingent for i de 3 sidste maaneder. Valgene maa være foretaget saa betids, at meddelelse om de valgte samt fuldmagterne kan være sekretariatet ihænde 14 dage før kongressens aabning. Fuldmagterne gennemgaaes derpaa forelobigt af sekretariatet.

2. (Alternativ 2 foreslaaet af udvalgets flertal, Lian og Ormestad.)

Ved kongressen repræsenteres de tilsluttede organisationer saaledes:

- a. Forbund har ret til at vælge 1 repræsentant for hvert fyldt 300-tal for de første 1800 medlemmer, dog mindst 1, samt for det overskydende antal 1 for hvert fyldt 500-tal medlemmer.
- b. Hvert forbunds styre har desuden ret til at vælge 1 repræsentant for hvert paabegyndt 1000-tal for de første 2000 medlemmer og for det overskydende antal 1 for hvert fyldt 2000-tal medlemmer.
- c. De enkeltvis tilsluttede foreninger har ret til at vælge 1 repræsentant hver, dog saaledes, at forsaavidt der er flere foreninger i samme fag, vælger disse tilsammen kun 1. Hvis en

saadan gruppe tæller flere end 300 medlemmer, kan den vælge 2 tilsammen.

d. Desuden har de enkeltvis tilsluttede foreningers bestyrelser tilsammen ret til at vælge 2 repræsentanter.

Paa samme maade vælges et lignende antal suppleanter.

Repræsentanterne vælges efter osv. (som i alt. 1).

3. De af forbundsstyrelserne og de enkeltvis tilsluttede foreningers bestyrelser (p. 2, b og d i alt. 2) valgte repræsentanter fungerer som hovedstyre i tiden til næste kongres, ved hvilken kongres de ogsaa har ret til at møde, dog uden stemme, forsaavidt de ikke paany er valgt som repræsentanter.
4. Sekretariatets medlemmer skal være tilstede paa kongressen, dog uden stemme i de sager, som angaar virksomheden siden forrige kongres (beretning og regnskab).
5. Kongressen skal ved cirkulære bekjendtgjøres 4 maaneder før dens afholdelse.

Dagsorden med alle indkomne lovlige forslag samt beretning, revideret regnskab og forslag til foretningsorden, omsendes til organisationerne 1 maaned før kongressen.

6. Enhver tilsluttet organisation har ret til at stille forslag til behandling ved kongressen. Fra forbundsafdelinger modtages forslag kun gjennem vedkommende forbunds hovedstyre. Ligesaa har saavel sekretariatet som hovedstyret forslagsret.

7. Kongressen vedtager endelig dagsorden og foretningsorden. Alle sager afgjøres ved almindeligt stemmeflertal.

Hvis et forslag ikke opnaar mere end akkurat halvdelen af de afgivne stemmer, ansees det som ikke vedtaget.

8. Beretninger og regnskab, som forelægges kongressen, opgjøres efter kalenderaaret. Beretningerne udarbejdes enten hvert aar for sig eller for 2-aars-perioden under et.
9. Lønninger til de valgte tillidsmænd bestemmes af kongressen.
10. Kongressen vælger sekretariat, bestaaende af 10 medlemmer: formand, viceformand og 8 repræsentanter, der alle skal være bosat i Kristiania og saavidt mulig tilhøre forskjellige hovedfag. Der maa ikke vælges mer end 1 fra hvert forbund og 1 fra enkeltforeningerne tilsammen.

(*Lian* og *Ormestad* foreslaar: 2 fra hvert forbund og 1 fra enkeltforeningerne tilsammen.)

Endvidere vælges 6 suppleanter og 2 revisorer med suppleanter.

Formand og viceformand vælges særskilt og maa opnaa absolut flertal. I modsat fald foretages omvalg mellem de 2, som opnaaede de fleste stemmer.

11. Hvis formanden fratræder sin stilling før hans funktionstid udløber, rykker viceformanden op. Forsaavidt denne ikke har anledning til at tiltræde formandstillingen helt, kan sekretariatet i forbindelse med hovedstyret ansætte en midlertidig foretningsfører indtil første kongres.

12. Kongresserne afholdes i Kristiania, som regel i første halvdel af aaret. Sekretariatet berammer iøvrigt tiden.
13. Ekstraordinær kongres kan afholdes efter beslutning af hovedstyret. Den kan indkaldes med 1 maanedes varsel.
14. Almindelige udgifter til kongresserne samt mulig reise- og diæt-gjørelse til sekretariatets og de af hovedstyrets medlemmer, der ikke er valgte som repræsentanter, udredes af landsorganisationen. Diætenes størrelse bestemmes af kongressen. Ellers bærer hver enkelt organisation de udgifter, som er forbundet med deres repræsentation.

Bergens afdeling af Norsk centralforening for bogtrykkere havde foreslaaet, at 1ste passus punkt 1 skulde lyde:

„Kongressen er den høieste myndighed i Landsorganisationens anliggender. Den bestemmer selv stedet og tiden for næste ordinære kongres' sammentræde; dog skal der hengaa et tidsrum af mindst 2 aar mellem de ordinære kongressers afholdelse.“

Forslaget havde afdelingen motiveret som følger: Man finder, at der bør arbeides henimod, at der hengaar et længere tidsrum end 2 aar mellem de ordinære kongressers afholdelse. Under hensyn til den udvikling organisationen f. t. undergaar, vil det imidlertid ha sine vanskeligheder at foreslaa et bestemt aaremaal, f. eks. hvert 3., 4. eller 5. aar. Paa den anden side kan det vel ogsaa vise sig nødvendigt, ialfald en tid endnu, at afholde kongres hvert andet aar. Man finder det dog ikke formaalstjenlig at fastslaa dette i lovs form, men vil overlade det til kongressen at bestemme tiden og stedet for næste kongres. Naar man foreslaar, at kongressen skal bestemme *stedet*, har dette sin grund i, at man finder det uheldigt at fastslaa i lovs form, at kongresserne *skal* afholdes i Kristiania. Man kan ikke se bort fra den betydning i agitatorisk henseende afholdelsen af en saadan kongres har for vedk. landsdel.

O. Lian og *Sverre Iversen* bragte ind forslag om at kongressen skulde afholdes hvert 3die aar, hvilket ogsaa var foreslaaet af Kr.a møbelsnedkerforening.

Det vedtoges først, at det skulde staa i lovene, hvor ofte kongressen skulde afholdes, hvorved Bergens afdelings forslag med hensyn til dette punkt bortfaldt.

Lians og Iversens forslag om hvert 3die aar vedtoges derpaa.

Til punkt 2 havde Bergens afdeling af Norsk centralforening for bogtrykkere foreslaaet:

„Afdelingen slutter sig til alternativ I, dog med den forandring, at der istedetfor valgt „i eller udenfor sin midte“ skal staa valgt „inden sin midte“. Man finder nemlig en større betryggelse i en saadan ordning.

Til punkt 2 var der forøvrigt fra Norsk arbejdsmandsforbund indkommet følgende forslag berørende repræsentationsretten:

„Ved kongressen repræsenteres de tilsluttede organisationer saaledes:

- a) Forbund har ret til at vælge 1 repræsentant for hvert fyldte 500-tal medlemmer, dog mindst 1.

- b) Hvert forbunds styre har ret til at vælge 1 repræsentant for hvert fyldt 2000-tal, dog mindst 1.
- c) De enkeltvis tilsluttede foreninger har ret til i fællesskab at vælge 1 repræsentant for hvert fyldt 200-tal, dog mindst 1.
- d) Desuden har de enkeltvis tilsluttede foreningers styre tilsammen ret til at vælge 1 repræsentant for hvert fyldt 1000-tal medlemmer, dog mindst 1.“

Fra *Kristiania møbelsnedkerforening*:

„Til kongressen har enhver af de optagne organisationers enkelte afdelinger ret til at sende 1 repræsentant for hvert 250 medlemmer eller dele deraf, dog ikke over 3 for en enkelt afdeling.

Hvert forbundsstyre har desuden ret til at vælge 1 repræsentant for hvert paabegyndt 3000-tal medlemmer, dog ikke over 5 repræsentanter.“

Fra *Trondhjems møbelsnedkerforening*:

„Ved kongressen repræsenteres de tilsluttede organisationer saaledes:

- a) Foreninger og afdelinger har ret til at sende 1 repræsentant for hvert paabegyndt 300-tal medlemmer, dog ikke over 3 fra en enkelt forening.
- b) I de byer, hvor der findes flere end 10 foreninger (afdelinger) af et og samme forbund, skal disse ikke have ret til at sende mere end 2 repræsentanter fra hver enkelt forening.
- c) Hvert forbundsstyre har ret til at sende 2 repræsentanter.
- d) De til Landsorganisationen enkeltvis tilsluttede foreningers styrelser har tilsammen ret til at sende 2 repræsentanter.“

Sekretariatet havde til vejledning udarbejdet en tabellarisk oversigt over, hvordan kongressens repræsentation vilde bli efter de nuværende forhold inden hvert forbund ifølge de forskellige forslag (se omstaaende tabeller):

Oversigt over repræsentationen paa kongres-

Organisationens navn	Medlems- antal pr. 1/7 07	Lovkomitéens fler- tals forslag			
		Ant. repræsentanter			
		Valgt af organisa- tionerne	Valgt af disse styret	Tils.	
Norsk arbejdsmandsforbund	17181	36	2	38	
— jern- og metalarbejderforbund	7582	17	2	19	
— træarbejderforbund	2007	6	2	8	
— centralforening for bogtrykkere	1629	5	2	7	
— formerforbund	876	2	2	4	
— bagerforbund	608	2	2	4	
— murerforbund	785	2	2	4	
— skotøiarbejderforbund	838	2	2	4	
— stenluggerforbund	520	1	2	3	
— møbelsnedkerforbund	505	1	2	3	
— malerforbund	359	1	2	3	
— bogbinderforbund	324	1	2	3	
Forbundene tilsammen	33224	76	24	100	
Kr.a sporveisselsk. funkt. forening	125	1	}	1	
Fyrstikarbejdernes —	84	1		1	
Hattemagernes —	60	1		1	
Sukkervarearbejdernes —	55	1		1	
Handskesyerskernes —	29	1		1	
Handskemagernes —	28	1		1	
Korkeskjærernes —	43	1		1	
Forgyldernes fagforening, Drammen	22	}		2	1
— — Kristiania	11				
Logarvernes forening, —	20	1		1	
Hvidgarvernes — —	10	1		1	
Tricotagearbejderskernes forbund, Kristiania	40	1		1	
Cigararbejdernes forening, Kristiania	60	1		1	
Rebslagernes forening, Fredriksværn	12	}		1	1
Rebslagernes — Kristiania	44				
Stukkatorernes forening, Kristiania	14		1		
Kr.a bryggearbejderes forening	84	1	1		
Enkeltforeningerne tilsammen	741	15	2	17	
Ialt tilsammen	33965	91	26	117	

Sverre Iversen redegjorde for de forskjellige forslags indbyrdes forskjel og hævded, at det korrekte var, at repræsentationsordningen byggedes mer paa forbundenes absolute medlemsantal end paa afdelingernes antal. Paapegte især de forhaandenværende uretfærdigheder i repræsentationsforholdene. Tilslut optog taleren sit forslag fra komiteen, som følger:

„De af forbundsstyrene og de enkeltvis tilsluttede foreningers bestyrelser valgte repræsentanter skal være bosat i Kristiania.“

O. Lian udtalte sin tilslutning til de af Iversen fremførte tanker og redegjorde for forskjellen mellem komiteflertallets og mindretallets forslag, idet han anbefalet det sidste.

A. E. Gundersen talte for komiteflertallets forslag.

G. Sethil redegjorde for Arbeidsmandsforbundets forslag og anbefalede dette.

G. Ousland hævded, at komitemindretallets forslag var en smule retfærdigere end flertallets, men der kunde dog ogsaa sættes en grænse for de største forbunds absolute flertal, og han foreslog derfor, at der til *litra b* i mindretallets indstilling til punkt 2 skulde føies følgende: „Dog ikke over 5.“

Rich. Hansen omtalte den frygt, som gik igjen fra kongres til kongres, at Arbeidsmandsforbundet formedels sit store medlemsantal skulde bli dominerende. Dette, mente man, maatte holdes nede. Det viste sig imidlertid, at det store Arbeidsmandsforbund slet ikke udnytter sin repræsentationsret. Da kunde det været i majoritet paa nærværende kongres og drevet igjennem, hvad det vilde. Man maatte imidlertid vogte sig for, at der ikke kom ind splittende bestemmelser, hvorpaa tal. nærmere kritiserede komiteens flertals forslag. Arbeidsmandsforbundets interesser var de samme som de andre forbunds, og det tjente hele organisationen, at det blev givet sin ret.

O. Schau paaviste de enkelte foreningers ret til at have sin repræsentation hver for sig. Disse foreningers interesser var ofte saa forskjellige, at de ikke var tjent med fælles repræsentation. Taleren anbefalede sluttelig Kristiania møbelsnedkerforenings forslag.

H. C. Smith: Man kan ikke være i tvil om, at mindretallets forslag her er det rigtige. Vi maa alle unde Arbeidsmandsforbundet den repræsentation, som rettelig tilkommer det. Vi tjener ikke paa at opretholde en stemmeret som f. eks. den, de svenske brugspatroner har i kommunerne med op til 100 st. hver.

H. Havre: Det er aldeles ikke uden fare det, at de største forbund ved sit absolute flertal blir altfor dominerende. Det flertal, som fremkom paa den maade, gav ikke i alle tilfælde et garanteret demokrati. De mindre forbund og de enkelte foreninger maa ha en repræsentation, som gir dem en forholdsvis indflydelse ved sagernes afgjørelse, og efter det absolute flertal kan ikke dette altid opnaaes. Anbefalet komiteens flertalsindstilling.

A. Pedersen heftet sig ved Iversens forslag om, at styremedlemmerne skulde tilpligtes at bo i Kristiania og advaret mod at vedta det. Tal. maatte anbefale komiteflertallets indstilling. Et absolut flertal kan misbruges. I ræsonnementet over dette forhold maatte man ta

organisationernes antal og særlige beskaffenhed i betragtning og til alle sider regne med de hensyn, som gjorde sig gjældende. Da først fik man frem et virkeligt demokrati.

G. Ousland anbefalede paany sit tillæggsforslag. Det indeholdt en nødvendig garanti, og med denne garanti maatte komitemindretallets forslag bli det mest antagelige for alle.

M. Nygaard paaviste ved eksempler mulighederne for eventuelle misbrug af et absolut flertal fremstaaet i en samorganisation, hvor forskjellige interesser gjorde sig gjældende.

Sverre Iversen imødegik Pedersens kritik af hans forslag. Naar hovedstyret skulde sammenkaldes med et par dages varsel, og det kunde hænde, at det blev nødvendigt ved en konflikts udbrud eller ved pludselig forandrede situationer i en saadan, saa maatte medlemmerne ikke hentes langt borte fra.

Der voteredes først over principerne i de to komiteforslag og Arbeidsmandsforbundets contra de to alternativer indeholdt i Kristiania møbelsnedkerforenings og Trondhjems møbelsnedkerforenings forslag.

Det første princip seirede med overveiende flertal. Ved alternativ votering mellem Arbeidsmandsforbundets forslag og komiteens forelæg forkastedes Arbeidsmandsforbundets.

Derpaa voteredes over komiteflertallets forslag contra mindretallets. Der voteredes ved navneopraab. De som stemte for komiteflertallets svarte „Ja“, de som stemte for mindretallets „Nei“.

Følgende stemte „Ja“:

M. Nygaard, Sverre Iversen, H. Petersen, A. Stenberg, Hans O. Høglund, Otto Byberg, Villh. Tybring, O. C. Jellum, Jens Dammen, F. Lysgaard, Edv. Evensen, Adolf Andersen, Herman Aars, Albin Petersen, Carl Johansen, Alfred Palm, Elov Karlsen, Emil Nyhus, Herman Havre, Jens Halvorsen, Paul Aalberg, Nicolai Enger, Sigurd Olsen, Martin Hansen, Ludvig Johansen, Ole Selvik, Albert Arvesen, Gabriel Davidsen, Edv. A. Karlsen Kaland, Olaus Møksvold, J. M. Winge, M. Tranmæl, A. Pedersen, Frits Holm, H. L. Andresen, Bredo Hultmann, P. Næss, Fr. Diedrichsen, Arthur Theting, Lorents Svendsen, A. E. Gundersen, L. Gulbrandsen, M. A. Bakke, Thv. Bjerke, J. Karlsen, C. G. Andersen, Johan N. Kjærse, Ingv. Aasheim, Joh. Samuelsen, Ole Hagen, Mads Nilsen, Ivar Roisum, Johan Kristiansen, C. A. Jensen, Peder Kjernemo, M. Christoffersen, Aksel Jacobsen, Johan Andersen, Olav Martinsen, Jalis P. Nilsen, Helga Thorsen, Hilmar Iversen, Johan Hilton, P. Aarøe, Albert Andersen, M. Tobiassen, Olaf Schau, O. Brunvand, O. Forseth, Lars Aase, Adolf Fillinger, E. T. Engh, Th. Engebretsen, Adolf Schau, Johan Nygaard, Thorvald Pedersen, Oscar V. Olsen, Ths. J. Friis, Aug. Torp, Ramsloe, S. Sonesen, Anton Sivertsen, Johan Jensen, Oskar Nilsen.

Tilsammen 85.

Følgende stemte „Nei“:

Ole O. Lian, M. Ormestad, Rich. Hansen, Edv. Svendsen, Anton Olsen, Lunde, Karl A. Olsen, Stortuen, Arnt Aamodt, Fr. Karlsen, Th. Enemark, H. Christiansen, John Wiik, G. Lindahl, Ingvart Olof-

sen, Halvdan Svendsen, Peder Bakke, Johan Andersen, Emil Nilsen, Edv. Wilberg, Andreas Andersen, Sigvart Schou, Aksel Kristiansen, A. H. Johannesen, H. Kristiansen, O. Walquist, Kristian Evensen, H. Henriksen, Johan Kristiansen, Sigvart Henriksen, Olaf Klafstad, Hjalmar Evensen, Simen Berg, Sigvart Dahl, Bendik Eliassen, Peter Herbrandsen, Karl Bragstad, A. R. Olsen, Theodor Arnesen, Johan A. Johansen, Johan Gjerseth, J. Hope, Svend Rendstrøm, Andreas Samuelsen, Jakob Waage, Bernhard Pedersen, L. Kreutz, M. Nilsen, H. C. Smith, Peder Sørensen, Andreas Kjellevoid, Olaf Olsen, Jørgen Johansen, A. E. Carlsen, Lorents Johansen, Nils A. Nilsen, G. Ousland, A. M. Andersen, A. Løkkeberg, L. Rungstad, Oscar Olsen, Martin Hansen, H. Lie, Karl Johansen, M. Stenersen, K. Storbye, O. Bakken, Harald Bjørnstad, J. Bjerkmann, J. K. Sundt, Joh. Karlgren, H. Sjurseth, Alfred Myrstad, Gustav Kristiansen, Anton Tveten, P. Aakre, Kristian Finstad, G. Sethil, Alfr. Nilsen, Julius A. Holme, Bernt Monsen, Thomas Veber, Gustav B. Nilsen, Karl Iversen, B. S. Hagen, Arnt Gulbrandsen, Peder Odden, Hilmar Olsen, Sven Hansen, Carl Lundgren, Waldemar Karlsen, Helge Johnsen, Johan Johnsen, Villhelm Kristiansen, S. M. Braathen, Emil Zakariassen, Karl Nilsen, Johan Petersen, Karl Johansen, Einar Johansen, Gustav Nordby, Andreas Jakobsen, Karl Trondsen, C. K. Engstrøm, Osvald Mortensen, Bernhardt Eriksen, Bernt J. Tindlund, Gustav Johansen, Reinhardt O. Olsen, Martinus Andersen, Oskar Jensen, Even Rud, Jens Brose Michalsen, Hans Gravklev, Peder Karlsen, Hans Hansen, Ole M. Kjølgaard, Nils G. J. Saxegaard, Albert T. Torp, Olivia Johannesen, Henrik Martinsen, Joh. Bergersen, Anton Olsen, Johan M. Olsen, Karl Olsen Westby, Johan Antonsen, Anders Huken, Marencius Jensen, N. Julius Andersen, Teodor Samuelsen, Ole Gundersen, Sven Pedersen, E. E. Dysterud, Lars Strandli, Hans Ingebretsen, Hilmar Olsen, O. A. Garberg, Willh. Hansen, Bernhoft Hansen, Oluf O. Gildeskaal, John Halden, H. F. Andersen, Ole Vold, Peter Haakonsen, John H. Rossing, Alfred Larsen, Harald Skanche, Marthin Authun, Hans Pedersen, Albert Eberhardtsen, Johan Olsen, Th. Spjelkavik, Ivar J. Bjertnes, Johan Persson, Olaf Lien, Andreas Amundsen, Thorvald Martinsen, Peter Christiansen.

Tilsammen 158.

Fraværende eller ikke stemmende var: Kristen Tørrer, Jonas Nygaard, H. P. Petersen, Arthur Halvorsen, Ole Olsen, M. A. Aarstad, Johs. E. Boye, Johs. Jakobsen, H. Berntsen, Emil Petersen, Sven Henriksen, Ingebret Andersen, Albert Andersen, Anders Hansen, C. J. Mjaaseth, Johan Pedersen og Thorvald Thoresen.

Tilslut vedtoges det af G. Ousland foreslaaede tillæg ved almindelig votering.

Formiddagsmøde 11. september.

Dirigent: *Ormestad.*

Protokollen for 1ste dags forhandlinger oplæstes og godkjendtes med et par bemærkninger.

M. Sundby's mandat som repræsentant for Snarøens tomt- og høvleriarbejderforening godkjendtes.

Efter forslag fra 6 repræsentanter, bevilgedes hr. *Thv. Joh. Johnsen*, Landsorganisationens tidligere viceformand, 200 kr., da han i længere tid havde været syg.

Da der paastodes at herske uklarhed angaaende stemmegivningen over punkt 2 i § 4 i eftermiddagsmødet dagen forud, vakttes der motion om, at man skulde votere paany over det af hr. Ousland foreslaaede tillæg til punktet. Motionen forkastedes, og voteringen fra aftenen forud, hvorved punktet erklæredes vedtat efter komitemindretallets forslag med Ouslands tillæg, fastholdtes, idet forslag fra dirigenten om overgang til dagsordenen vedtoges.

Man gik derpaa over til fortsat behandling af lovene. Der forelaa en række forslag. Saaledes følgende fra Træarbejderforbundet:

„I de større arbejdscentre vælger organisationen der sammen et et vist antal repræsentanter. De øvrige repræsentanter vælges ved afstemning af de øvrige afdelinger sammen efter indstilling fra forbundsstyret, som opstiller et tredobbelt antal.“

Fra Kr.a møbelsnedkerforening:

Punkt 3: „De af forbundsstyrelserne valgte repræsentanter fungerer som hovedstyre til næste kongres. De enkelt staaende foreninger vælger sammen 2 repræsentanter til hovedstyret.

Hovedstyrets medlemmer har ret til at være tilstede paa kongressen, dog uden stemme, forsaavidt de ikke paanyt er valgt som repræsentanter.

Norsk arbejdsmandsforbund havde foreslaaet, at „1 maaned“ i punkt 5 ombyttes med „2 maaneder“.

Punkt 3, 4, 5, 6, 7, 8 og 9 vedtoges imidlertid alle efter komiteindstillingen, hvorefter samtlige refererede forslag bortfaldt.

Ved punkt 10 foresloges af Arbejdsmandsforbundet „3 revisorer“. Bergens afdeling af Norsk centralforening for bogtrykkere havde sluttet sig til Ormestads og Lians særvotum.

Punkt 10. som angaar centralorganisationens ledelses sammensætning, vakte først en længere debat. Denne kom hovedsagelig til at dreie sig om enten der skulde vælges 1 eller 2 fuldt lønnede funktionærer, samt om der skulde aabnes forbundene adgang til at indvælge saamange som 2 medlemmer i sekretariatet, eller begrænsningen skulde sættes til 1.

Angaaende landsorganisationens administration forelaa følgende fra sekretariatet:

„Som man vil se af det foreliggende udkast til love for landsorganisationen, har lovkomiteen i anledning af landsorganisationens administration delt sig i et flertal paa 6 stemmer og et mindretal paa 5.

Flertallet foreslaar, at der skal vælges 2 helt aflønnede funktionærer, nemlig formand og kasserer.

Mindretallet foreslaar, at der kun vælges lønnet formand og at sekretariatet om fornødent kan ansætte kontor- og kassererhjælp. (§ 4, punkt 10 og § 6, punkt 4.)

Sekretariatets flertal slutter sig her til mindretallets forslag. Med det kjendskab, sekretariatet har til den daglige administration, anser det en ordning som af mindretallet foreslaaet mest formaalstjenlig og tillader sig derfor at anbefale kongressen at bifalde mindretallets forslag.“

O. Lian: Eftersom forholdene nu er i organisationen, maa en fast lønnet funktionær være det mest praktiske at ha i centralorganisationen. Den af mindretallet foreslaaede ordning var ikke alene den mest praktiske; men den vilde ogsaa bli den billigste og tillige den retfærdigste. Der forefalder i en saadan administration en mængde arbeide, som man ikke behøver en voksen mand til. Det er afskrivningsarbeide og ærinder at løbe, og dette arbeide maa udføres ogsaa inden organisationen saaledes som man ellers i livets praktiske forhold indretter sig. Naar det overlades sekretariatet at ansætte nødvendig hjælp, da maa dette være betryggende baade mod „udbytning“ og mod at ikke hjælpen hentes i modstandernes rækker. Denne frygt er dog i alle dele aldeles grundløs. En kasserer kunde vi heller ikke vælge i flæng uden kritik. Blev posten oprettet, saa maatte det ganske vist ske efter avertering og ansøgning. Det skal siges, at den mand, som hidtil har sat der, har været sparsom og har vejet tilbage for udgifterne; men han har ogsaa været bunden til kontorkrakken den hele tid. Vi maa lære af erfaringerne, og endnu ved vi absolut ikke noget om, hvorledes en ordning med 2 valgte ligestillede funktionærer vilde virke.

A. E. Gundersen: Det var ikke saa, at regnskabsvæsenet var en slig forfærdelig indviklet affære. Vi havde en mængde regnskabskyndige og dygtige medlemmer af organisationen idag. Og mest demokratisk er det, at vi, ligesom det gøres i udlandet og ligesom vi praktiserer det i vore forbund, selv vælger vore funktionærer og lader dem staa ansvarlige ligeoverfor den samlede organisation. Den af Lian anbefalede ordning er det modsatte af demokrati. Det er sandt, at formanden ofte maa være ude paa reiser. Han skal ordne med konflikter og maa sætte sig ind i forholdene paa stedet, og dette fører til, at han ofte er borte fra byen. Har vi da paa kontoret en uansvarlig hjælp, saa kan denne absolut ingen besked gi, om der kommer op knuder, vi skal ha løst her paa stedet. Det er det samme som om kontoret staaar tomt, naar formanden er borte; thi „hjælpen“ kan kun befatte sig med de rent mekaniske løbende forretninger, der i sin ekspedition er selvfølgelig. Er det nogen, som mener, at vi kan spare noget ved det, saa bedrager de sig. Den erfaring skal vi nok faa høste. Jeg antager heller, at udgifterne vil bli betragtelig større ved den leilighedsvise hjælp. Hovedsagen i det hele er dog den, at kongressen, organisationens øverste myndighed, ikke maa fraskrive sig retten til at vælge organisationens funktionærer og stille dem under ansvar.

A. Pedersen: Hr. Lian siger, at vi endnu ikke ved, hvorledes ordningen med 2 fast lønnede funktionærer i ledelsen vil virke. Dette bruger Lian som et argument *imod* den ordning. Men er det ogsaa noget, som taler *imod* ordningen? Jeg mener nei. Kundskab om saa-

danne ting vinder man kun ved erfaring, og indtil vi endelig har prøvet det, vil vi være akkurat i samme stilling med hensyn til erfaringen paa alle fremtidige kongresser. Sekretariatet har behandlet dette punkt i lovforelægget og taget stilling til det. Men ellers har sekretariatet ikke taget nogen stilling til lovforelæggets øvrige indhold. Dette forundrer mig. Hvorfor skulde sekretariatet netop blande sig ind og gi sit besyv med angaaende et eneste punkt? At formanden saa meget blir bundet til kontorkrakken, er ogsaa et argument mod valg af bare en mand. Formanden blir da den eneste ansvarlige og maa lægge sig op i alt. Thi han kan ikke lægge det over paa de uansvarlige. Jeg vil ha sagt, at det mest demokratiske og tillige det mest betryggende er, at vi selv vælger vore tillidsmænd. Med hensyn til den mand, vi nu har, er det at sige, at han er fuldt brugelig som regnskabsfører.

M. Ormestad: Der har været talt vidt og bredt om demokrati o. l.; men dette forhold har intet med demokrati i den forstand at gjøre. Vi agter ikke at fraskrive os noget og hverken begrænse eller udvide vor myndighed. Det er kun sporsmaal om, hvorledes vi bedst og mest praktisk skal faa administreret vore affærer. At hente folk fra modstandernes leir eller lignende bør vi ikke engang tale om. Selv om vi ansætter en kasserer her nu, saa maatte vi vel avertere efter ham blandt vore medlemmer. Her kjender vi jo ikke hverandres dygtighed i saa maade. Den ordning, vi har tænkt os, har vi ogsaa tænkt skulde virke baade billigt og godt. Til hjælp paa kontoret bør vi ansætte en fagforeningsmand, som kan udvikle sig til en flink kontormand. Det blir ogsaa nødvendigt for os for at forenkle og lette vort arbejde at ta de moderne kontorhjælpemidler til hjælp. Vi maa f. eks. benytte skrivemaskinen. Til at betjene en saadan kunde vi ta en dertil skikket ungdom iblandt os. Det er tidsspildende, at formanden sidder og affatter de lobende skrivelser. Han bør kunne diktere dem for en stenograf, som igjen kopierer dem paa skrivemaskinen. Dette er aldeles ikke noget, som skulde være fjært fra vor bevægelse. Der er ogsaa nødvendigt, at den optagne statistik blir saaledes ordnet og behandlet, at den kan bli os til nytte. Her er et omraade, som fordrer sagkundskab. Og for at finde de rette folk til at udføre dette arbejde er det bedst at gi sekretariatet frie hænder. Vi har ikke brug for nogen mand til udelukkende at indkassere og udtælle penge. Det er ikke det største og mest udviklede i affæren. Hr. Pedersen anket over, at sekretariatet har taget stilling til dette punkt og ikke behandlet de andre. Svaret paa hans sporsmaal skulde da vel være, at sekretariatet ogsaa skulde holdt sig borte fra dette punkt. Det er dog ganske enkelt og ligetil. Dette punkt omhandler ikke de almindelige organisationslinjer, som lovværket ellers. Dette gjælder en ordinær praktisk administrationssag, som det var sekretariatets pligt at udtale sig om. Sekretariatet har forstaaet sin opgaves begrænsning og holdt sig til det, det havde med at gjøre; derfor har det heller ikke behandlet lovforslaget i sin helled.

Sverre Iversen: Det er faa sporsmaal inden denne ramme, jeg har staaet saa tvilende overfor som dette. Det er hensynene til det teore-

tisk rigtige, at organisationen selv bør vælge sine tillidsmænd, og saa er det paa den anden side spørgsmaalet om den mest praktiske ordning. Ved at tænke over sagen er jeg dog kommet til det standpunkt, at her faar det praktiske være afgjørende. Ansættelsen har den svaghed, at de, som da faar med affærerne at gjøre, intet ansvar faar ligeoverfor organisationen. Det er sandt, at kontoret blir tomt, naar formanden er væk. Men vælger vi en kasserer, saa maa han tillige fungere som viceformand. De to blir sideordnet. Har man da ved et saadant valg garanti for, at samarbeidet vil gaa godt? At det ikke vil knirke? Jeg tror ikke, vi bør være altfor sikre paa det. Vi faar nu prøve med en mand for det første, og jeg vil derfor anbefale udvalgets indstilling til vedtagelse, endskjønt jeg er opmærksom paa dets svagheder.

G. Lindahl: Jeg tænker, vi alle har været med og sunget „Amen“ til salmen om „embedsværkets forenkling“. Men det blir nok en anden melodi, om vi paa hver kongres, vi holder, skulde ansætte en ny lønnet mand. Vi maa være forsigtige med det. Det kunde hænde sig, at medlemmerne vilde opponere. At sekretariatet skulde finde paa til hjælp paa kontoret at ville ansætte af vore modstandere, vilde vel bli noget lignende som med Boltzius mirakler det. De eksisterer kun i dumme folks indbildning.

O. Lian replicerede til Pedersen. Spørgsmalets afgjørelse har intet med personer at gjøre. Det er alles mening, at den mand, vi har havt paa kontoret, har udført arbeidet tilfredsstillende. Lad os komme bort fra talen om personer. Sekretariatet har behandlet dette punkt kun fra et administrationsstandpunkt. Lovene forøvrigt er jo behandlet af en stor komite, hvoraf næsten alle sekretariatets folk var medlemmer. Sekretariatet maa ogsaa ha nogen bevægelsesfrihed med hensyn til ansættelse af hjælp. Det hele maa gjøres saa praktisk og effektivt som muligt.

H. Pettersen havde i komiteen stemt for valg af 2 mand. Vi maa placere ansvaret. Dette er af overveiende vigtighed og veier tungt nok til, at vi bør holde os til Gundersens forslag og vedta det.

M. Nygaard: Vi maa i arbeiderorganisationen ikke komme ind paa det samme, som er gjældende principer i handelsverdenen: at benytte billigt leilighedsarbeide. Det strider mod organisationens aand og mod det maal, vi arbeider for at naa. Det praktiske her, var forøvrigt det, at vi havde en ansvarlig stedfortræder, naar formanden var ude og reiste.

A. Stenberg: Jeg vil anbefale, at vi vælger formand og kasserer her paa kongressen. For mig er det ogsaa hovedsagen, at vi har en ansvarlig stedfortræder, naar formanden ikke er tilstede. Nogen besparelse vil det ikke bli ved, at vi vælger bare en. Det tør ingen love. Derfor er vi ogsaa fra den side set bedst tjent med at vælge 2. Der siges, at kassererstillingen ikke er nok for en mand. Vel, saa sætter vi ham til andet arbeide. Der er enighed om, at kontoret har tilstrækkelig beskæftigelse for to mand. Saa bør vi ogsaa vælge begge her.

H. L. Andersen: Vi kan her paa kongressen bestemme, hvad vor vordende formand skal beskæftige sig med, og saa faar sekre-

tariatet finde hjælp til det øvrige arbejde. Da ved vi, hvad vi skal holde os til, og det er fuld betryggelse ved at vælge bare en mand.

Edv. Evensen: Der kan indspares noget ved at kassereren ogsaa fungerer som sekretær. Og meget heldigere for det hele er det, at to valgte mænd raadslaar med hinanden i vanskelige situationer end at alt lægges paa en. Sverre Iversens betæneligheder ved samarbejde er bare indbildte vanskeligheder. Det vilde jo kunne anvendes paa talrige forhold ellers, og var det virkeligt, saa kom vi ingen vei paa noget omraade. De to stillinger, vi her taler om, vilde jo heller ikke sætte sine indehavere i lige ansvar. Jeg er ogsaa af den mening, at der intet spares ved at ansætte hjælp. Er der ikke nok arbejde for en valgt, saa er der heller ikke nok for en ansat. Den daglige ledelse vil forøvrigt gaa lettere fra haanden, naar to ansvarlige har ledelsen, end naar der bare er en. Dette vil især vise sig, naar formanden er borte. Den valgte kasserer kunde ellers fungere som arkivar o. l. Folk med merkantil uddannelse har nu mindre fordringer end vi arbejdere. Folk med færdighed i at behandle skrivemaskine og som forøvrig kan stenografi, tysk og engelsk bydes 100 kroner maanedesløst. Sligt vil fagforeningsfolk ikke arbejde for. Man taler om „embedsværkets forenkling“; men vi skal aldeles ikke ha noget embedsværk. Det er forøvrigt bare opkonstrueret at tale om, at vi, hvad vi betviler, kan risikere at faa nogen modstander i vor tjeneste. Derimod har vi nok garanti.

M. Stenersen: Jeg maa slutte mig til sekretariatets indstilling, idet jeg ikke tror det er heldigt at foretage nyansættelser nu. Vi maa forsøge at arbejde saa billig som mulig og ikke gjøre det altfor indviklet.

A. E. Gundersen: Jeg tænker, at saasnart vi gaar herfra, blir man alligevel nødt til at ansætte en mand. Arbejdet er overvældende nu, og det stiger stadig. Det er derfor ikke andet end ret og rigtig, om vi vælger en kasserer her og giver ham den nødvendige instruks med hensyn til hans øvrige arbejde. Det er aldeles ingen „forenkling“, at man fratar kongressen retten til at vælge funktionærerne, og jeg tør spaa det, at den ansatte hjælp alligevel blir dyrere, end om vi valgte manden.

Der **voteredes** over udvalgets af Sekretariatet anbefalede forslag contra komiteflertallets. Resultatet var, at 143 stemte for valg kun af formand, 97 stemte for valg af formand og kasserer.

M. Ormestad motiverede sit forslag om, at forbundene skulde kunne ha adgang til at indvælge 2 medlemmer i sekretariatet. Det var almindelig saa, at man valgte forbundets formand til dette hverv, og naar han da var optat med andre hverv, saa kunde forbundet bli uden repræsentation. Dette var værst for de store forbund, idet de mindre og de enkelte foreninger, som havde det væsentlige af sine affærer paa stedet, sjelden var borte. Det hjalp lidet, at man havde en suppleant fra det samme forbund at indkalde. En suppleant kunde lidet gjøre for det enkelte møde. Der burde ikke i sekretariatet være nogen utilbørlig paavirkning, det skulde være en ledelse for samorganisationen, ikke for de enkelte forbund, og derfor burde der ogsaa

sørges for, at repræsentationen der blev retfærdig og saa god Som mulig for det hele.

Sverre Iversen: Ormestads beklagelser kunde være aldeles berettigede; men sagen har ogsaa andre sider, som der maa tages hensyn til. Landsorganisationen vokser, og flere og flere forbund slutter sig til. De bør ha sin repræsentation uden at sekretariatet derved blir for stort. Dette mener jeg opveier Ormestads anker, og vi bør sætte begrænsningen til 1 medlem fra hvert forbund.

M. Nygaard: At vælge 1 fra hvert forbund maa være det mest demokratiske. Suppleanten maa her være stillet som i andre forhold, og hans tjeneste maa man da ogsaa være fornøiet med. Det har i det sidste sekretariat vist sig, at et enkelt forbund ved ordningen med „Det norske arbeiderparti“ har havt 3 medlemmer, og ved indkaldelse af suppleant har et andet forbund ogsaa undertiden havt 3. Disse to forbund har da gjentagne gange nedstemt de 4 andre medlemmer i sekretariatet. Vort forbund har saaledes paa det skammeligste været mishandlet af sekretariatets flertal.

Dirigenten paatalte den sidste talers slutningsbemærkninger og tilbageviste dem.

P. Aarøe anbefalede flertallets forslag og sluttet sig til Iversens bemærkninger. Det har vist sig, at de organisationer, som ikke har været repræsenteret, har været slettest stillet. Hvis der nu skal gives adgang til at vælge 2 fra forbundene, saa vil selvfølgelig de store forbund nyde godt af dette, og de vil da faa en dominerende indflydelse.

Rich. Hansen: Jeg maa sandelig forbauses over, at hr. Nygaard kan tillade sig slige bemærkninger, som de han er kommet med her. Det grænser til det utilbørlige. Hr. Nygaard kan nemlig ikke paavise et eneste tilfælde af mishandling fra de større forbunds side. Men hr. Nygaard har rettet sin hele virksomhed mod de store forbund, og dette forklarer ogsaa hans udfald. Har der været en sag, som de forbund, der ingen repræsentation har havt, har villet fremme, saa har ogsaa repræsentanter fra disse forbund været indkaldt til raadslagning. I 1906 var jeg fraværende fra Kristiania 180 dage og maatte saaledes være fraværende fra en masse sekretariatmøder. Havde vi da havt bare 1 repræsentant, saa vilde vort forbund med dets store interesser været repræsentantløst, og det vilde dog været for uretfærdigt. Det er ogsaa det spørgsmaal at fremsætte: Er de mindre organisationers repræsentanter fuldt kompetente og helt ansvarlige til at ta standpunkt i de større forbunds sager? Der kan selvfølgelig tyes til udsættelser; men der kan være sager, som ingen udsættelse taaler. Der er, som sagt, intet overgreb forekommet. De mindre organisationers ret vil altid respekteres; thi det ligger i hele organisationens interesse at saa sker. Men det maa medgives som en ret, at de, som tæller halvdelen af hele organisationens medlemmer, skal være berettiget til ialfald $\frac{1}{5}$ af repræsentationen i den øverste ledelse. Der er ingen uret gjort og vil heller ingen uret forekomme; men et ondsindet menneske kan skumle om hvadsomhelst —

Dirigenten afbrød her taleren og paatalte den sidste bemærkning.

W. Hansen paatalte, at debatten nu var skeiet ud. Vi bør holde os til den foreliggende materie, og det var lovene.

Dirigenten sluttet sig til denne bemærkning.

A. Pedersen: Jeg er aldeles ikke enig med dirigenten i denne henseende. Vi maa ha lov til at bruge de argumenter, som foreligger, selv om de har nok saa skarp en brod. Vi har beviser for, at flertallet har misbrugt sin magt, og som en følge deraf kommer vi med vore paastande. Til *Richard Hansen* vil jeg si, at den skulde ikke kaste sten, som selv sidder i glashus. Principielt er jeg enig med *Ormestad* i, at repræsentationen i sekretariatet ikke skulde være forbundsmæssig. Det er jo en ledende institution for den samlede organisation. Men spørgsmaalet har alligevel sin store betydning. Naar der gaaes ud fra, at de store forbund ingen afgjørende indflydelse vil faa ved at begrænsningen sættes til 2 mere end ved 1, hvorfor kræves saa de 2? De flest mulige organisationer bør faa sine mænd med. Thi det gaar ikke an at skjule, at egeninteresser fremmes i sekretariatet. Det beviser bare det, at de store forbund er saa ivrige for at faa to. Det er givet, at det forhold, at de store forbund faar 2, kan med suppleantindkaldelse bevirke, at de dominerer sekretariatet. Det bør de ikke gjøre.

G. Ousland paapegte, at begge forslag var en indskrænkning i repræsentationsretten. Selv om det blir vedtaget, at hvert forbund kun skal ha 1, saa blir 4 forbund uden repræsentation.

G. Lindahl sluttet sig til *Rich. Hansens* udtalelser. *Hr. Nygaard* havde sagt, at flertallet i sekretariatet havde „mishandlet“ de smaa forbund; men vi var dog enig i, at det, som var gjort, var godt — ialfald resultaterne, og hvor blev der saa af mishandlingen? Vi burde dog sørge for, at hver interesse blev saa vel repræsenteret som det var mulig.

A. E. Gundersen: Det er ikke, som her har været nævnt, nødvendigt at vælge forbundenes formænd ind i sekretariatet. Der er andre, som kan repræsentere ligesaa godt. De store forbund har ingen ret til at tage den største part af repræsentationen i denne institution og bestemme over andres økonomiske interesser. Hver organisation skulde her ha ret til at være med, og repræsentationen skulde heller gaa ofter organisationerne end efter medlemsantallet.

A. Andersen: Det ser af debatten idag alligevel ud til, at Arbeidsmandsforbundet er meget efter at fremme sine særinteresser, tiltrods for *Rich. Hansens* forsikringer om det modsatte. En begaaet uret vil nok dra flere med sig. Istedetfor at særinteresser fremmes, bør vi heller arbeide for, at organisationen faar større enhed. Og dette kan begyndes med, at de store forbund ikke søger at drive sagerne igjennem kun med egne forhold for øie.

O. Lian: Vi maa ikke se paa denne sag som en, der kan fremmes med magtsprog. Det er kun hensigtsmæssigheden vi bør sætte op og følge. Skal vi ha haab om at udvikle os ogsaa i fremtiden, saa kan vi vente at faa endnu flere forbund med os, og da blir det stedse vanskeligere at gi hver enkelt repræsentation. *A. Pedersen* har ret i, at i sekretariatet er det ikke de enkelte forhold, som skal

repræsenteres, men hele samorganisationen. Her skal vi sætte vore mest dygtige og brugbare mænd. Men netop af hensyn hertil bør der ikke være større indskrænkning end til 2 fra hvert forbund. Indskrænkning til kun 1 er for snævert og derfor forkastelig. Vi kan se hen til broderlandene. I Sverige har man kun 7 mand for alle sine forbund i sekretariatet. Der sees ikke efter fag. Jeg har siddet i sekretariatet, naar der var 4 mand fra Arbejdsmandsforbundet. Det har heller ikke da været seet paa andet end de fælles interesser. Man glemmer „faginteresserne“, naar man sidder og bestemmer under den hele organisations ansvar i sekretariatet. Forslaget om 2 mand maa sees i forbindelse med indledningen til punkt 2. Til Nygaard vil jeg si, at der maa være gaaet lange tider, siden Formerforbundet var „mishandlet“.

Rich. Hansen: Tal. sluttet sig til Lians udtalelser. Gundersens omtale af at man bestemte over andres økonomiske interesser var beklagelige. Det var ogsaa sagt af Andersen, at de store forbund fremmet særinteresser. Man havde intet eksempel paa dette. Det vil heller ikke kunne opdrives. Tal. kunde derimod nævne et andet eksempel. Der havde i sekretariatet været tale om at gi de udelukkede ved Borregaard 1 uges understøttelse efter lockoutens ophor; men da Nygaard og andre reiste indsigelse, frafaldt vi kravet. Vi havde havt indflydelse nok til at faa det igjennem; men vi benyttet ikke vor magt, da det gjaldt vort forbunds interesse. Dette var en god anledning, hvis forholdet havde været som af flere talere her paastaet.

Votering: Lians og Ormestads forslag om forbundenes ret til at vælge 2 medlemmer af sekretariatet, vedtoges med stor majoritet.

G. Sethil optog Arbejdsmandsforbundets forslag om 3 revisorer istedetfor komiteens forslag om 2.

Det vedtoges mod et par stemmer at vælge 3 revisorer.

Punkt 11 vedtoges efter indstillingen.

Mod forslag fra Bergens afdeling af Norsk centralforening for bogtrykkere om at punkt 12 skulde udgaa, vedtoges indstillingen med stor majoritet.

Punkt 13 og 14 vedtoges ligeledes efter indstillingen.

§ 5. Hovedstyret.

Fra komiteen forelaa følgende forslag:

1. De i henhold til § 4 punkt 2 og 3 af forbunds- og foreningsbestyrelserne til sidste kongres valgte repræsentanter danner indtil næste kongres hovedstyre. Hovedstyret holder møder sammen med sekretariatet saa ofte sekretariatet, et forbunds hovedstyre eller mindst $\frac{1}{3}$ af hovedstyrets medlemmer forlanger det.
2. Hovedstyret har at kontrollere sekretariatets virksomhed og behandle alle sager, som i henhold til lovene henvises did, og er saaledes Landsorganisationens øverste myndighed mellem kongresserne. Overfor kongressen er hovedstyret ansvarlig for sine beslutninger.
3. I det aar, kongres ikke afholdes, skal hovedstyret træde sammen inden udgangen af februar maaned til foreløbig godkjendelse af

beretning og regnskab for det forløbne aar. Mulige bemærkninger afgives til kongressen.

4. I hovedstyremøderne har ikke sekretariatet stemmeret i voteringer angaaende dets egen virkeomhed, men derimod i alle andre spørgsmaal.
5. Mulige reise- eller diætgodtgjørelser ved disse møder udredes af Landsorganisationen.
6. Landsorganisationens formand leder møderne, forsaavidt mødet ikke anderledes beslutter.
Vedtoges enstemmig.

§ 6. Sekretariatet.

Komiteen foreslog:

1. Sekretariatet, der har sæde i Kristiania, har ledelsen af Landsorganisationens virksomhed i overensstemmelse med lovene, kongressens og hovedstyrets beslutninger. Det holder møde mindst en gang hver maaned og ellers saa ofte det er nødvendigt.

Udebliver et medlem fra sekretariatets møder 3 paa hinanden følgende gange, uden at melde forfald, ansees han som udgaet, og suppleant indkaldes for resten af funktionstiden. Sekretariatet er kun beslutningsdygtigt, forsaavidt mindst 5 er tilstede.

2. Et medlem af Det norske arbeiderpartis centralstyre kan tiltræde sekretariatet, ligesom et af sekretariatet valgt medlem kan tiltræde centralstyret.
3. Formanden har i overensstemmelse med sekretariatet den daglige ledelse, fører korrespondancen og regnskaberne, leder møderne, redigerer „Meddelelsesbladet“, udarbejder aarsberetninger, indsamler og bearbejder statistik m. v.
4. Sekretariatet bevilger de løbende udgifter, som ikke udtrykkelig er bestemt af kongres eller hovedstyre, og kan ansætte fornøden kontor- og kassererhjælp. Hvis særskilt kasserer eller kassererske ansættes, fungerer denne under formandens kontrol og ansvar.

Instruks, indeholdende regler for kontortid, arbejdsordning, bogførsel, revision og opbevaring af kasse og dokumenter, garanti m. v. udfærdiges af sekretariatet.

Til at føre forhandlingsprotokollen vælger sekretariatet en sekretær.

5. I særlig vigtige spørgsmaal skal sekretariatet raadføre sig med hovedstyret, enten ved korrespondance eller ved indkaldelse til møde. Saadanne møder kan indkaldes med kortest mulig varsel.

A. E. Gundersen udtalte, at ifølge det nu vedtagne punkt 3 var der ikke anledning til at ansætte nogen kasserer.

G. Sethil optog et forslag, indsendt af Norsk arbejdsmandsforbund, saalydende:

Punkt 1 gives følgende slutningstilføielse: „Sekretariatet er kun beslutningsdygtigt, forsaavidt mindst 5 er tilstede og beslutningen er enstemmig.“

Fra *Bergens afdeling af Norsk centralforening for bogtrykkere* forelaa følgende:

Punkt 1 foreslaaes git følgende tilfoielse: „og disse er enig i de foreliggende spørgsmaal.“

H. Pettersen advarede mod at vedta disse tillæg.

Begge forkastedes.

Paa forslag af *Ormestad* omredigeredes punkt 2 saaledes, at der istedetfor „kan tiltræde“ staar „tiltræder“, hvorpaa hele paragrafen vedtoges efter komiteindstillingen.

G. Ousland spurgte om, hvorledes man tænkte sig udgivelsen af „Meddelelsesbladet“.

M. Ormestad redegjorde for dets tilblivelse. Det var forelobig kun tænkt som en bulletin, hvori gaves meddelelse om faglige affærer, først og fremst konflikter, deres forløb og ordning. Ellers var der endnu ikke udarbejdet noget nærmere program for det.

§ 7. *Revision.*

Komiteen foreslog:

„De af kongressen valgte revisorer sammen med sekretariatet kan antage en sagkyndig revisor til assistance.

Revisorerne har at gennemgaa regnskaber, kasse og værdipapirer kritisk og noie efter en af sekretariatet givne instruks, der skal indeholde detaljerede bestemmelser om, hvordan og til hvilke tider revision og kassekontrol skal foregaa.

Hovedrevision af samtlige regnskaber skal foretages mindst en gang hvert kvartal; kassekontrol til ubestemte tider skal foretages af de valgte revisorer mindst en gang hvert kvartal.

Enhver revision og kassekontrol indføres med fornødne antegnelser i en særskilt revisionsbog, der forelægges sekretariatet. De valgte revisorer skal være tilstede under regnskabsaflæggelsen ved kongressen.

En oversigt over regnskaberne for hvert kvartal skal forelægges sekretariatet senest 1 maaned efter hvert kvartals slut. Viser det sig at være misligheder tilstede ved regnskaber eller kasse, kan sekretariatet straks suspendere vedkommende.“

Vedtoges enstemmig.

§ 8. *Godkjendelse og ledelse af konflikter.*

Komiteen foreslog:

1. Konflikter med arbejdskjøberne godkjendes og ledes ialmindelighed af vedkommende organisations hovedstyre i samraad med sekretariatet, til hvem indberetning straks og i alle tilfælder indsendes.
2. Hvis en organisation onsker landsorganisationens økonomiske støtte til fremme af et krav eller væрге mod angreb, eller hvis en konflikt i sit videre forløb kan antages at blive udvidet eller berøre andre organisationer, skal sekretariatets godkjendelse indhentes paa forhaand.

Gjælder det krav fra arbejdernes side om forbedring af løns- og arbejdsvilkaar, maa indberetning til sekretariatet gjøres mindst 1 maaned før kravet fremsættes eller overenskomst opsiges.

3. Ogsaa hvis en organisation onsker at føre en konflikt for egen regning, maa sekretariatets godkendelse til nedlæggelse af arbeidet indhentes 1 maaned forud. I modsat fald kan fritagelse for samtidig udlignet ekstrakontingent for de streikende medlemmer ikke finde sted.

(Ormestad og Lian foreslaar punkt 3 sloifet.)

4. I særlige tilfælder kan dog sekretariatet tillade arbejdsnedlæggelse for udlobet af den i punkt 2 nævnte frist.
5. Med fornødent hensyn til § 1 punkt 3 og til de forhaandenværende omstændigheder ellers skal sekretariatet i almindelighed befølge den regel at tillade kravene fremmet i den orden de anmeldes til godkendelse.
6. Udvides en konflikt til at omfatte flere organisationer eller fag, overtager sekretariatet overledelsen, men pligter i alle vigtige sporsmaal at raadføre sig med vedkommende organisations styrer.

Forøvrigt har sekretariatet ret til naarsomhelst at skride ind for ved direkte forhandling med arbejdskjøberne at søge en opstaaet konflikt bilagt eller endog hævet, hvis det er nødvendigt, dog ikke for vedkommende organisations styre er raadspurgt.

7. Sekretariatet har ret til at foretage hvad det finder fornødent for at søge en paagaaende arbejdsstansning fort til bedst mulig afslutning ved f. eks. at paabyde arbejdsstansning i andre fag eller brancher, naar saadan udvidelse ansees formaalstjenlig.

For saadan udvidelse sættes i værk, maa vedkommende organisationsstyrers mening om sagen indhentes.

8. Opnaaes der ikke enighed mellem sekretariatet og vedkommende organisationer om godkendelse, udvidelse eller afslutning af en konflikt, kan sagen forlanges forelagt for hovedstyret til endelig afgjorelse.
9. Under konflikter eller arbejdsstansninger maa ingen meddelelser af nogen art tilflyde pressen uden efter samraad med vedkommende organisations styre eller sekretariatet.
10. Arbejdsstansninger maa ikke iverksættes før der har været forsøgt forhandling, forligsmægling eller voldgift, heller ikke maa noget foretages, der strider mod indgaaede overenskomster.
11. Naar arbejdsstansning er indtraadt, tilsendes vedkommende organisation et schema, der i udfyldt stand tilbagesendes til sekretariatet efter arbejdsstansningens ophor.

Punkt 1 vedtoges enstemmig.

Sverre Iversen optog forslag om, at istedetfor sidste passus i punkt 2 skulde de 2 sidste punktum i § 7 i de gamle love indgaa, saalydende:

„Gjælder det krav fra arbejdernes side om forbedring i løns- og arbejdsvilkaar, maa dette fremsættes mindst 3 maaneder førend kon-

flikten kan udbrøde eller kravet endelig fremsættes. Undtagelse fra denne regel kan dog gøres, naar der bevislig er grund tilstede for, at kravet ikke har kunnet fremsættes med saa langt varsel.“

Fordelene og manglerne ved en lang eller kort anmeldelsesfrist for fremsættelse af krav fra arbeidernes side drøftedes af en række talere.

Fra den ene side hævdedes, at ved en lang anmeldelsesfrist vilde i en række fag ved konflikten begyndelse den situation ikke længer være forhaanden, som man havde ved kravets fremkomst og den nærmeste tid efter. Man kunde ikke benytte de gode anledninger, og fremtiden var vanskelig at bedømme.

Ergo maatte man ha saa kort anmeldelsesfrist som mulig.

Fra den anden side hævdedes, at med en kort anmeldelsesfrist vilde overledelsen ikke faa den nødvendige oversigt over konflikterne. Anmeldelser vilde strømme ind, uden at den fik tid til at sætte sig ind i kravene, og der kunde ingen regulering foretages.

Ergo maatte man ha saa lang anmeldelsesfrist som forholdene tillod.

De første argumenter tillagdes størst vægt, og mod nogle faa stemmer vedtoges komiteens indstilling til punkt 2.

Bergens afdeling af Norsk centralforening for bogtrykkere havde indsendt erklæring om, at foreningen var enig i punktets stryging.

Fra Træarbejderforbundet forelaa følgende:

Til punkt 3 maa vi anmærke, at bestemmelsen om, at en organisation kan føre konflikt for egen regning, uden understøttelse fra landsorganisationen, vil bevirke, at sekretariatet i flere tilfælder kan godkjende konflikt, men negte understøttelse. Hvis saadan negtelse ikke skal kunne bli vilkaarlig, maa der gives en anvisning for sekretariatet at handle efter.

Enten maa dette punkt 3 stryges (hvad 2 medlemmer i komiteen har foreslaaet), eller der maa gives i loven en bestemmelse, til eksempel:

„Sekretariatet kan kun negte understøttelse til en af dette godkjendt konflikt, naar landsorganisationen ikke paa sædvanlig maade kan skaffe midler til understøttelse.“

H. Pettersen optog Træarbejderforbundets forslag, men vilde kun betragte det som subsidiært, da han principalt vilde stemme for, at punktet skulde stryges.

Sverre Iversen: Vi skal betænke os vel og længe paa helt at stryge dette punkt, saalænge vi har fagforbund og ikke industriforbund. Naar et fags arbejdere streiker, saa kan et ligesaa stort antal af et andet fags arbejdere bli ledige. Vi har bare det lige i dagen liggende eksempel, at om de til Arbeidsmandsforbundet sluttede murarbejdere streiker, saa blir murerne ogsaa ledige uden krav paa understøttelse, hvis ikke ogsaa de har krav af fremme og tar del i konflikten. Det er en meget farlig ting. Der maatte være en bestemmelse for dette forhold.

M. Nygaard: Dette punkt anser jeg saa vigtigt, at det bør bli staaende. Vi maa ha en smule garanti mod at bli kastet paa gaden uden understøttelse ved at et andet fag gaar til konflikt. Jeg ved, og jeg kan vist godt meddele, at under den sidste store lockout blev det i sekretariatet enstemmig besluttet, at ingen nye konflikter skulde reises, mens lockouten varet, og dog lod man alligevel i enkelte forbund store konflikter gaa af stabelen. Dette indbyder ogsaa til at faa greie bestemmelser i sagen.

Sverre Iversen foreslog, at der i punkt 3 efter „1 maaned forud“ skulde tilføies: „saafremt konflikten direkte fører til arbejdsledighed for et andet fags arbeidere“.

Votering: Forslaget om at punkt 3 skulde udgaa vedtoges.

Edv. Evensen foreslog, at punkt 6 (nu 5) skulde lyde: „Udvides en konflikt til at omfatte flere organisationer eller fag, overtager sekretariatet overledelsen i samarbejde med vedkommende organisations styre.“

Edv. Evensens forslag vedtoges sammen med 2. afdeling (sidste punktum) af komiteens forslag.

Evensen foreslog at sætte ordet „og“ i sidste linje af punkt 9 istedetfor „eller“.

M. Tranmæl: Det er ikke altid, at den socialistiske presse er vel underrettet om det, som foregaar i den faglige bevægelse. Borgerpressen har ofte meddelelserne tidligere og er bedre underrettet. De faglige ledere synes at være lidet velvillige ligeover den socialistiske presse, og kommer en journalist og spørger, faar han ikke de oplysninger, han søger. Dette bør bli anderledes.

O. Lian: Vi kjender ikke noget til det af hr. Tranmæl paatalte her i Kristiania. Her er pressen i almindelighed vel underrettet; men den kommer ikke selv efter underretningen. Vi maa nok gaa med meddelelserne og be vakkert om at faa dem ind. Advaret mod at vedta Evensens forslag.

Punkt 9, 10 og 11 vedtoges efter komiteens indstilling.

Eftermiddagsmøde 11te september.

Dirigent: *Ormestad.*

§ 9. *Understøttelse under streiker og lockouter.*

Komiteen foreslog:

1. Under arbejdsstansninger, der af sekretariatet er godkjendt i henhold til § 8. punkt 2, har berettigede organisationer ret til understøttelse fra og med 8de streikedag for de af sine medlemmer, som stansningen omfatter, og som har været medlemmer af sin organisation i ind- eller udland i mindst 2 maaneder før konflikten udbryder. For nyudlærte, der indtræder i sin organisation straks ved læretidens udløb samt under konflikter, hvor organisationsretten angribes, kan dog understøttelse udbetales straks medlemskabet er indtraadt.

For den første streikeuge betales ingen understøttelse fra Landsorganisationen.

2. Hvis en arbejdsnedlæggelse i et fag, eller nogen af de foranstaltninger sekretariatet iværksætter, i henhold til § 8—7, bevirker, at ogsaa medlemmer i andre fag blir afskediget, er disse berettiget til samme understøttelse.
3. Naar arbejdsstansning indtræder, skal vedkommende organisation straks indsende til sekretariatet en fortegnelse over de i henhold til § 9—1 understøttelsesberettigede medlemmer, som stansningen berører, indeholdende navn, aar og dato for indmeldelse m. v. Schemaer til dette ojemed udleveres.

Under større konflikter kan sekretariatet tillade sløifning af specificeret navnefortegnelse mod at rigtig antal understøttelsesberettigede opgives. Sekretariatet har ret til at kontrollere opgavernes rigtighed.

Opgaverne fornyes hver uge saalænge konflikten varer.

4. Forsaavidt midlerne strækker til med den ret, lovene gir til at indkræve ekstrakontingent, skal der udbetales i streikeunderstøttelse til de organisationer, som er i kamp, et ugentlig beløb, der svarer til 8 kr. pr. uge for helt- og 4 kr. for halvtbetalende berettigede medlemmer.

Hvad der trænges til understøttelse udover dette, maa vedkommende organisation selv udrede.

Udover 3 maaneder kan ingen konflikt støttes økonomisk af Landsorganisationen uden efter samtykke af hovedstyret.

(*Ormestad og Lian* foreslaar kr. 6,00, alternativt kr. 7,00, for heltbetalende.)

5. Kan de fornødne midler ikke skaffes tilveie alene ved ekstrakontingent, kan sekretariatet foranstalte frivillig indsamling, og i saa henseende foretage hvad det finder fornødent.
6. Sekretariatet skal føre kontrol med streikemidlernes anvendelse. Naar en af Landsorganisationen understøttet arbejdsnedlæggelse er afsluttet, skal bekræftet afskrift af streikeregnskaberne indsendes til sekretariatet senest 4 uger fra konfliktens slut.
7. Muligt overskud af indkomne streikemidler tilfalder Landsorganisationens streikefond.
8. Udstedes der fra sekretariatet, i henhold til indgaaede internationale overenskomster mellem centralorganisationerne, opfordring om at yde bidrag til større konflikter i udlandet, pligter enhver tilsluttet organisations bestyrelse at virke for, at indsamlingen inden deres organisationer kan bringe det bedst mulige resultat.
9. Ingen organisation har ret til understøttelse af Landsorganisationen i en af den selv forberedt og iværksat kamp, der gjælder krav paa forbedring i løns- eller arbejdsvilkaar, før et aar efter optagelsen.

Som tillæg til punkt 1 foreslog *Rich. Hansen* følgende: „Familieforsorgere, der under en konflikt indkommanderes til militærtjeneste, udbetales vanligt streikebidrag, saa længe konflikten varer.“ Dette vedtoges. Punkt 1, 2 og 3 vedtoges. Ved punkt 4 hævdet

A. E. Gundersen, at Landsorganisationen burde udbetale det høieste beløb i understøttelse. Det vilde styrke organisationen, at den

strakte sig længst mulig i retfærdighed. Vi maatte erindre, at livsfornødenhederne i det sidste er steget voldsomt, og da er det bagvendt at nedsætte bidraget. 8 kr. nu er ikke mer end 7 kr. da Landsorganisationen stiftedes.

M. Nygaard sluttede sig hertil. Vi skal dog vel ikke ville udsulte de arbejdere, som gaar til konflikt. Det forslag, *Ormestad* og *Lian* stiller, synes at pege i den retning, og det kan vi ikke gaa med paa. Thi det vil bli en reduktion, som er altfor følelig.

E. Pettersen vilde ligeledes anbefale vedtagelse af det høieste streikebidrag.

Albin Pettersen: Man skulde med de forsikringer og erklæringer, som var givet, nu anse dette spørgsmaal for afgjort. De store forbunds repræsentanter vilde vel ikke gaa tilbage paa sine ord. Det er imidlertid, naar man ser nøgternt paa sagen, meget let for et stort forbund som Jern- og metalarbejderforbundet med sine stærke kontant-beholdninger at foreslaa et saa lidet bidrag. Men for de smaa forbund med lidet kontanter var det anderledes. Disse var mer afhængige af samorganisationens bidrag. Tal. vilde haabe, at der efter den beslutning, som fattedes i denne sag, ikke skulde kunne siges, at de store forbund modarbejdede de smaa af egeninteresse. Her var anledningen til at slaa en pæl igjennem den tale.

Olaf Schau anbefalte det høieste beløb. Det koster mer for et lidet forbund at staa i Landsorganisationen end for de store, og i dette tilfælde bør de store ta hensyn til de smaa. 8 kr. er ikke mer end passende.

Ant. Olsen: Jeg skulde tro, at baade hr. *Gundersen* og hr. *Nygaard* kan tælle. Og de ved, hvilken kontingent vi har vedtat til Landsorganisationen og hvad udgifterne er. Det er da selvfølgelig meget let at regne ud, hvad man kan vente i understøttelse. Men vi ved ogsaa, at enten vi vedtar 8 eller 6 kroner, saa blir det bare en hjælp. Det fylder ikke hele behovet. Resten af understøttelsen, og det normale er jo meget høiere end det høieste beløb her, maa forbundene selv skaffe. Landsorganisationen kan ikke love mer end den kan holde. Enten maa vi sætte kontingenten saa høj, at vi kan hjælpe os kun med Landsorganisationens bidrag, eller vi maa betragte det vi forsikrer os for i Landsorganisationen, som en hjælp i tillæg til det, vi selv skaffer os i forbundskasserne. Her er det ikke spørgsmaal om livsfornødenhedernes prisstigning eller fald. Hvis vi skulde faa et bidrag efter livsfornødenhedernes krav, saa maatte vi nok mindst fordoble kontingenten.

O. Lian: Sagen er nok ikke af den natur, som *Nygaard* og andre synes at tro. Og talen om udsultning er rent bort i væggene. Forslagene grundes paa sund, forretningsmæssig økonomi. Landsorganisationen gjør ikke selv pengene. Den kan kun udbetale, hvad den faar ind. Vi har ogsaa ment, at ansvaret ved konflikter i første række bør hvile paa de enkelte forbund selv. Dette opnaaes ved at de altid betaler en del af udgifterne ved konflikten. Det vilde være at ta bort ansvaret, om alt skulde gaa gjennem Landsorganisationen. Jeg hævder, at dette kun er en forretningsmæssig affære. Og jeg har dog

erfaringer om streik og understøttelse. Jeg har streiket i 20 uger i den mest forbitrede kamp, som er ført i vort land og ved, hvad bidragene kunde være værd. Sekretariatet maa ogsaa ha nogen rede paa, naar det skal godkjenne en konflikt, hvad vedkommende forbund selv har at ofre og hvilke hjælpemidler der forefindes for at sikre en heldig udgang. Det er en kjendsgjerning, at et forbund, som er i konflikt, heller betaler til sine egne medlemmer end til andre. Enhver er sig selv nærmest. Længer gaar nok ikke solidariteten endnu. Jeg repræsenterer ogsaa et lidet forbund, og jeg tror at tale i dette forbunds interesse, naar jeg vil ha lagt ansvaret i første række hos forbundene selv. Tal. gik over til og anbefalede følgende af Norsk arbejdsmandsforbund indsendte forslag til redaktion af punkt 4:

„Forsaavidt midlerne strækker til med den ret, lovene gir til at indkalde ekstrakontingent, skal der udbetales i streikeunderstøttelse til de organisationer, som er i kamp. et ugentlig beløb, der svarer til kr. 1,00 pr. dag for helt- og 50 øre for halvtbetalende berettigede medlemmer -- son- og helligdage iberegnet. Hvad der trænges til understøttelse udover dette, maa vedkommende organisation selv udrede.“

Sverre Iversen: Talen om ansvar er selvfølgelig ikke uden berettigelse. Men spørgsmaalet er, om ikke ansvarsfølelsen allerede nu føles stærk nok der, hvor den skal være. Den har jo ogsaa sine øvrige aarsager. Skal ansvaret ogsaa paa den vei, hr. Lian antyder, saa kan det bli altfor dyrt at erhverve det. Vi kan gaa fallit paa den ansvars-lærdom. For de smaa forbund kan det nemlig føre dertil, at det blir umulig for dem at føre effektive krav. De tør ikke gaa til kamp. Vedtages det laveste beløb, saa maa ganske vist en hel række smaa forbund, for at hjælpe sig selv, forhoie sin streikekontingent. Det er ganske rigtig, som af hr. Gundersen bemærket, at 8 kr. nu svarer ikke til mere end 7 kr., da Landsorganisationen oprettedes. I konfliktstilfælde nu maa forbundene stærkt angribe sine reservefonds. Dette virker igjen uheldigst for de smaa forbund, medens det føles mindre for de store. Arbejdsmandsforbundet, som altid kun har en liden del af sine medlemmer i konflikt, vil det ikke virke synderlig paa. Det har ogsaa vist sig, at Landsorganisationen *kan* greie sine lovede bidrag. Den strak til ogsaa i den store konflikt, som netop er afsluttet. Det er nemlig saa, at selv om et stort forbund faar en usædvanlig høi procent af sine medlemmer i kamp, saa aabnes der nye udveie. Man siger: „Sæt om nu ogsaa alle det store forbunds medlemmer kom i kamp.“ Ja, det minder mig om præsten og klokkeren, som diskuterede hvilke salmer der skulde synges i kirken i paaskedagene. Og klokkeren saa havde den betænkning: Sæt om skjærtorsdag saa kommer paa langfredag. Ja sæt! En stor konflikt appellerer til det store publikum, til udlandet og til saa mange interesser; en liden affære har ikke disse magter i sin tjeneste **engang**. Den blir knapt nok nævnt i pressen. Jeg vil desuden anbefale, at vi ser bort fra dogmerne og holder os til praktisk solidaritet. Skal vi nedsætte bidraget, saa vil jeg si til hr. Lian, at da maa en række smaa forbund streike med for smaa bidrag, mens der ligger penge i Landsorganisationens kasse, som kunde hjulpet dem.

J. M. Winge: At sætte bidraget ned er i direkte modsætning til den kontingentforhøielse, vi nylig har vedtat. Her staar imidlertid de store og de smaa forbund imod hinanden. Men først og fremst maa vi jo begrunde og beregne en konflikt paa den tilstedeværende solidaritet og organisationens samfølelse. Jeg vil paa det kraftigste advare mod, at kongressen vedtar Arbejtsmandsforbundets forslag.

M. Nilsen talte ligeledes for det høieste bidrag.

L. Svendsen: Jeg vil paa de smaa forbunds vegne si, at dette med streikeunderstøttelsen er et livsspørsmaal for os. Vi har havt vor fortrosthed til samorganisationen og venter den støtte, solidariteten skulde tilsiige derfra. Vi har med andre ord ventet et rimeligt streikebidrag om ugen. Vi, som har mindst evne og i tilfælde konflikt vilde bli mest udsat, skulde inden organisationen ha krav paa de stærkeres støtte. Vi erkjender, at mange uger kan vi ikke udholde med 6 kr. i bidrag. Det forbund, jeg tilhører (bogbinderne), har ingen konflikt havt inden Landsorganisationen, og paa de vilkaar, som bydes her, kan vi ogsaa vanskelig gaa til nogen konflikt.

G. Ousland: Tiderne byder paa andre forhold nu end da Landsorganisationen blev stiftet. Lønnen inden forskjellige fag er siden dengang steget betragtelig, og organisationerne er blevet fastere. Landsorganisationens opgave er begrænset. Den skal væsentlig være til at støtte forbundene og holde dem samlet. Det var derfor rigtigt, at understøttelsen i begyndelsen blev saa høi, man maatte ikke da bygge saa absolut paa det forretningsmæssige, man maatte ogsaa se fremtiden an. Nu er vi over barneaarene, og derfor kan vi uden risiko sætte bidraget ned til det forholdsvis rigtige efter kontingentens størrelse. De enkelte forbund har ogsaa i det sidste i betragtelig mon styrket sine krigskasser, saa de selv er beredt til at tage de alvorligste stød. Jeg skulde anse 7 kroner som et meget passende bidrag efter den kontingent, vi har vedtaget. Med den fasthed og styrke, organisationen nu har faaet, er det meningsløst at tale om ruin og ødelæggelse ved 1 kroners nedsættelse i bidraget. Der kommer aldrig noget galt ud af det, at man over ret. Jeg kan forstaa, at hvis vi havde vedtaget 43 ore i kontingent, som det var foreslaaet, saa vilde vi ogsaa kunnet faa et bidrag paa 8 kroner. Da havde der været grundlag for det. Men saaledes er det, at de, der paa liv og dod kjæmper imod den høieste kontingent og bidrog til, at den ikke blev vedtaget, de er ligesaa ivrige efter at faa bidraget op. Som det nu er, er det slig, at bidraget søges ordnet efter kontingentens størrelse. Viser det sig til næste kongres, at bidraget blir saa altfor lidet, saa faar vi da forhøie kontingenten og ligeledes i samme mon drive bidraget op. Det er den rigtige fremgangsmaade, den sunde økonomiske og den helt retfærdige.

H. L. Andresen: Allerede igaar fremhævede hr. Ormestad, at forskjellige sager slet ikke havde noget med demokrati at gjøre. Det er imidlertid soleklart, at de smaa forbund her ikke blir stillet paa lige fod med de store og kommer derved i en langt uheldigere stilling. Dette spørgsmaal berører i høi grad demokratiet og har med det at bestille. Thi her skabes uligheder, som virker imod demokratisk tanke-

gang. Vi er enige om, at vi vil ha demokratiske forhold iblandt os. Lad os begynde med at skabe den storst mulige lighed for alle.

M. Stenersen anbefalede det hoieste bidrag.

H. C. Smith: Det kunde maaske være let for hr. Iversen at appellere til følelserne. Men vi kan ikke, saa fristende det end kunde være, bygge organisationen paa poesi. Vi maa regne med livets virkelighed. Og da kan vi heller ikke komme forbi det, at bidraget maa staa i nogenlunde overensstemmelse med kontingentens størrelse. At dette bidrag beregnes efter livsfornodenhedernes kostende, de streikendes behov o. l. kan være en anden sag. Optog forslag om 6 kr. for heltbetalende og 4 kr. for halvtbetalende.

Rich. Hansen: Det er selvfølgelig berettiget at tale om livsfornodenhedernes kostende og en streikende eller lockoutet arbeiders behov. Men det hører ikke hjemme i denne forbindelse. Det maa heller være argumenter for at faa forbundskontingenten op. De love, vi holder paa at vedtage her, gaar ud paa at gi de enkelte saa stort og frit raaderum som muligt. Landsorganisationen skal kun være en fælles assurancekasse for de forskellige forbund og foreninger. Med hensyn til uligheden, som har været talt om, saa er det at bemærke, at de store organisationer ogsaa faar større konflikter. Og et spørgsmål: Har de smaa organisationers enkelte medlemmer vanskeligere for at betale sin kontingent end de store organisationers enkelte medlemmer? I Sverige er det sliq, at Landsorganisationen kun gir understøttelse i tilfælde af lockout, og de paagjældende organisationer maa endda betale for 2 procent af de lockoutede, før Landsorganisationen gir bidrag. I Danmark er forholdet nogenlunde af samme art. De bedste resultater kan vi være sikre paa at opnaa, naar hver organisation har en fyldt kasse. Forøvrigt vil jeg fastslaa, at kontingenten og bidragene er relativt de samme for de store og smaa forbund. Dette burde forstaaes, og dermed burde vi ogsaa være færdige. Anbefalet Arbeidsmandsforbundets forslag til vedtagelse.

A. Stenberg anbefalede det hoieste bidrag.

P. Næss: Jeg vil udtale min tilslutning til Iversen og Nygaard. Det forundrer mig ikke saa lidet, at de store forbunds repræsentanter kommer hid og vil nedsætte streikebidraget. Vi, de smaa forbund, har staat tilsluttet Landsorganisationen uden at modta noget bidrag; men det kunde jo hænde, at vi tiltrængte det. Hvorfor meldte Jern- og metalarbejderforbundet sig ind? Jo, fordi forbundet skulde ha tarifrevision i 1906. De ventet forviklinger og vilde nyde godt af den støtte, Landsorganisationen kunde gi. Typograferne fik haansord i 1899, fordi de ikke stod i Landsorganisationen. De vovet ikke at ta konflikt udenfor og meldte sig ogsaa ind. Jeg klandrer hermed ikke disse forbund, men vil kun paavise, at med solidariteten som grundlag er Landsorganisationen oprettet og vokset videre. Men derfor er det ogsaa meningsløst nu at komme hid og ville nedsætte understøttelsen. Jeg vil si til de herrer, som repræsenterer de større forbund: I øver uret mod de smaa organisationer, hvis I driver nedsættelsen igjennem.

H. O. Høglund talte for laveste bidrag og hævdet, at ekstrakontingenten herefter vilde tilflyde forbundskasserne. De smaa forbund

har mindre streikekontingent, fordi de bygger paa Landsorganisationens bidrag. Jeg mener, at enhver bør hjælpe sig selv, og sammen bør vi hjælpe hverandre uden at der øves uret mod nogen.

A. E. Gundersen hævdede, at netop de store forbund havde nydt godt af Landsorganisationen. Det er jo inden disse konflikterne paa-gaar. Det er paastaat her, at vi, som vil ha bidraget op, ogsaa søgte at faa kontingenten ned. Dette er aldeles ikke sandt. Vi ved, hvad vi farer med.

Hilmar Iversen: Som repræsentant for en af de mindre foreninger tager jeg ordet i denne sag. Jeg haaber, at kongressen vil indse, hvad det betyder for de smaa forbund og for foreningerne, at bidraget fra Landsorganisationen blir stort. Hvis Arbeidsmandsforbundets forslag vedtages, saa vil ingen streik bli mulig i vor forening. Ja, det kan oplyses om, at der allerede foreligger forslag til udmeldelse af Landsorganisationen i vor forening netop paa grundlag at bidraget ansees for lidet. Derfor forbauser det mig, at sekretariatets formand kan anbefale dette.

M. Nygaard: Naar Rich. Hansen omtaler de svenske og danske forhold, saa glemmer han at oplyse, at i disse lande er bidraget aldrig blevet nedsat under 8 kroner. Det vilde uden tvil ført til landsorganisationernes opløsning.

M. Ormestad: Det skulde være opfordring tilstede for hr. Smith til ogsaa at gaa over til Arbeidsmandsforbundets forslag. Her er kun to hovedretninger, som gjør sig gjældende. Nogle mener, at Landsorganisationen skal være alt; andre, at den kun skal være de enkelte forbunds forbindelsesled. Landsorganisationen er i ethvert tilfælde solidaritetens udtryk. Vi afskjærer paa ingen maade de smaa forbund anledningen til at samle sig saa store kasser og gi saa store bidrag til konflikter, som de har lyst til og kan evne. Landsorganisationerne i udlandet synes at ha fulgt den retning at virke væsentlig som forbindelsesled. Den tyske landsorganisation opkræver kun administrationskontingent og formidler ellers kun til de tilsluttede forbund frivillige bidrag. Tvungen ekstrakontingent kan den ikke engang udligne. I Danmark er rigtignok det faste bidrag 8 kroner; men de paagjældende organisationer maa, før de kan gjøre fordring paa bidrag fra Landsorganisationen, selv ha betalt fra 3 til 5 procent. I Sverige understøttes kun under lockout, og de første 14 dage af en konflikt, selv efter en lockouts indtræden, giver Landsorganisationen intet. Det maa de paagjældende forbund greie selv. Den engelske landsorganisation betaler 4 sh. (kr. 3.60) om ugen. Heraf ser man, at de udenlandske organisationer er gaat forsigtig frem. Her har været talt om de store organisationers opsamlede fonds og deres deraf flydende styrke og stabilitet. Dette skulde netop være et værdigt eksempel at følge for de andre. Kan de smaa ikke naa saa langt som de andre, saa kan de dog *forholdsvis* række lige langt. Behovene retter sig ogsaa efter medlemstallet. Forholdene skulde lægges saaledes tilrette, at styrken laa i den ubrydelige gjensidighed i organisationen. Og da maa ogsaa hver organisation arbeide under eget ansvar. Hvis centralorganisationen kommer til at formindske eller borttage ansvaret, har dens opgave

og dens eksistens været forfeilet. Vi er ikke uden eksempler paa, at konflikter har gaat unødigt længe, fordi der har været mangel paa moralsk og økonomisk ansvar.

H. C. Smith tog sit forslag tilbage.

M. Tranmæl: Vi misunder aldeles ikke Arbeidsmandsforbundet eller Jern- og metalarbejderforbundet, at de har et stort og stigende medlemstal. Det er bare glædeligt at vide det. Saadanne store sammenslutninger er ønskelige. Men her gjælder det for de smaa forbund at varetage sine interesser, og det i mange tilfælde netop ligeoverfor de store forbund. Man har aldeles ikke fra alle hold her set sagen fra et samlet fagorganisationshold. Hver ser den heller ud fra sit forbunds interesser. Til Ousland vil jeg si, at vi har stemt for den høieste kontingent og stemmer nu ogsaa for det høieste bidrag. Lian, som er Landsorganisationens formand og endog stortingssuppleant, snakker om, at naar striden udbryder, da er det lettere at faa bidrag inden vedkommende forbund end hos andre. Og saa taler han samtidig om solidaritet! Dette hænger aldeles ikke sammen. Det er den gamle *Trade union* reaktion, som her stikker op igjen og ikke de moderne fagorganisationsprinciper.

Dirigenten (Karlgrøn) gjorde opmærksom paa, at Tranmæl maatte ha misopfattet Lian med hensyn til faglige særinteresser, og hans karakteristik blev derfor feilagtig.

H. Havre: Jeg frygter for, at mange her ikke vil stemme efter sin egen, men efter forbundsinteresser. Saadan staar sagerne, og det lader sig forklare. En ting skal dog debatten ha vist, og det er, at de mindre forbund vil fremgang og alsidighed. Og vi kan være os bekjendt, at der er splittelse, naar vi ved os paa den side.

E. Petersen ønsket bidraget fra Landsorganisationen op og foreslog 10 kr. for heltbetalende.

G. Sethil: Her staar vi ganske vist i strid mellem de store og smaa organisationer; men den kan vi nok komme over, naar vi bare holder os til realiteterne. Hr. Petersen fra Sarpsborg ønsker streikebidraget op inden Landsorganisationen. Men han maa dog vide, at at det er Arbeidsmandsforbundet, som endelig bestemmer bidragets samlede størrelse for sine medlemmer. Under den store konflikt regnede jeg ud, at vi med en ekstrakontingent af 1 krone ugen ikke i længden vilde været istand til at betale det lovede bidrag. Da var det i sekretariatet dem, som vilde sætte bidraget ned til 6 kr. ugen, og de samme, som forsøgte det, er her nu ivrige for at faa det høieste bidrag fastslaaet i lovene. Tal. fremlagde tilslut en tabel over det samlede bidrag de tilsluttede organisationer i Landsorganisationen fra begyndelsen af 1903 til 1. juli 1907 havde indbetalt i kassen og hvad der til hver organisation var udbetalt.

Jonas Nygaard: Hvorledes skal vi forklare afdelingerne, naar vi kommer tilbage til dem, at vi har forhøiet kontingenten og nedsat bidraget? Nei, her gjælder det at stemme nedsættelsen ned, selv om det er Ormestad og Lian, der er forslagsstillere. Det lugter reaktion af deres forslag.

Sigurd Olsen: Jeg frygter for, at alt er afgjort paa forhaand. Med forhoielse af kontingenten skulde vi nu ventet forhoielse ogsaa af bidraget. Det vilde været forretningsmæssigt og sundt.

Emil Petersen: Grunden til, at jeg er for det høieste bidrag er, at jeg har høstet erfaringer i den netop afsluttede konflikt, som til-siger mig det. Ved større bidrag faar de kjæmpende ogsaa større mod og mere kraft til at holde ud. Tal. frafaldt sit forslag om 10 kr. i streikebidrag.

Albin Pettersen: Jeg venter nu ikke nogen irettesættelse, fordi jeg taler om, at sagerne anskues forbundsvis. Det kommer nu saa tydelig frem, at ingen kan skjule det. Diskussionen har forøvrigt hele tiden gaat i samme retning paa hele kongressen. Men det skulde vi dog erindre, at vi er her for at varetage hele arbejderklassens tarv og stille det over særinteresserne. De, som staar godt, skal ikke søge at holde dem, som i øieblikket staar uheldigere, tilbage. De pligter simpelthen at støtte dem og ta alle de hensyn, som betinger deres op-komst. En repræsentant inden Jern- og metalarbejderforbundet sa, at enhver fik hjælpe sig selv. Det er selv med den udsmykning, han gav udtalelsen, ikke nogen smuk tanke, og jeg skulde ikke ønske at se den forsvaret paa tryk.

P. Aarøe: Kontingenten er faktisk forhoiet i voldsom grad. Men endda vil man ved en nedsættelse af bidraget lægge hovedbyrden over paa forbundene selv. Det vil unægtelig føre til, at de smaa forbund ikke kan greie det, og udmattes. Netop paa dette punkt er det at solidariteten skal staa sin prøve. Lad os dog ikke svigte den.

A. Andersen: Jeg vil si, at de smaa forbund greier sig noksaa bra, og vi glæder os tillige over de store forbunds stærke vækst og heldige udvikling. Men idet vi møder med saadanne følelser, kommer man og vil fastslaa, at de smaa forbund skal forfordes. Thi andet kan det ikke bli med det foreslaaede mindste bidrag. For dem vil streiker derved helt umuliggjøres. I maa erindre, at vi igaar vedtog en fast løbende høi kontingent til Landsorganisationen. Det er liden logik i at gaa hen idag og sætte bidraget ned. Jeg maa paa det bestemteste advare mod vedtagelsen af de store forbunds forslag.

Sverre Iversen erklærede, at den af G. Sethil fremlagte tabel var misvisende. To af de opgivne forbund var nyttilsluttede, og Murerforbundet havde modtaget den væsentligste del af sit bidrag som understøttelse formedelst ledighed, paa grund af andre fags konflikter.

(Sethil ønsket forøvrig ikke sin tabel publiceret, hvorved ogsaa kritikens detaljer udelades.)

En række talere havde forøvrig yderligere ordet, hvorved de allerede refererede argumenter paa begge sider nærmere præciseredes.

Voteringen foregik efter anmodning ved navneopraab. De, der stemte for komiteflertallets indstilling svarte „Ja“; de der stemte for Arbejdsmandsforbundets forslag svarte „Nei“.

Følgende svarte „Ja“:

M. Nygaard, Sverre Iversen, A. Stenberg, H. Pettersen, Jonas Nygaard, M. Nilsen, Aug. Torp, F. Lysgaard, Edv. Evensen, Adolf Andersen, Arthur Halvorsen, Herman Aars, Albin Pettersen, Carl Jo-

hansen, Alfred Palm, Elof Karlsen, Ole Olsen, Emil Nyhus, Halvor Hansen, Herman Havre, Jens Halvorsen, Paul Aalberg, Nicolai Enger, Sigurd Olsen, Martin Hansen, Ludvig Johansen. Joh. Jensen. H. Lie, Karl Johansen, M. Stenersen, K. Storbye, A. Bakken, Ole Selvik, Albert Arvesen, Gabriel Davidsen, Edv. A. Karlsen Kaland, Olai Møksvold, J. M. Winge, M. Tranmæl, A. Pedersen, Frits Holm, H. L. Andresen, Bredo Hultman, P. Næss, Fr. Diedrichsen, Arthur Theting, Lorents Svendsen, A. E. Gundersen, L. Gulbrandsen, M. A. Bakke, Thv. Bjerke, J. Karlsen, C. G. Andersen, Joh. N. Kjærsen. Ingv. Aasheim, Joh. Samuelsen, Ole Hagen, Mads Nilsen, Ivar Roisum, Johan Kristiansen, C. A. Jensen, Peder Kjernemo, M. Christoffersen, Aksel Jakobsen, Johan Andersen, Olav Martinsen, Hagbart Halvorsen. Jalis P. Nilsen, Helga Thorsen, Hilmar Iversen, Johan Hilton, Oskar Nilsen, Harald Bjørnstad, P. Aarøe, Albert Andersen, M. Tobiassen, Olaf Schau, O. Brunvand, O. Forseth, Lars Aase, Emil Pettersen, Julius A. Holme, Willh. Kristensen, Emil Zakariassen, Karl Nilsen, Johan Pettersen, Karl Johansen, Hans Hansen, Albert Andersen, Nils G. J. Saxegaard, Albert T. Torp, Joh. Bergersen, Anton Olsen, Joh. M. Olsen, Karl O. Westby, Anders Huken, Marencius Jensen, N. J. Andersen, Teodor Samuelsen, Ole Gundersen, Hilmar Olsen, Wilhelm Hansen, H. F. Andersen, E. T. Engh, Th. Engebretsen, Adolf Schau, Johan Nygaard, Torvald Pedersen, Mathias Larsen, Martin Authun og Johan Person.

Tilsammen 111.

Følgende stemte „Nei“:

Ole O. Lian, Kristen Torres, M. Ormestad, Rich. Hansen, Edv. Svendsen, Anton Olsen, M. Carlsen, Karl Lunde, Karl A. Olsen, Stortuen, Arnt Aamodt, Fr. Karlsen, Th. Enemark, H. Christiansen, John Wiik, Ingvart Olofsen, Halvdan Svendsen, Peder Bakke, Johan Andersen, Emil Nilsen, Edv. Wilberg, H. P. Pettersen, Andreas Andersen, Sigvart Schau, Aksel Kristiansen, A. H. Johannesen, H. Kristiansen, O. Walquist, Kristian Evensen, H. Henriksen, H. O. Høglund, Johan Kristiansen, Sigvart Henriksen, Hjalmar Evensen, Simen Berg, Sigvart Dahl, Bendik Eliassen, Peter Herbrandsen, Karl Bragstad, O. R. Olsen, Teodor Arnesen, Johan A. Johansen, Otto Byberg, Johan Gjersteth, J. Hope, Svend Rendstrøm, Andreas Samuelsen, Jakob Waage, Bernh. Pedersen, Villh. Tybring, L. Kreutz, H. C. Smith, Andreas Kjellevoid, Olaf Olsen, O. C. Jellum, Jorgen Johansen, A. E. Karlsen, Jens Dammen, Lorentz Johansen, M. A. Aarstad, Nils A. Nilsen, G. Ousland, A. M. Andersen, A. Løkkeberg, Ths. J. Friis, Johs. E. Boye, L. Rungstad, Oscar Olsen, Martin Hansen, J. Bjerkmann, J. K. Sundt, Joh. Karlgren, H. Sjurseth, Alfred Myrstad, Gustav Kristiansen, Anton Tveten, P. Aakre, Kristian Finstad, G. Sethil, Alfr. Nilsen, Bernt Monsen, Thomas Veber, Gustav B. Nilsen, Karl Iversen, B. S. Hagen, Arnt Gulbrandsen, Peder Odden, Sven Henriksen, Hilmar Olsen, Sven Hansen, Carl Lundgren, Waldemar Karlsen, S. Sonesen, Helge Johnsen, Johan Johnsen, S. M. Braathen, Einar Johansen, Gustav Nordby, Andreas Jakobsen, Ingebret Andersen, Karl Trondsen, C. K. Engström,

Osvald Martinsen, Bernhardt Eriksen, Bernt J. Tindlund, Adolf Fillingier, Gustav Johansen, R. Oskar Olsen, Martinius Andersen, Oskar Jensen, Jens Brose Michalsen, Ole M. Kjølstad, Olivia Johannesen, Henrik Martinsen, Johan Antonsen, Sven Pedersen, E. E. Dysterud, Lars Strandli, Hans Ingebretsen, O. A. Garberg, Bernhoft Hansen, C. J. Mjaaseth, John Halden, Ole Vold, Petter Haakonsen, John H. Rossing, Alfred Larsen, Harald Schanke, Hans Pedersen, Johan Pedersen, Albert Eberhardtsen, Johan Olsen, Th. Spjelkavik, Iver J. Bjertnes, Olaf Lien, Oskar V. Olsen, Thorvald Martinsen, Thorvald Thorsen og M. Sundby.

Tilsammen 139.

Følgende var fraværende eller ikke stemmende:

G. Lindahl, Olaf Klafstad, Peder Sorensen, Johannes Jakobsen, H. Berntsen, Even Rud, Hans Gravklev, Anders Hansen, Oluf O. Gildeskaal, Andreas Amundsen og Peter Kristiansen.

Arbeidsmandsforbundets forslag var dermed vedtaget.

Fra Bergens afdeling af Norsk centralforening for bogtrykkere forelaa følgende forslag til ny passus i punkt 4:

„Organisationerne maa i alle tilfælde selv understøtte lønsbevægelser, der ikke overstiger 2 pct. af medlemsantallet.“

Sverre Iversen foreslog som tillæg til punkt 4:

„Kommer 40 procent af en organisations medlemmer i konflikt, kan sekretariatet, om der er tilstrækkelig penge dertil, bevilge kr. 8 for heltbetalende og kr. 5 for halvtbetalende pr. uge.“

Richard Hansen foreslog, at følgende linjer i komiteens forslag skulde stryges:

„Udover 3 maaneder kan ingen konflikt støttes økonomisk af Landsorganisationen uden efter samtykke af hovedstyret.“

M. Ormestad anbefalede linjernes bibehold.

Iversens forslag vedtoges med stor majoritet. Rich. Hansens ligeledes, hvorpaa hele punktet og derpaa paragrafens øvrige punkter vedtoges.

Resten af lovene, som nedenfor refereres, vedtoges enstemmig og uden debat.

§ 10. *Fritagelse for kontingent, restance og tab af rettigheder.*

1. For ordinær kontingent gjælder ingen fritagelse (kfr. § 3 punkt 3).

Naar ekstrakontingent indkaldes, skal organisationerne til de tider, sekretariatet bestemmer, indbetale samme af deres streikefond. Om fritagelse kfr. § 3 punkt 7, 8 og 9 samt § 8 punkt 3.

2. Restancer kan ikke finde sted undtagen i særlige tilfælde, naar sekretariatets samtykke til en bestemt tids udsættelse med kontingenten er indhentet.

3. Organisationer, som uden sekretariatets samtykke resterer ordinær eller ekstraordinær kontingent udover 14 dage fra forfaldsdag,

taber ret til mulig understøttelse af landsorganisationen fra forfaldsdag og indtil 3 maaneder efterat gjælden er betalt. Gaar restancen over 4 uger, ansees vedkommende organisation som udgaaet af Landsorganisationen, men er dog forpligtet til at betale ordinær og ekstrakontingent i 6 maaneder fra forfaldsdag (kfr. § 11 om udmeldelse).

4. Organisationer, der er stroget paa grund af restancer, kan ikke atter optages paanyt for al gjæld er betalt. De ansees da som nyoptaget organisation.

§ 11. *Udmeldelse.*

Ingen organisation kan udmeldes af Landsorganisationen uden efter 6 maaneders forudgaaende opsigelse.

I opsigelsestiden maa saavel ordinær som ekstraordinær kontingent indbetales regelmæssig.

Udmeldte organisationer kan ikke senere optages, før de har betalt mulig gjæld eller restancer.

§ 12. *Forskjellige bestemmelser.*

1. De tilsluttede organisationer er pligtige til at besvare alle skrivelser, forespørgsler og statistikschemaer, som kommer fra sekretariatet, i ret tid, og har iøvrigt at rette sig efter de administrative forfoininger, som inden lovens ramme træffes, ligesom sekretariatet **pligter** at behandle alle fra organisationerne indkomne sager og besvare alle henvendelser hurtigst mulig.
2. Organisationerne skal regelmæssig indsende til sekretariatet mindst 2 eksemplarer af sine fagblade, love, aarsberetninger og regnskab, protokol fra afholdte landsmøder og forøvrigt af alle tryksager, der kan have interesse.

De saaledes indkomne dokumenter ordnes og opbevares paa forsvarlig maade i Landsorganisationens arkiv.

Organisationerne skal holde sekretariatet underrettet om sine tillidsmænds adresser.

3. Sammen med kontingenten indsendes **maanedlige** rapporter over medlemsantal, arbejdsløse m. v. efter sekretariatets nærmere anordning.
4. De tilsluttede organisationer skal opgjøre sine regnskaber efter kalenderaaret.
5. Spørgsmaal om fortolkning af lovene afgjøres af sekretariatet under appel til førstkommende hovedstyremøde eller kongres.

Paa samme maade afgjøres spørgsmaal, hvorom lovbestemmelser ikke findes.

§ 13. *Lovenes ikrafttræden.*

Disse love træder i sin helhed i kraft den 1. januar 1908, fra hvilken tid loven af mai 1903 helt ophæves. Dog kan sekretariatet for et tidsrum af indtil $\frac{1}{2}$ aar fra lovens ikrafttræden paa ansøgning give dispensation fra § 2 punkt 5. § 4 punkt 3 og 10 og § 5 træder i kraft straks. Hovedstyre for tidsrummet til næste kongres vælges

inden 1. oktober d. a. af forbunds- og afdelingsstyrerne paa den i § 4 punkt 2 foreskrevne maade.

Der foretoges tilslut votering over lovene i sin helhed.

M. Tranmæl meddelte, at da han var imod flere bestemmelser, som var kommet ind i lovene, vilde han undlade at stemme.

Lovene vedtoges derpaa i sin helhed med stor majoritet, samt overlodes det til sekretariatet at foretage de paa grund af forandringer nødvendige redaktionsændringer.

V. Optagelse af lønsstatistik for alle fag og undersøgelse af priserne paa de vigtigste livsfornødenheder ved de forskellige arbejdspladse.

Det besluttedes nu at behandle dagsordenens punkt V, med ovenstaaende titel, idet det antoges, at punktet ingen debat vilde vække. Forslaget var indleveret af Norsk jern- og metalarbejderforbunds hovedstyre, med motiver. Det indleddes af

M. Ormestad, som henviste til følgende af hovedstyret vedlagte motiver: Under de mange og vidtløftige forhandlinger om tarifoverenskomster i de forskellige fag, føler man ofte savnet af paalidelige oplysninger om løns- og arbejdsforhold saavel i eget som i andre fag, ligesom ogsaa oplysninger om priser paa livsfornødenheder paa de forskellige pladse i høj grad trænges. Lønskravene motiveres ofte rent skjønsmæssig og hen i det blaa med, at lønnen er lavere end andre steder og i andre fag, og at det paa det og det sted er dyrere at leve end andre steder. Saadanne argumenter er selvfølgelig udmærkede, men de gjør ingen virkning paa arbejdskjøberne, medmindre man med tal kan dokumentere, at saa er tilfældet. Man har derfor tænkt, at kongressen bør fatte en beslutning om at paalægge de tilsluttede organisationer at opta periodisk lønsstatistik ordnet fagvis efter bedrifternes art og at meddele sekretariatet resultatet af undersøgelserne.

Videre at sekretariatet i den udstrækning, det er mulig og formaalstjenlig, foretar systematiske undersøgelser angaaende detaljpriserne paa enkelte livsfornødenheder i de forskellige byer og andre industri-centrer og at resultaterne af samtlige undersøgelser i bearbejdet stand udgives som en slags statistisk aarbog eller haandbog til brug særlig for organisationernes tillidsmænd.

Man er naturligvis fuldt klar over vanskelighederne ved at erhverve udtømmende og paalidelige oplysninger i omhandlede materie; men naar det hele planlægges med det for øie ikke at spørge om mere end der med rimelighed kan forlanges besvaret, tror man dog der maa kunne erholdes saa fyldige oplysninger, at et saadant arbejde vil lønne sig.

I spørgsmaalet lønsstatistik vil saaledes de forskellige fags løns-tarifer yde adskillig vejledning, og det turde være formaalstjenligt ogsaa at gjøre et uddrag af de forskellige overenskomsters vigtigste bestemmelser forøvrigt, f. eks. om arbejdstid, overtid, overtidsbeta-ling osv.

Med hensyn til priserne paa livsfornødenheder, saa er selvfølgelig disse ens for alle fags arbejdere, mens de kan være høiere eller lavere ved de forskjellige arbejdscentrer. Man har derfor tænkt, at sekretariatet enten ved henvendelse til de stedlige fællesorganisationer eller paa anden maade søger at indhente oplysninger angaaende enkelte priser, som f. eks. husleie, gennemsnitlige priser paa kjød, melk, æg, ved m. v. for et bestemt tidsrum. Med andre ord, at man indskrænker undersøgelserne til de priser, som af flere grunde erfaringsmæssig kan svinge efter stederne. Priserne paa kolonial- og manufakturvarer antages nemlig at være nogenlunde ens overalt, og for andre varers vedkommende, som f. eks. fisk, antages det ugjortligt at faa konstateret en bestemt pris, fordi man ingen enhed har at gaa ud fra.

I henhold hertil tillader man sig at foreslaa, at kongressen vedtar en beslutning af væsentlig følgende indhold:

- a) De tilsluttede organisationer paalægges, i saa stor udstrækning som mulig, at opta periodisk statistik over løns- og arbejdsforhold, ordnet fagvis efter de forskjellige brancher, og at meddele sekretariatet resultatet af undersøgelserne.
- b) Sekretariatet søger oplysninger om priserne paa de vigtigste livsfornødenheder ved de forskjellige arbejdspladse.
- c) De under a og b erholdte oplysninger bearbejdes til en letfattelig haandbog og udgives særlig til brug for organisationernes tillidsmænd. I haandbogen bør ogsaa gives oplysninger om de forskjellige andre bestemmelser i de vigtigste eksisterende tarifoverenskomster.

Haandbogen sælges til produktionspris.

Efter yderligere orienterende bemærkninger af *Ormestad*, vedtoges forslaget enstemmig.

Formiddagsmøde 12. september.

Dirigent: *J. Karlgren*.

II. Beretning og regnskab.

Protokollen fra foregaaende møde oplæstes og godkendtes.

Punkt II paa dagsordenen, „beretning og regnskab“, optoges igjen til behandling. Det besluttedes, at repræsentanter for den socialdemokratiske presse skulde tilstedes adgang til disse forhandlinger.

Beretning og regnskab fra 1. juli 1905 til 1. januar 1906 ved A. Pedersen godkendtes uden bemærkninger.

Andragende fra Malersvendenes landsforbunds styre i Bergen om at dets repræsentanter gives adgang til kongressen under behandlingen af malerstriden. Andragendet var anbefalet af samtlige bestyrelser i Bergen. Det forkastedes mod nogle faa stemmer.

Under „administrative sager“ i

beretningen for aaret 1906

ved Gunnar Sethil forespurgte

P. Aalberg om aarsagen til *A. Pedersens* fratræden i mai, indvilget i hovedstyret 11. mai, hvorved *O. Lian* havde overtaget formandshvervet og *Gunnar Sethil* forretningsførerstillingen fra 15. mai.

H. L. Andresen: Jeg har ogsaa søgt kundskab i denne materie og tilstillet i sin tid „Socialdemokraten“ i Kristiania en forespørgsel rettet til sekretariatet herom. Min forespørgsel nægtedes optagelse i „Socialdemokraten“; men jeg fik den ind i „Smaalenenes Socialdemokrat“ for 27. juni 1906. Skrivelsen var af følgende ordlyd:

„Foranlediget ved, at formanden i Malersvendenes forening i Kristiania, hr. *E. Magnell*, under sit ophold her den 7. og 8. juni sidstleden i flere organiserede arbeideres nærvær paastod, at Landsorganisationens tidligere formand og forretningsfører, *A. Pedersen*, paa staaende fod var afskediget fra sin stilling med 3 maaneders gage som „ubruggbar i organisationens tjeneste“, tør man anmode det ærede sekretariat om velvillig her i bladet at besvare følgende 2 spørgsmaal:

1. Er hr. *A. Pedersen* afskediget fra sin stilling eller har han selv frivillig fratraadt?
2. I tilfælde han er afskediget, hvad er da aarsagen?

Da det svæver noget dunkelt over hele denne affære og da vi mener, at de organiserede arbejdere har krav paa at bli gjort bekendt med aarsagerne til, at samorganisationens første tillidsmand nogle faa maaneder efter sit valg fratræder fra sin stilling, tør man samtidig bede sekretariatet om en redegjørelse fra det og hr. *A. Pedersen* kan ventes tilstillet de tilsluttede organisationer?“

Paa denne skrivelse fik jeg svar optaget i „Smaalenenes Socialdemokrat“ for 4. juli næstefter. *Gunnar Sethil* svarte paa sekretariatets vegne som følger:

„Som svar paa de i Deres blad no. 5 af formanden i Malerforbundets afdeling, *Fredriksstad*, til sekretariatet stillede spørgsmaal tjener den i vedlagte blad indeholdte anmærkede meddelelse.

Dette blad, som udgives som meddelelsesblad af Arb.s fagl. landsorganisation, er omsendt til alle tilsluttede organisationer.

I „Socialdemokraten“ for 12. mai d. a. stod at læse den samme meddelelse.“

Meddelelsen gjengaves og lyder som følger:

„Arb.s fagl. landsorganisations hovedstyre afholdt ekstraordinært møde fredag 11. mai. Til behandling forelaa meddelelse fra formanden — hr. *A. Pedersen* — om, at han af forskjellige grunde agtede at fratræde som formand og forretningsfører i Landsorganisationen. Meddelelsen besluttedes taget tilfølg, og *Pedersen* fratraadte som følge heraf den 15. mai.

Som midlertidig ordning indtil næste kongres blev det besluttet, at viceformanden — hr. *Ole O. Lian* — fra nu af fungerer som formand, dog uden forpligtelse til at udføre almindeligt kontorarbejde, uden naar særlige forhold nødvendiggjør det.

Til midlertidig at udføre de løbende forretninger ved kontoret indtil førstkommende kongres konstitueredes hr. *Gunnar Sethil*.“

I samme numer af bladet og af redaktionen knyttet til det refererede, afgav ogsaa hr. *A. Pedersen* svar som følger:

„Hr. redaktor! I anledning den i Deres ærede blad no. 5 fra formanden i Norsk malerforbunds Fredrikstadafdeling til mig rettede forespørgsel om en redegjørelse ogsaa fra min side kan ventes tilstillet organisationerne, vedrørende aarsagerne til min fratræden fra min stilling som Landsorganisationens formand og forretningsfører, maa det være mig tilladt at oplyse, at det er min agt, samtidig som jeg gjør mine bemærkninger til det af sekretariatet i cirkulære til afdelingerne anførte om sin befatning med de inden Malerforbundet paagaende beklagelige stridigheder, at levere en redegjørelse vedrørende aarsagerne til min fratrædelse og er jeg enig i, at de til Landsorganisationen tilsluttede organisationer har krav paa en saadan redegjørelse. Indtil denne redegjørelse foreligger, tør jeg henstille til de ærede organisationer om intet standpunkt at indtage hverken i den ene eller den anden parts favør i denne sag. uanset fra hvem man maatte modtage oplysninger desangaaende.“

Den her omtalte redegjørelse er nu fremlagt af hr. Pedersen, og det er her pladsen til at afkræve sekretariatet nærmere oplysninger om sagen ogsaa fra dets side. Dette saa meget mere som sekretariatet i sit svar til mig ikke har fundet sig befoiet til at vedlægge selve den skrivelse, hvori Pedersen meddeler sin fratræden.

O. Lian: Det af den sidste taler reiste spørgsmaal kan bedst besvares ved at henvise til den af Pedersen til sekretariatet sendte skrivelse. Det fremgaar tydelig nok af denne, at det ikke er sekretariatet, som har „afsat“ Pedersen. Tal. oplæste Pedersens skrivelse til sekretariatet som følger:

„Kristiania den 26. april 1906.

Til
sekretariatet for Arb.s fagl. landsorganisation!

For at sekretariatet kan træffe de i anledningen fornødne dispositioner meddeles herved, at undertegnede fratræder sin stilling som Landsorganisationens formand 3 maaneder fra 1. mai at regne.

Hovedaarsagen til dette skridt fra min side er den efter min opfatning eiendommelige stilling sekretariatet har indtat til Malerforbundets styres begjæring om undersøgelse af aarsagerne til tvistighederne mellem dette og Malersvendenes forening i Kr.a og specielt dets standpunkt overfor mig paa møde den 23. marts, hvor jeg ligefrem blev negtet at udtale mig og gjøre en protokoltilførsel i anledning det fra andet hold fremholdte under redegjørelse for mæglingsskomiteens befatning med sagen; endvidere ved, at sekretariatet vil forsøge at gjøre mig som sekretariatmedlem inhabil i denne sag og paa sidste møde endog ligefrem negtet mig som medlem af sekretariatet overfor organisationerne at gjøre mine bemærkninger til den af sekretariatet underhaanden vedtagne redegjørelse for sin befatning med denne sag.

Jeg anser denne sekretariatets holdning for ulovlig og absolut stridende mod al parlamentarisk praksis og forbeholder jeg mig fuld adgang til om fornødent overfor organisationerne nærmere at begrunde denne min opfatning.

Ærbodigst

A. Pedersen.“

Videre oplæste tal. referat af det. sekretariatet havde foretaget sig i denne sag i overensstemmelse med det svar, som var givet hr. Andresen. Med hensyn til første punkt om Pedersens fratræden, kan det oplyses, at det blev vedtaget enstemmig i sekretariatet. Bestemmelsen af den fremtidige ordning efter hans fratræden fattedes mod 2 stemmer (Sverre Iversen og A. Stenberg). Man ansaa det ogsaa for heldigt, at Pedersen fratraadte straks. Med hensyn til det af hr. Pedersen anførte tilfælde angaaende nægtelsen af en protokoltilførsel i møde 23. marts, saa er det sat paa skruer. Da hr. Pedersens affærer i det møde skulde behandles, fratraadte han selvfølgelig og var ikke tilstede. Men Pedersens fratræden fra mødets forhandlinger bestod deri, at han gik ind i et sideværelse og paahørte derfra forhandlingerne. Disse havde øiensynlig i høj grad forarget ham, og han kom da ind og forlangte at faa gjøre en protokoltilførsel angaaende forhandlingerne. Dette kunde sekretariatet ikke tilstede, og nægtet derfor at føre noget til protokols. I det møde, hvori der skulde besluttes, at sekretariatet sendte ud en objektiv redegjørelse for sin befattning med *malerstriden*, var Pedersen ikke tilstede, idet han da var i Bergen. Det kan ikke siges, at dette skede underhaand, som af Pedersen ogsaa paastaat. Alle de anførsler, som er fremkommet fra Pedersen og hvorpaa han bygger sin fratrædelse, er efter mit skøn aldeles uholdbare, og der foreligger intet, som berettiger hr. Pedersen til at beskyldte sekretariatet for at ha nogen skyld i malerstriden.

G. Lindahl kritiserede, at H. L. Andresen opholdt kongressens tid med at læse op gamle aviser.

A. Pedersen: Det er tydelig i Lians interesse at stykke sagen op og bringe forvirring i den. Det er imidlertid, som jeg fremholdt i hovedstyret og som jeg altid har sagt, saaledes, at denne sag maa sees i hele sin sammenhæng, og før man kan dømme, maa man ha den klart og udførlig udredt i hele sin udstrækning og forløb. Personlig har jeg intet at fordre. Det er ikke mig, det gjælder. Det er sekretariatets holdning ligeoverfor den enkelte organisation, der her er tale om. Jeg vil ikke misunde kongressen, om den tar sig hr. Lindahls kritik ad notam. Kan det lykkes hr. Lian at faa denne sag saa billig behandlet, saa blir det ikke organisationen, som tjener paa det. Hr. Lian begynder imidlertid med toppen og lader roden være. Det gaar ikke an, og det skulde være enhver repræsentants opgave at søge efter centralledelsens virkelige stilling her, paa hvilken side man ellers staar. Jeg gjentager, at for mig personlig har sagen ingen interesse. Jeg har arbeidet i organisationens tjeneste i saa mange aar, at jeg forstaar vel at beregne en saadan sags rækkevidde. Og jeg vil si, at de som vil arbejde for retfærdighed og staar i en god sags tjeneste, faar lade være med at ta bevidst usandhed i sin mund. Men dette er offentlig sagt i dagspressen af en i arbejderbevægelsen høit agtet mand. Usandheden er fremsat i „Socialdemokraten“ for sekretariatets regning, og advokat Solnørdal har stemplet den. Hvis ikke sekretariatet tar offentlig afstand fra „Socialdemokraten“s meddeler, saa paatar det sig ogsaa ansvaret for den. Jeg vil si, at en sag, som maa benytte sig af slige midler, maa være en skidden sag.

Dirigenten paatalte udtrykket: „bevidst usandhed“.

Chr. H. Knudsen oplyste, at „Socialdemokraten“ havde maattet stanse debatten om malerstriden. Redaktoren havde forelagt sagen i centralstyret, og dette havde git ham sin tilslutning.

Herman Aars: Vi repræsentanter kan selvfølgelig ikke stille os tilfreds med hr. Lians redegjørelse. Der maatte være en særskilt tvingende grund, naar en mand som Pedersen, valgt paa sidste kongres med saa stor majoritet, befandt sig befoiet til at fratræde. Lindahls kritik var aldeles malplaceret. Det var i repræsentanternes interesse at faa sig de dokumenter, som berørte sagen, forelæst. Foreslog: „D'hr. Lian og A. Pedersen tilstaaes den fornødne tid til redegjørelse for de to parters holdning, dog ikke over 1 time hver.“

Bragstad udtalte, at Lindahl havde ret i, at det som forelaa trykt, ikke behøvede at forelæses.

Rich. Hansen: Vi har nu i 2 aar været velsignet med redegjørelser i malerstriden. Vi kunde efter det foreta os meget, som var nyttigere end at koge suppe paa den pøsepind, som kaldtes malerkonflikten. Sekretariatet blir i de to tykke bøger, som Pedersen har udgit, udskjældt for alle mulige forbrydelser. Ogsaa det kaldes redegjørelse. Vi ved dog, at vi kan ikke faa malerstriden løst ved nogen diskussion her. Hensigten her blir kun at skaffe den ene eller den anden part vaaben ihænde til ny strid. Alle sekretariatets bestræbelser er blevet mødt med uvilje fra Pedersens side. Da det meldtes til sekretariatet, at Landsorganisationens formand, hr. A. Pedersen, var udstødt af sin organisation, Malersvendenes forening i Kristiania, sa Lian: „Her maa noget gøres. Dette maa vi bringe rede i.“ Men Pedersen erklærte kort og godt, at vi skulde holde fingrene af fadet. Den affære skulde de greie selv inden vedkommende organisation. Men naar saa Malersvendenes forening skal søges bragt ind i forbundet igjen, saa paalægges denne sag sekretariatet. Og da der kom skrivelse fra Bergen om ordning, saa lader Pedersen den først behandle af malerne, før den fremlægges i sekretariatet, og Pedersen bringer et langt forslag til ordning udenom sekretariatets. Der kommer da det nye moment til, at Malerforbundets styre vil ha sagen med Malersvendenes forening ordnet efter nye af Malerforbundet i mellemtiden vedtagne love. Hr. Pedersens virksomhed har været fuld af insinuationer og beskyldninger mod sekretariatet, og organisationens tillidsmænd har han stemplet som intrigemagere. Paa en reise, han foretog, fik han endog vedtaget protester mod sekretariatet. Jeg vil si, at sekretariatets samarbeide siden Pedersens fratræden har været godt, tiltrods for alle løgnagtige fremstillinger, som er givet. Der har endog været insinueret, at selv ikke sekretariatet skal have kjendskab til denne sag, vi, som har været nødt til at læse alle redegjørelser og bøger om affærene. Alle kan vide, hvad slige paastande er værd.

Dirigenten paatalte udtrykket „løgnagtige fremstillinger“.

Dirigenten refererte Aars forslag.

O. Lian forespurgte om i hvilket omfang sagen tænktes diskuteret. Videre bemærket tal., at striden ikke gjaldt ham og Pedersen, hvorfor det neppe var paakrævet at udpege netop tal. som den, der skulde ha længere tid end de andre.

Orkestad udtalte ogsaa, at man maatte ha rede paa, hvad man skulde debattere.

Aars hævdede, at hans forslag kun gjaldt hr. Pedersens fratræden. Malerstriden fik man ta særskilt.

Rich. Hansen: Disse to ting hænger jo paa det nøieste sammen. De kan ikke udskilles fra hinanden.

H. Sjurseth og *Ousland* vilde ha forslaget fortolket som af forslagsstilleren selv hævdede.

M. Tramæl: Kongressen har ret til, og det er dens pligt, at trænge saa dybt ind i denne sag, at der blir fuld klarhed.

A. E. Gundersen anbefalet *Aars's* forslag.

Dette vedtoges.

A. Pedersen: Til en fyldig redegjørelse af den her foreliggende sag vilde nok 1 time bli altfor lidet; thi den har mange forgreninger, og dens rødder gaar dybt ned. Resultatet vil dog ikke bli hverken forkastelse eller vedtagelse af nogen fremstilling, og jeg skal forsøge paa den givne tid at gi en saa fyldig omtale som mulig. Jeg tør si det, at de fremstillinger, jeg har givet angaaende forholdet mellem mig og sekretariatet, det har jeg ikke gjort af personlige hensyn, men af hensyn til organisationens vel. Mig personlig er det hele ikke moien værd. Alle mine motiver har da ogsaa gaat ud fra organisationsmæssige hensyn. Jeg vilde helst sluppet at staa i breschen for sagen; men jeg har i kraft af min stilling kommet til at staa der og maa føre kampen. Hr. *Rich. Hansen* siger, at da det blev bragt frem i sekretariatet, at jeg var ekskluderet af Malersvendenes forening, saa sa jeg: „Hold fingrene af fadet.“ Jeg tør ikke si, at jeg har sagt dette eller ei. Det kan gjerne være. Og om saa er tilfældet, hvad ukorrekt vilde der være deri? Det er kun i overensstemmelse med Malerforbundets egne love. Det skal ikke lykkes hr. *Hansen* at gjøre noget bravournummer af dette. Vi lægger Norsk malerforbunds love paa bordet og forlanger disse respekteret endog under talen om eksklusion. En nægtelse af at respektere de vedtagne love vilde føre tii ødelæggelse af enhver organisation. Jeg skal nævne det: Det har i sekretariatet været ærlig stræben efter at faa malerstriden bilagt, men ikke har der været ærlig stræben derefter hos alle medlemmer. Naar man læser mine redegjørelser i de af mig udgivne skrifter, og man kan velvillig se bort fra den grove stil og de stærke ord, saa vil man se, hvad striden egentlig gjælder. Og hvad sekretariatet skulde ha gjort, var da at skride ind imod dem, som ikke vilde repræsentere organisationens principer. *Rich. Hansen* udtalte i et sekretariatmøde i midten af januar, som i min redegjørelse ogsaa er nævnt, at ingen voldgiftsdomstol kunde indrømme mere end Malerforbundet havde gjort. Saa kom den i sekretariatets redegjørelse omtalte skrivelse fra Bergens afdeling. Skrivelsens hovedindhold var:

„Da det strider mod alle organisationsprinciper at oprette 2 foreninger i et fag i en by, protesterer vi mod, at den nye Kristiania afdeling blir godkjendt af sekretariatet. Da vi formener, at det er den nye afdeling, som bestaar af ca. 20 medlemmer, der maa opret-

holde den paa stedet inden faget gjældende lønstarif, anser vi dette komplet umulig, da man selvfølgelig maa gaa ud fra, at den ældre afdeling, som tæller ca. 250 medlemmer, vil modarbejde den yngre afdeling, der igjen vil resultere i, at malerne i Kristiania til stadighed muligens vil ligge i lønskamp ved lockout.

Følgen af dette vil muligens bli udligning af ekstrakontingent, der rammer alle, som staar tilsluttet Landsorganisationen. Da Norsk malerforbunds Bergensafdeling har tilstillet styret og Kristiania forening et forligsforslag, skal man anmode det ærede sekretariat at faa et forlig bragt saaledes som nævnte forslag paapeger. Da vi har bragt i erfaring, at Bergens afdeling, i tilfælde forligsforslaget blir forkastet i de øvrige afdelinger, af den grund vil melde sig ud af Malerforbundet, vil vi udtale vor misbilligelse over stridens ophav og art. Efter at ha gennemset Norsk malerforbunds love, vil vi klandre Norsk malerforbunds styre for den taktik, de har øvet ved at beslaglægge Kristiania afdelings kasse og paaført disse en proces, der alt andet end opreiser organisationsarbeidet her i landet.“

Og den endte med en opfordring til sekretariatet om at ta sig tilbørlig af sagen. Den var undertegnet af Olaf Ingebrigtsen og ingen anden. Men i den redegjørelse, sekretariatet har git i „Socialdemokraten“ for sin befatning med malerstriden staar der: „Denne henstilling,“ (den altsaa, som indeholdes i Bergensafdelingens brev), „var tiltraadt af en flerhed af bestyrelser for foreninger i Bergen tilsluttet Landsorganisationen.“ Jeg ved ikke, om nogen overhovedet har git den sin tilslutning udenom Bergens afdeling af Norsk malerforbund. Her staar paastand mod paastand; men et er ialfald sikkert, skrivelsen indeholder ikke et ord om, at det er nogen udenfor Bergens afdelings styre, som har været med paa den. Da denne skrivelse indløb, saa jeg, at den var af den art, at den ikke kunde behandles uden at den anden parts dom blev indhentet, og for at spare tid, tog jeg skrivelsen med mig i vort forbundsstyre, hvor den blev behandlet, og og sammen med vort svar fremlagde jeg den saa i sekretariatet. Vort svar lød som følger: „Sekretariatets formand har underhaanden tilstillet os en skrivelse fra Bergen af 10/3, undertegnet af O. Ingebrigtsen, med anmodning om at faa styrets udtalelse, før skrivelsen forelægges sekretariatet til behandling. Vi skal i den anledning tillade os at bemærke: Vi finder det nærsagt umuligt at gi nogen besvarelse af indholdet. Dertil er det for meningsløst og begrundet i vrang forestillinger, til hvis opklaring der trænges en meget lang fremstilling.

Naar vi ikke allerede har git en fremstilling af stridighederne til det ærede sekretariat, har det været paa grund af, at formanden, hr. A. Pedersen, af vore modstandere paa en utilbørlig maade er draget ind i stridighederne.

Vi frygter da for, at en udredning for sekretariatet og en derefter af dets personer afgiven udtalelse kunde, trods alt, gives skin af at være partisk.

Vi havde da ogsaa haabet paa, at naar Malersvendenes forening holder paa — saaledes som gjentagne bekræftet overfor vor advokat —

at afgjorelse ved de borgerlige domstole er at foretrække for afgjorelse ved voldgift, saa vilde de ogsaa i ro afvente domstolenes losning. Dette er dog langtfra tilfældet. De søger ved idelig agitation og ved at vække mest mulig ophidselse i anledning af sagen, at tvinge forbundet til en eftergivenhed, som under roligere bedømmelse af forholdene vilde fremstille sig som en umulighed. Vedk. skrivelse fra Bergen er det bedste bevis derpaa, og det er nu fra Malersvendenes forening ved dens advokat officielt meddelt, at hvis ikke et af Bergensafdelingen fremsat efter forbundsstyret og visselig ogsaa samtlige andre afdelingers mening uantageligt forligstilbud bli vedtat, vil Bergensafdelingen for sin egen del, ifølge allerede fattet beslutning, indtræde i det krav paa oplosning af forbundet og deling af dets midler, som Malersvendenes forening har indbragt for domstolene. Vi kan selvfølgelig ikke tro, at det er Bergensafdelingens virkelige mening. Thi til os er der intet meddelt, som tyder paa, at der tænkes paa saadant. Men det hele er betegnende for, hvilke midler der troes at kunne arbeides med i denne sag.

Da det nu viser sig, at kampen har udsigt til at skulle fores ud over Malerforbundets egen ramme, finder forbundsstyret sig befoiet til ikke længere at tie til de fremstillinger af tvisten og dens aarsager, som gives fra andet hold og paa grundlag af sagens praktiske som principielle store rækkevidde, fremsætter vi herved for det ærede sekretariat følgende

Begjæring:

Sekretariatet opnævner udenfor sin midte et antal, mindst 6 mand, som gives det paalæg, noie at sætte sig ind i sagen og gi en beretning til sekretariatet indeholdende 1) en kort meddelelse om tvistepunkterne, deres ophav og berettigelse og retmæssigheden i de fra hver af siderne fremførte pengekrav og 2) forslag til forlig og anvisning af, hvilke midler sekretariatet skulde anvende for at fremtvinge, at parterne (derunder ogsaa enhver afdeling af forbundet) godta forligsforslaget, saafremt ogsaa sekretariatet maatte gi det sin tilslutning.

Vi skulde anse det onskeligt, om der valgtes en mand med varmand fra Bergen.

Det er vor forudsætning, at sekretariatet, idet de opnævner mændene, samtidig i en skrivelse henstiller til disse, at de herværende holder et foreløbigt møde, hvori de udfærdiger indkaldelse af parterne til at møde for sig og samtidig anmoder dem om 1) inden en kort frist, helst gennem sine advokater, at fremsende forslag til regler for fremgangsmaaden under sagens oplysning og bevisliggjorelsen af partsfremstillingerne. 2) I fællesskab at vælge en jurist, som skal fungere som formand og opmand og i tilfælde saadan ogsaa vælges, dermed at ha vedtat at overlade til samtlige mænd med opmanden at fastsætte dennes godtgjorelse og i hvilket forhold parterne skal udrede den.

Det vilde ligeledes være heldigt, om sekretariatet udtalte et ønske om, at sagen tilendebragtes hurtigst gjorligt og at arbeidet ikke lodes stanse eller forsinket af hensyn til at nogen af parterne undlader at svare paa henvendelser eller at møde.“

Skrivelsen var undertegnet af Norsk malerforbunds styres medlemmer. Jeg er blevet bebrejdet, fordi jeg først forelagde skrivelsen fra Bergen i Malerforbundets styre. Men det er dog klart, at sagen var af den beskaffenhed, at sekretariatet ikke kunde behandle skrivelsen fra Bergen uden at indhente Malerforbundets styres mening om den. Dette har ogsaa Lian indrømmet ligeoverfor mig. Med hensyn til svaret, som blev givet, er det at bemærke, at ingen organisationsmand kunde ha noget at indvende mod dets princip. Senere fremkom der fra Træarbejderforbundets styre en henvendelse til sekretariatet om, at det skulde undersøge, om Norsk malerforbunds love var skeet fyldest, og hvis saa ikke var skeet, skulde sekretariatet sørge for, at det blev gjort. Ogsaa til dette har hr. Lian udtalt, at det maatte være den eneste rigtige fremgangsmaade; men det var i et saa faatalligt sekretariatsmøde, at sagen blev udsat. Inden næste møde var saa skrivelsen fra Bergen kommet til, og Lian løb fra sit standpunkt. Da vilde han kun ha en mæglingskomite. Da havde de saa liden interesse for forbundsstyrets udtalelse, at den vilde de ikke ha med engang. Og sekretariatets redegjørelse i „Socialdemokraten“ berører ikke Træarbejderforbundets skrivelse. Men jeg mener, at i enhver sag pligter man at fremlægge og ta med de dokumenter, som kan ha indflydelse paa sagens afgjørelse. Med hensyn til sekretariatets forligsforslag er det at sige, at vort forbundsstyre vedtog det under stærk tvil. Jeg udtalte i møde den 5. marts under forslagetets behandling, at med hensyn til punkt 6 maatte jeg gaa ud fra, at der mentes de nugældende love. Der forelaa en tidligere beslutning for at revidere vore love, og ingen tør vel negte, at et fagforbund paa regelmæssig maade har ret til at forandre sine love. Det var intet andet Norsk malerforbund havde gjort. Jeg hævdede ogsaa, at hvis ikke de nye love skulde lægges til grund, saa var sekretariatets forligsforslag uantageligt. Sekretariatet forsøger at gøre dette til et lidet punkt i striden; men ifølge organisationens principer er det et stort spørgsmaal. Forbundsstyret har ingen fuldmagt til at føre nogen forhandling paa andet grundlag end de for tiden gjældende love. Dette var det centralledelsen forsøgte at faa os bort fra, og slig optraadte den, at jeg maatte faa betæneligheder ved at sidde der. Jeg fik ogsaa indtryk af, at det var mig, man vilde tillivs. Og jeg sa, at ogsaa derfor maatte jeg trække mig tilbage. Jeg angrer nu paa, at jeg ikke gjorde det umiddelbart efter sidste kongres.

Saa var det min tur til Bergen paa Landsorganisationens vegne. Da jeg kom tilbage derfra, undersøgte jeg sekretariatets forhandlingsprotokol for at se, hvad der kunde være besluttet. Det var intet møde afholdt i tiden mellem 5. og 20. april. Men paa den førstnævnte dato var det paalagt Lian at forfatte en redegjørelse i anledning en skrivelse fra Trondhjem angaaende malerstriden. Sekretariatet havde negtet at undersøge sagen. Dette er det bestyrelserne i Trondhjem, Aalesund og andre steder klandrer sekretariatet for. De klandrer ikke sekretariatet for, at det har standpunkt. Skrivelsen fra Trondhjem blev mødt med haan; men skrivelsen fra Bergen havde sekretariatet slugt med hud og haar. Det næste møde var altsaa 20.

april. Da fremkom Lian allerede med et trykt dokument. Jeg spurgte, om det ikke skulde behandles. Nei, sa hr. Lian, det *var* behandlet. Men, sa jeg, jeg kunde ogsaa ha mine bemærkninger at gjøre til det. Nei, sa Lian, minoriteten kunde ikke gjøre krav paa det. Og Lian henviste mig til at gjøre mine bemærkninger i Malerforbundets styre. Saa er det det møde, hvor jeg „ikke var tilstede“. Det hænger slig sammen, at jeg fratraadte ledelsen under sagens behandling. Men det siger ikke, at jeg var „fraværende“. Og da jeg saa hørte, at mæglingsskomiteen kom med den bemærkning, at med punkt 6 maatte de forstaa de gamle love, var jeg nødt til at protestere. Og det var min pligt at forlange ført til protokols noget fra min side mod denne urigtighed. Det var i overensstemmelse med min bemærkning i mødet den 6. marts. Jeg fandt mig nu i en slig stilling, at jeg syntes, det eneste, som var at gjøre, var at trække mig tilbage. Specielt fra Lians side reistes der da ogsaa indsigelse mod, at jeg skulde faa deltagelse i afgjørelsen af den fremtidige ordning. Jeg hævdede min ret der til, fordi jeg ogsaa ansaa det som min pligt. Men ogsaa det skulde formenes mig. Det ligger nu tilbage, at sekretariatet faar godkjendelse ogsaa paa dette. De erkjender, at de ingen lovlig adgang havde til at holde mig udenfor, og de beslutter møde i sagens anledning. Tiden kommer, og jeg møder paa kontoret og lægger protokollerne frem. Jeg venter i det lange og brede, men ingen kommer. Jeg kan ikke forstaa grunden. Endelig langt om længe kommer bager Jonas Nygaard slentrende. Da skjonte jeg, at de maatte ha holdt møde paa et andet sted. Jeg spoger, om dette er organisationsmæssig handlemaade. Hovedstyremøde skulde afholdes den 11. august til behandling af min afskedsansøgning. Der meddeltes da, at sekretariatet havde indfundet sig paa Landsorganisationens kontor kl. 10 formiddag, naturligvis for at protokollere den i det hemmelige møde vedtagne beslutning. Jeg nøiet mig da med at si, at det var mig bekjendt, at der var afholdt et møde, hvor min sag var behandlet, og jeg overlod viceformanden, hr. Lian, formandspladsen. Jeg maa nu gaa tilbage til sekretariatets redegjørelse i „Socialdemokraten“. Af den erfarer man, at Bergens afdeling af Norsk malerforbund er gaat ud efterat forligsbestræbelserne fra sekretariatets side var strandet. Her sættes bevidst usandhed paa papiret. Jeg tar de mænd, som var med og udarbejdet mæglingforslaget, til vidne paa, at jeg i møde den 5. marts fremla skriftlig udmeldelse fra Bergensafdelingen. Jeg har ogsaa et rettens dokument, som viser det. 6 personer har i retten forrige tirsdag aflagt ed paa det. Men Lian har glemt det. Jeg har ogsaa et andet dokument i lommen, som, om det blev fremlagt, vilde vise, at hr. Lian har en græsselig svækket hukommelse. Advokat Solnørdal har ogsaa i sit svar paa sekretariatets redegjørelse sagt, at sekretariatets paa-stand om, at flere bestyrelser i Bergen var med paa den derfra sendte skrivelse, var usand. Paastanden om, at Bergens afdeling vilde udtræde, hvis ikke forlig kom istand, var ogsaa en usandhed. Saaledes kunde jeg forfølge eksemplerne. Jeg har især heftet mig ved sekretariatets formands optræden; men idet jeg fremlægger mine anklagepunkter, er jeg nødt til at gjøre hele sekretariatet ansvarlig for den uret, som er begaaet.

O. Lian: Her er brugt stærke udtryk og reist voldsomme beskyldninger. Jeg skal forsøge paa at holde mig rolig og ikke komme op i det samme. I modsætning til hvad hr. Pedersen har paastaat om sig, at sagen for ham ingen personlig interesse har, vil jeg ogsaa si, at for mig er den af umaadelig interesse, ogsaa personlig. Jeg vilde tillige anse det ikke alene skadelig, men ligefrem odelæggende for organisationen, om Pedersens fremstilling af disse sager skulde bli anset for rigtig at være. Jeg vil forudskikke den bemærkning, at jeg ogsaa har havt mit eget forbunds interesser at vareta. Jeg har ikke seet paa min egen personlige fordel. Og jeg og alle de andre i sekretariatet har saavist ikke havt nogen anden grund end at se paa hele organisationens velfærd. At dette er blevet fulgt i vort fælles arbejde, behøver jeg ikke paapege. Med hensyn til Pedersens fratræden og den dermed sammenhængende malerstrid, saa er dette sidste en sag, som er meget vanskelig at dømme i. Sekretariatets arbejde har da derfor heller ikke gaat ud paa at fælde nogen dom mellem de stridende. Dets maal har kun været at faa det skilte sammen igjen. Og sekretariatet har i de sidste to aar havt meget at gjøre. Medlemsantallet er fordoblet, og der har været mange store konflikter. Der har saaledes ikke været nødvendig tid engang til at undersøge malerstriden i dens detaljer. Vi har dog ikke heftet os i formerne, men søgt at komme til noget reelt. Paa den anden side har de stridende parter slaat løs paa hinanden med advokater og gaat den borgerlige rets veie for at opgjøre faglige uoverensstemmelser. Ja, saa vidt er det kommet, at det faktisk er en advokat, som er formand i Norsk malerforbund for tiden. Man har ogsaa brugt rettens indlæg til materiale for nedrakning af sekretariatet. Man skjønner her, hvilke vanskeligheder der nu er stablet i veien for stridens løsning. Den kraftigste og væsentligste paastand, hr. Pedersen kom med, var, at sekretariatet i sin redegjørelse var kommet med „bevidst usandhed“. Dette er altsaa kun andre udtryk for det ligefremme og forstaaelige ord — „løgn“. Jeg vil da si, at den redegjørelse, som staar i „Social-Demokraten“, er at tage kun for min regning. Den er skrevet maaneder efter Pedersens fratræden som formand. Men i den første redegjørelse, som udsendtes, staar det, at en flerhed af bestyrelser i Bergen var gaat med paa den indsendte skrivelse. Jeg vil til dette oplyse, at formanden for Norsk malerforbunds afdeling i Bergen har oplyst, at saa er tilfældet. Det kan saa være, at paastand staar mod paastand her; men bevidst usandhed, det er et udtryk, som aldeles ikke passer. Skrivelsen fra Bergen gir absolut indtryk af, at flere bestyrelser har været med, idet den er undertegnet „tegner for det sammenkaldte møde af styremedlemmer tilsluttet Landsorganisationen“ o. s. v. Saa hefter man sig ved tiden for Bergens afdelings udmeldelse. Det er akkurat 3 dage imellem, at sekretariatets forligsforslag blev trykt og Bergensafdelingens udmeldelse. Men Bergensafdelingen vidste jo underhaanden om sagens gang. Pedersen siger, at han fremlagde udmeldelsen den 5. marts. Men et er dog sikkert, og det er, at Bergensafdelingen aldrig vilde meldt sig ud, hvis forligsforslaget var blevet vedtaget af Malerforbundet. Saa er det ogsaa det at fæste sig ved,

at ingen kunde fra begyndelsen af ane, at malerstriden skulde bli en kile, som kom til at sprænge vedkommende organisation i to. Da maatte man alligevel straks taget kraftigere forholdsregler. Men malerne har ogsaa søgt at trænge sig ind med hele sin strid i dens hele omfang i samorganisationen. Sekretariatet har i følelsen af sin pligt og sit ansvar søgt at holde den udenfor. Men da det blev be- kjendt, at Pedersen, samorganisationens formand, var blevet ekskluderet af sin organisation mod 1 stemme, skjønt styret, hvori Pedersen sad, ikke godkjendte det, da det stred mod lovene, da sa Rich. Hansen og jeg: Lad os forsøge at bilægge striden. Men forholdene udviklet sig hurtig. Sagen bragtes ind for retten. Pedersen lod udtage arrest i Malerforbundets midler hos Malersvendenes forening, og striden for- bitredes. Dette har i meget skylden for, at den siden ikke kunde bi- lægges. Og dog er der gjort store anstrengelser og ofret megen tid for at faa den bilagt. 5 gange er der forsøgt at faa den afgjort ved voldgift, altid uden resultat. Vi har gjentagne gange søgt at faa forlig istand. Jeg vil særlig pointere den ting, at da Malersvendenes fore- ning havde vedtat forligsforslaget, og Træarbejderforbundets forslag kom, blev dette udsat til et senere møde. Men Pedersen, som da var formand, har aldrig forsøgt at faa dette optat til behandling igjen. Saa kom der et nyt moment med Bergensafdelingens forslag, hvilket ogsaa sagde sig at have flere bestyrelser i ryggen. Det var nemlig sli- g, at Malerforbundets forslag og forslaget fra Bergen i alt væsentlig indeholdt det samme. Da det kun var et par punkter, som skilte de to parter, og da der saaledes skulde være sandsynlighed for at naa et resultat ved mægling, var det at mæglingsskomiteen blev nedsat. Det lykkedes da ogsaa at udarbejde et forslag til forlig, hvorom begge parter var enig. Men da reistes striden paany fra Pedersens side derved, at Malerforbundet krævet sine nye love lagt til grund for for- ligit. Malerforbundets nye love var vedtat 1. marts, mæglingsskomi- teens forslag blev trykt 8. marts. Men det var selvfølgelig udarbejdet før. Det er det, jeg har sagt i retten, at jeg ikke husker, at Pedersen har vist mig de nye love. Og jeg har tilføiet, at ialfald har det altid været min forudsætning, at der var tale om de gamle love. Man har da ogsaa fortalt mig, at Malersvendenes forening og Malerforbundet i disse dage har været sammen og drøftet enighedsoverenskomst paa væsentlig de samme betingelser som de, der forekom i vort mæglingss- forslag. Jeg vil ogsaa nævne lidt om det af Pedersen omtalte hemme- lige møde. Vi havde, efter Pedersens optræden i den tid at domme, god grund til at tro, at han forsøgte paa at gjøre obstruktion. Vi bad ham fratræde forhandlingerne, da sagen jo vedkom hans person; men han svarte med at sætte sig til at snakke i det vide og brede i timevis. Det var for os andre om at gjøre i ro at faa overlægge sagen. Vi blev da enige om at ha en konference, før vi gik til det møde, hvor sagen endelig skulde afgjøres. Vi vidste, at Pedersen var paa kontoret og ikke forlod det. Saa der kunde vi ikke forhandle. Vi afholdt da møde til konference andetsteds, og det blev længere end vi havde tænkt, det skulde bli. Og da bager Jonas Nygaard „kom slentrende“, som Pedersen siger, saa stængte han døren. Dette er

den sags historie. Og saa kommer vi til hr. Pedersens anke over, at sekretariatet besluttet at sende ud en redegjørelse om dets befatning med malerstriden. Der var kommet forespørgsler fra Trondhjem, Aalesund og andre steder, og jeg fik det paalæg fra sekretariatet at udarbejde en objektiv redegjørelse for sekretariatets forhold til sagen. Redegjørelsen blev udarbejdet og derefter omsendt til sekretariatets medlemmer og vedtat. Hvad som forelaa til behandling i mødet 20. april var kun spørgsmaalet om, hvormange eksemplarer der skulde trykkes. I dette møde kom Pedersen og vilde gjøre en tilføielse. Dette kunde jeg ikke tillade og henviste ham til — istedetfor at komme med et supplement til vor redegjørelse — paa anden maade at gjendrive, hvad han ansaa for urigtigt. Det er ogsaa blevet sagt, at jeg har løbet fra mine standpunkter. Dette bygges paa mit forhold til Træarbejderforbundets forslag. Men i det møde, hvor dette forelaa og blev udsat, var der intet hørt fra Bergen. I mellemtiden, før sidste møde, kom forslaget fra Bergensafdelingen, og da dette ikke i nogen væsentlig del skilte sig fra Malerforbundets forslag til ordning, var det naturligt her at forsøge mægling. Enhver vil forstaa, at her var i mellemtiden kommet nye momenter ind, — momenter som bibragte sekretariatet troen paa, at en mægling vilde lykkes. Der kan saaledes ikke være tale om noget løb fra standpunkter. Sagen er nu vokset til et vældigt omfang med et utal af dokumenter. Det er umuligt at komme ind paa alle. Jeg vil kun erindre om den ting, at det er ikke sekretariatet, som har skabt malerstriden. Jeg tør ogsaa si, at jeg personlig ikke har noget imod Pedersen. Men vi har maattet staa paa vagt og værge organisationen for de uberegnelige følger det vilde havt at trække den med alt den indebær ind i malerstriden, og derfor har hovedsagen for os været den at holde den inden de grænser, hvor den først opstod. Dette og de forligsbestræbelser, vi inden denne ramme har forsøgt, regner vi os til fortjeneste.

Det besluttedes hermed at afslutte debatten.

Joh. Bergersen stillet saadant forslag: Da det spørgsmaal, som hermed foreligger for kongressen, kun gjælder hr. A. Pedersens fratræden som formand i Landsorganisationen, godkjendes beretningens punkt 1: „Administrative sager for 1906“.

Dette forslag vedtoges med stor majoritet.

Eftermiddagsmøde 12. september.

Dirigent: *Ormestad*.

Protokollen fra forrige møde godkjendtes.

Punkt 2: „Organisationens udvikling“ godkjendtes enstemmig.

Punkt 3: „Lønsbevægelser og konflikter.“ Beretningen om Arbeidsmandsforbundet, Træarbejderforbundet, Murerforbundet, Skotøiarbejderforbundet, Møbelsnedkerforbundet, Stenhuggerforbundet, Malerforbundet, Bogbinderforbundet, Forgyldeernes fagforening i Drammen, Logarvernes, Handskesyerskernes og Rebslagerarbejdernes foreninger godkjendtes enstemmig uden debat.

Bagerstreiken i 1906.

Adolf Schau ønsket at udtale sig om Bagerforbundet. Tal. kritiserede sekretariatet for dets forhold til bagerstreiken, hvis forløb ifølge talerens mening havde været odelæggende for bagernes organisation. Hvis Bagerforbundet havde faat følge sin egen taktik, saa vilde streiken utvilsomt være vundet. Det arbejdsregulativ, som var udarbejdet, var ogsaa i mange henseender uheldigt.

Th. Engebretsen: Jeg savner her paa stedet de nødvendige dokumenter, hvorefter jeg skulde placeret sekretariatets skyld i den uheldige streik; men saa meget kan jeg dog si, at dets indblanding aldeles ikke var af det gode. Det er ogsaa givet, at havde bagerne fra først af faat følge sine egne planer, saa vilde seiren været vor.

M. Ormestad: Jeg er opmærksom paa, at endel af bagerne vil gjøre sekretariatet ansvarlig for sine egne dumheder. Det forholdt sig slig, at da sagen først kom op, saa vilde Bagerforbundet ha sekretariatets godkendelse paa generalstreik, og det paa forhaand. Her har vi atter et forsøg fra en organisations side paa at ville fralægge sig ansvar for en konflikt. Forsøget gjaldt at faa ansvar til de yderste grænser lagt over paa sekretariatet. Det er da let at glide fra det under striden. Bagerne er blandt disse. Da stortinget havde vedtaget den nye bagerlov, kom der straks krav paa godkendelse af generalstreik. Pedersen var da formand, og hele sekretariatet var enig i, at en generalstreik, som den bagerne vilde ha godkjendt, var aldeles umulig. Den vilde ogsaa ha medført streik hos de mestre, som godkjendte fordringerne. Hvad vilde man tilsigte dermed? Jo, at hele byen skulde bli uden brød, for at bagerne skulde faa sit krav tilfredstillet. Men en saadan streik vilde berørt hele samfundet. Den vilde ogsaa tat brødet fra dem, som støttet bagerne i kampen. Men værst vilde man alligevel bli staaende i den offentlige mening. Ansvarsløst vilde sekretariatet handlet, om det havde tilladt en organisation at gaa ud paa en saadan galei. Der sagdes ogsaa dengang, at hver eneste bager stod i sin organisation. Ja, det er sandt, deres styremedlem, Sørensen, gik da omkring i alle bagerier og fik bagersvendene indmeldt. Men saadanne indmeldelser er altid lidet at stole paa i prøvens stund. Selv deres eget fagorgan, „Bagerforbundets blad“, har senere sagt, at deres organisation var bygget paa sand, istedetfor paa klippen. Regulativet, som Bagerforbundet selv godkjendte, har ogsaa været nævnt. Mod det skulde altsaa sekretariatet grebet ind. Dette viser, at Bagerforbundets styre paa ingen maade har været sin stilling voksen. Jeg var en af de faa i sekretariatet, som ikke vilde slippe den historie løs. Men det er jo saa, at enhver kjender sin egen organisation bedst, og paa bagernes egne forsikringer gik vi paa den. Men det havde nok været saa, at bagerne havde bygget altfor meget paa bagerlovens beskyttelser, istedetfor paa sin organisations soliditet. De havde saaledes intet grundlag. Thi der, hvor dette er stærkt, er der liden risiko ved kampen. Her blev der straks streikbrydere i massevis, og de frafaldne var nok de, som skrev sig ind i de sidste uger. Sekretariatet bør nok heller be om undskyldning for at de til-

lod striden at gaa saa vidt, som den gik. Var den blevet begrænset tidligere, saa vilde kanske resultatet været lidt bedre.

O. Lian oplæste protokollen fra sekretariatmøde 18. april 1906, hvori taktiken i bagerstreiken var behandlet, som følger:

„Punkt 1. Skrivelse fra Bagersvendenes forening, K.r.a, vedrørende Fællesbageriets stilling under en bagerstreik behandlede tilligemed en skrivelse fra Fællesbageriet i samme anledning. Deri fremholdtes nødvendigheden af for Fællesbageriet at kunne forsætte sin drift.

Under denne sags behandling kom man ind paa spørgsmaalet: taktiken under bagerkonflikten, hvilken maade lettest og sikrest vil føre til maalet. Nygaard, Bay og Sørensen af Bagerforbundets styre var tilstede under sagens behandling og hævdedes der fra deres side, at sekretariatets skrivelse vedrørende konfliktens godkjendelse havde man fundet noget dunkel, hvorfor denne konference var fundet paa-krævet. Generalstreik over hele landet ansaaes ikke at være paa-krævet, ihvorvel man mente, at en opsigelse maatte foregaa samtidig overalt og forbundet burde faa bemyndigelse til at gaa til generalstreik paa de steder det fandtes formaalstjenligt. Bagerforbundets forretningsfører oplyste om, at der var kommet en skrivelse fra Intendanturen med forespørgsel om forholdet ved militærbagningen.

Arbejdsregulativet forelaa i en forandret form, væsentlig i samklang med den gamle bagerlov.

Herunder udspandt sig en debat om, hvorvidt mulktssystemet skulde bibeholdes eller ei.

Formanden stillede følgende forslag til ændring:

For overtrædelse af den gamle lovs bestemmelser erlægger mestrene en bod stor kr. 10,00 for første gang, kr. 25,00 for anden gangs og for senere overtrædelser dobbelt op indtil et beløb af kr. 500,00. Alle bøder tilfalder stedets fattigkasse. Til at paadømme, hvorvidt overtrædelse har fundet sted eller ikke, opnævner forbundets stedlige afdeling og vedkommende mester eller bageribedrift hver 2 mand, der i fællesskab opnævner en opmand — jurist, der i tilfælde stemmelighed afgjør sagen. Udgifterne ved opmanden udredes af den part, som afgjørelsen gaar imod.

Angaaende fremgangsmaaden stillede formanden følgende forslag:

Idet sekretariatet godkjenner det nu foreliggende forslag til overenskomst med landets bagermestre og bageridrivende, sker godkjendelsen paa det grundlag, at overenskomsten søges gennemført i 1 eller 2 af de største byer ad gangen og efterhvert i de øvrige byer i den udstrækning, som forholdene efter konference med sekretariatet vilde tillade. Paa de steder, hvor saavel mestrenes som svendenes organisationsforhold tillader det, nedlægges arbeidet hos alle mestre med en gang og gjenoptages først paany, naar en ordning er truffet mellem begge organisationer. Paa steder, hvor denne fremgangsmaade ikke findes formaalstjenlig, anvendes den for tilfældet mest hensigtsmæssige fremgangsmaade efter konference med sekretariatet. Forbundet bemyndiges til straks at gaa igang med forhandlingen for hurtigst muligt at faa en oversigt over i hvor stor udstrækning arbejdsstansning blir paa-krævet og forelægges resultatet heraf for sekretariatet.

Bagerforbundets repræsentanter udtalte sig mod forslaget, hvortil formanden svarede, at han efter modent overlæg havde formet dette forslag af hensyn til Landsorganisationens økonomiske stilling, da man allerede havde over 400 mand i kamp.

Forslagene forandredes derhen, at ordene 1 à 2 byer udgaar.

Forslaget vedrørende arbejdsregulativet vedtoges enstemmig.

Forslaget angaaende fremgangsmaaden vedtoges mod 1 stemme.“

Taleren bemærket videre: Jeg mener, at den taktik, som Bagerforbundet her havde faat anledning til at anvende, ikke var saa gal. Det var nok ikke „taktiken“ det tilslut kom an paa. Sekretariatet kunde selvfølgelig ikke gaa med paa godkendelse af en generalstreik paa forhaand. Det viste sig jo ogsaa, at der næsten straks blev over 400 streikbrydere i faget. Selv forhenværende medlemmer af forbundstyret optraadte som saadanne. Ligeoverfor sligt hjælper ingen taktik.

A. Pedersen: Naar sekretariatet dengang indtog et saadant standpunkt til bagerkonflikten, saa var det paa grundlag af de oplysninger, som Bagerforbundets styre gav. Sekretariatet var dog alligevel ikke uden skyld. Tal. erklærede sig enig med bagerne i, at generalstreik var det eneste kraftige middel i deres fag; men bagersvendene oplyste da selv, at organisationsforholdene ikke var stabile nok til at la den løbe af stabelen. Det er saa, at arbejderens interesser kan kræve, at man blir nødt til ogsaa at streike hos de arbejdsherrer, som indrømmer kravene. Dette er tilfældet i bagerfaget. Skal man vinde seier, saa maa der slaes hurtigt og kraftigt. Trækker konflikten ud, saa er den tabt for arbejderne. Paa et tidligt trin sa et af sekretariatets medlemmer i et møde, at han ansaa bagerstreiken for en total fiasco. Men det er vist, at en centralledelse maa ikke ta alle de sangvinske oplysninger, som kommer frem, fra et berørt fag for det gode. Den maa undersøge selv, ellers er det ingen ledelse. Forøvrigt erklærede tal. sig enig i en stor del af det af Ormestad og Lian anførte, hvorved skylden for streikens uheld laa hos bagerne selv.

Adolf Schau: De oplysninger, som bagerne gav sekretariatet, var ikke paavist at have været urigtige, og der maatte reises protest mod saadanne udtalelser som den af Ormestad, at bagernes organisation var bygget paa sand. Heller ikke var det, som af Lian meddelt, 400 streikbrydere i faget. Videre var streiken heller ikke saa effektiv, som sagt. Ved den foranstaltede boycott bragtes omsætningen hos de større bagermestre betydelig ned, og dette vilde nok ogsaa i længden havt sin virkning. Forøvrigt var det slig, at i bagerfaget maatte generalstreik, som af hr. Pedersen nævnt, være det eneste kraftige middel. Man maatte huske paa, at hvert fag havde sine eiendommeligheder, og bagernes var i saa maade et stærkt særpræget fag.

Johan Nygaard: Grunden til, at der ingen generalstreik blev, er der fortalt mig, skulde være den, at man forlangte, at Fællesbageriet ogsaa skulde stænge. Men dette vilde man ikke gaa med paa. Det er i bagerfaget slig, at der vanskelig kan kontrolleres, at ikke brød overføres fra de mestre, hos hvem der arbejdes, til de, hos hvem der streikes, og da maa man stænge hos alle, til ordening for hele faget er opnaet. Konflikten har paany indskjærpet denne lære for os, og da

blir generalstreik det eneste effektive middel. Ormestad havde sagt, at der ingen rimelighed var i at streike hos dem, som indrømmet kravene, hvorved ogsaa de, som støttet os, udsultedes. Det maatte dog erindres, at en streik i bagerierne i alle tilfælde nødvendigvis maatte bli af kort varighed. Gjennemførtes den med held, saa vilde snart virkningerne føles; thi det gjaldt jo her en af livets fornødenheder. Tal. vilde gjerne ha oplysninger fra sekretariatet, om det var Kristianiaafdelingens skyld, at der ikke blev noget af generalstreiken.

Th. Engebretsen: Der tales om, at der var mange streikbrydere; men det var da ogsaa slig, at mange mistet modet, fordi vi ikke fik føre streiken helt igjennem efter vor egen taktik, som fagets eiendommeligheder krævet. Og saa fandt man det unyttigt at gaa længer. En af aarsagerne til, at streiken førtes saa længe her, endog efter at man havde begyndt at indse, at den kanske maatte opgives, var den, at man ikke ved arbejdets gjenoptagelse vilde løse streikbryderne ud til benyttelse paa andre steder, hvor udsigterne til seier var lysere. I mange fag, f. eks. i Jern- og metalarbejderforbundet, kan jeg forstaa, at en lokal streik vil være af stor virkning; men dette forhold passer aldeles ikke paa bagerfaget.

M. Ormestad: Det var aldeles ikke mig, som sa, at bagernes organisation var bygget paa sand. Jeg citerede kun bagernes eget fagblad. Nu forekommer det mig, at man begynder at rette spørgsmaal til sekretariatet om bagernes egne dumheder og hvorfor bagerne har begaaet dem. Dette kan da sandelig ikke sekretariatet svare for. Slig var stillingen, at forretningsfører Jonas Nygaard personlig var imod generalstreiken; men der sagdes, at flertallet i styret var for. Bagerne er altsaa uenig med sig selv. I det sekretariatmøde, hvor hr. Sørensen og en af hans kolleger mødte, truede de endog med Bagerforbundets udmeldelse af Landsorganisationen, hvis de ikke fik det, som de vilde. Med hensyn til Pedersens anker mod sekretariatet for, at det ikke har søgt oplysninger paa egen haand, saa er de aldeles uberettiget. Man maa da i nogen grad ta de oplysninger, som fagets egne tillidsmænd giver, for gode. Man maa stole noget paa det, de siger. Og et er ialfald sikkert: Det er umuligt for sekretariatet at gaa omkring paa værkstederne og tælle de „arbeidsvillige“.

H. Pettersen: Det maa vel være aldeles givet, at hvis et forbund kommer i strid med sekretariatet, saa er det bedst for det forbund at opgi kampen. Det maa erindres, at „Socialdemokraten“ ogsaa i den tid tog standpunkt mod generalstreik i bagerfaget. Man maatte antage, at ogsaa den var et talerør for forbundet, og det havde ialfald indflydelse paa min stemmegivning i sekretariatet, derfor, at jeg forstod det slig.

Beretningen godkjendtes enstemmig.

Jern- og metalarbejderforbundet.

M. Nygaard optog herunder anke over, at han var blevet beskylt for at ha medvirket til overenskomstens stranding. Mindst pen i saa maade var en notis i „Aftenposten“, hvor den saa var inspireret

fra. Det forholdt sig slig, at da jeg maatte skjønne, at overenskomsten i sine følger ogsaa vilde faa indvirkning paa vort og Træarbeiderforbundets fag, saa gjorde jeg opmærksom paa endel af de krasseste bestemmelser i overenskomsten gennem vort fagblad og sendte breve til vore medlemmer herom. Det gik jo slig, at overenskomsten blev forkastet af Jern- og metalarbeiderforbundets medlemmer, og nu iaar har de faat en meget bedre overenskomst. Har jeg skylden for den førstes forkastelse, saa skulde jeg da ogsaa egentlig ha æren for den bedre overenskomst, som er vedtat. Jeg ønsker imidlertid at fralægge mig al del i dette.

O. R. Olsen omtalte, at i Trondhjem, hvor man ogsaa havde faat hr. Nygaards skrivelser, blev disse rentud opfattet som angreb paa Jern- og metalarbeiderforbundet og dets ledelse. Jeg har ogsaa den opfatning, at de midler, hr. Nygaard har brugt, ikke er anvendt af rent organisationsmæssige hensyn.

M. Nygaard: Til den sidste taler vil jeg si, at mine skrivelser aldeles ikke gjaldt Jern- og metalarbeiderforbundet. Det vedrørte kun vort eget forbund og den stilling, det vilde komme i efter en saadan overenskomsts vedtagelse i det andet forbund. Og det andet forbund maatte da være vel fornoiet. 8 dage før afstemningen kom der en skrivelse fra Norsk arbejdsgiverforening, at en lignende overenskomst ogsaa vilde bli forelagt de andre berørte fag. Dette maatte være tilstrækkelig grund for min handlemaade.

Peder Sørensen udtalte sin tilslutning til Trondhjemsrepræsentantens kritik over Nygaards skrivelser.

A. Olsen paatalte, at Nygaard overhovedet havde blandet sig op i denne affære.

H. Havre: Naar vi har vort eget forbund og egen forretningsfører, saa mener vi, at det er en af hans pligter, at han holder os underrettet om det, som berører vort fag. Og vi mener videre, at hr. Nygaard her kun har opfyldt denne sin pligt, og da skal han ikke klandres. Vi ønsker oplysninger saa hurtig som mulig i afdelingerne, og i det nævnte tilfælde var spændingen særlig stærk. At forhindre oplysninger om saadant er ikke heldigt. Det er muligt, at de oplysninger, som kom, hindret overenskomstens vedtagelse; men det var jo til Jern- og metalarbeiderforbundets held. Mindre sømmeligt, syntes jeg det var, af Jern- og metalarbeiderforbundets ledelse at skrive offentlig i pressen om denne sag. Vi ønsker dette forbund alt held; men vi vil ogsaa forsøge paa at greie os alene. Jeg skulde forøvrigt ønske, at der blev et bedre samarbeide mellem Jern- og metalarbeiderforbundet og vort. Men dette maatte ske paa et reelt grundlag. Min mening er, at hr. Nygaard kun har sendt skrivelserne i vore afdelingers interesse, og deri har han gjort ret.

Vilh. Tybring kritiserede Formerforbundets optræden mod Jern- og metalarbeiderforbundet i Drammen, hvortil ogsaa Nygaards breve var kommet.

M. Ormestad: Personlige angreb fra hr. Nygaards side er saa almindelige, at de maa man altid vente. Naar hr. Havre siger, at vi har skrevet offentlig i pressen om disse sager, saa maa jeg protestere.

Det er ikke sandt. Jeg har kun skrevet om disse ting i vort fagblad, og det er ingen offentlig presse. Hr. Nygaard har ogsaa været klandret for sin optræden i sekretariatet. Da der forhandles om overenskomsten, tog vi det ufærdige koncept ned i sekretariatet for at forespørge om principerne i den, som kunde berøre andre fag. Vi bad ikke om nogen godkendelse, da overenskomsten heller ikke var færdig. Men det var herom, Nygaard sendte meddelelse rundt til sine afdelinger, og det er høist utilbørlig, som ogsaa hævdet af sekretariatet. Hr. Nygaard er imidlertid ikke den angrebne part her, og naar han formummet tillægger sig æren af den sidste overenskomsts vedtagelse, saa ved alle vi, som underhandlet, hvilken rolle han spillet i den sag.

Karl Bragstad: Det er en kjendsgjerning, at der paa grundlag af Nygaards meddelelser førtes agitation inden Jern- og metalarbejderforbundet, og det en utilbørlig agitation. Det er for organisationen i sin helhed høist paakrævet, at dette blir paatalt og rettelig bedomt efter sit værd, saaledes at det aldrig blir gjentat.

O. Lian: Forslaget til overenskomst var en sag, som gjaldt Jern- og metalarbejderforbundet. Men i forstaaelsen af, at det ogsaa kunde komme til at berøre andre fag, saa vedtog vi en reservation mod, at de bestemmelser i overenskomsten, som tenderet hertil, ikke skulde være saaledes at forstaa, at de berørte andre fag. Vi besluttet ligeledes, at sagen ikke skulde komme udenfor sekretariatet. Det var Nygaard, som bragte den ud, og hans optræden blev kritiseret. Man kan bare tænke sig, hvilken organisation, vi fik, dersom enhver skulde handle som Nygaard har gjort i denne sag. Det vilde føre til opløsning.

Beretningen godkjendtes enstemmig.

Formerforbundet.

M. Nygaard omtalte nærmere konflikten ved Huuns støberi i Bergen, hvor der var forsøgt at anvende kvindelig arbejdskraft, hvilket var mislykkedes. Nygaard mente, at centralorganisationen her havde været for slap i sin støtte, da han havde søgt raad.

Rich. Hansen replicerede hertil og erklærede Nygaards anke for ikke berettiget.

Beretningen godkjendtes enstemmig.

Ved votering over beretningen for 1906 i sin helhed godkjendtes denne enstemmig.

Regnskabet.

Efter bemærkninger af *A. E. Gundersen* og *G. Sethil* om et laan af streikekassen til Bagerforbundet i form af eftergivelse af ekstrakontingent, vedtoges regnskabet for administrationskassen i 1906 enstemmig, for streikekassen i samme tidsrum mod 1 stemme.

Beretning for 1. halvaar 1907.

Malerstriden.

Fra sekretariatet forelaa følgende redegjørelser i sagen :

1. *Cirkulære fra sekretariatet af 10. april 1906 saalydende :*

Til samtlige organisationer tilsluttet Landsorganisationen!

Da der ifølge skrivelse indløbet til sekretariatet synes at herske uklarhed blandt endel af de tilsluttede foreninger om, hvad sekretariatet har foretaget i anledning de inden Norsk malerforbund opstaaede tvistigheder, har vi fundet at burde fremkomme med nærværende redegjørelse om sekretariatets befatning med denne sag:

Første gang sagen forelaa i sekretariatet var i møde *8. september 1905*. Sekretariatet fattet da følgende beslutning:

„Sekretariatet finder at maatte udtale sin beklagelse over det brud, som er opstaaet mellem Malerforbundets styre og forbundets Kristianiaafdeling (Malersvendenes forening) og skulde anse det heldigt, om der mellem sekretariatet og forbundsstyret samt Malersvendenes forening kunde opnaaes enighed om tvistens afgjørelse ved *voldgift*.

Hvorledes voldgiftsretten i saa tilfælde bør sammensættes, vil kunne afgøres paa et fællesmøde mellem sekretariatet og Malerforbundets styre samt styret for Malersvendenes forening.“

Denne beslutning oversendtes begge parter. I sekretariatmøde *15. september 1905* forelaa svar fra begge parter.

Malersvendenes forening erklærede, at voldgift ikke nu kunde etableres, da svar i anledning en fra foreningen til samtlige Malerforbundets afdelinger udsendt redegjørelse angaaende striden endnu ikke var indkommet.

Malerforbundets styre erklærede, at da landsmøde, hvor striden vilde bli behandlet, var berammet afholdt, fandt styret ingen anledning til at underkaste sagen voldgift.

29. december forelaa sagen atter til behandling i sekretariatet, foranlediget ved en artikel fra Malersvendenes forening ang. Malerforbundets landsmøde og de paagaaende stridigheder. Artiklen var nægtet optagelse i „Socialdemokraten“, og var sagen af redaktøren henvist til sekretariatet.

Sekretariatet fraraadede Malersvendenes forening at trække de opstaaede stridigheder frem for offentligheden gjennem borgerpressen, og henstillede paany til parterne at lade sagen undergi *voldgift*.

17. januar 1906 forelaa svar fra *Malerforbundets styre* om at de akcepterer nedsættelsen af en voldgiftskomitè under forudsætning af, at Malersvendenes forening atter tiltræder forbundet og skriftlig forpligter sig til at underkaste sig den ved voldgiften afsagte kjendelse.

Fra *Malersvendenes forening* forelaa samme dato svar gaaende ud paa, at nedsættelsen af en voldgift nu var forsent, da Malerforbundets styre havde trukket sagen ind for de borgerlige domstole.

27. februar 1906 forelaa i sekretariatets møde skrivelse fra *Bergens afdeling* af Norsk malerforbund med henstilling til sekretariatet

om at søge istandbragt et forlig mellem parterne paa et af Bergens afdeling udarbejdet grundlag. Denne henstilling var tiltraadt af en flerhed af bestyrelser for foreninger i Bergen tilsluttet Landsorganisationen. Bergens afdeling meddelte endvidere, at i tilfælde intet forlig kunde tilveiebringes, vilde ogsaa denne afdeling udtræde af forbundet.

Samme dato forelaa for Malerforbundets styre — der underhaanden var gjort bekjendt med ovennævnte henstilling fra Bergen — en skrivelse, hvori sekretariatet anmodedes om at nedsætte en undersøgelseskommission paa 6 medlemmer, der skulde ha i opdrag at undersøge sagen og fremkomme med forslag til ordning.

Det af Bergens afdeling udarbejdede forligsforslag var godkendt af *Malersvendenes forening* i Kr.a, og ved at sammenholde forligsforslaget med det forslag til forlig, der var vedtaget paa *Malerforbundets landsmøde*, fandt sekretariatet, at der nu kun var et par punkter, hvorom der hersket uenighed. Man ansaa det derfor orkesløst at nedsætte en „undersøgelseskomite“, som af Malerforbundets styre antydet, men besluttede istedet at nedsætte „en komite, der ved forhandling med parterne søger at opnaa enighed om de punkter, hvorom der endnu hersker uenighed.“

Som medlemmer af denne komite valgtes d'herrer *Ole O. Lian*, *Rich. Hansen* og *M. Nygaard*.

Efter endel forhandlinger fremsatte komiteen følgende forslag med motiver:

Forslag til overenskomst.

Den mellem *Malersvendenes forening*, *Kristiania*, og *Malerforbundets styre* opstaaede tvist bilægges paa følgende betingelser:

1. Den foretagne arrestforretning, samt den som følge heraf reiste retssag, hæves.
2. De af *Malersvendenes forening* krævede renter af det af forbundet i sin tid optagne laan udbetales, regnet efter 4 pct.
3. *Malersvendenes forening* erholder tilbagebetalt alt, hvad der i henhold til lovene, ved streikefondets overførelse til forbundet, regnskabsmæssig kan godtgøres at være forneget udbetalt.
4. *Malersvendenes forening* leverer opgjør for den paa forbundets mærker indkasserede kontingent. Endvidere efterbetaler foreningen resterende kontingent til forbundet i den udstrækning, som medlemmerne har indbetalt, og erlægger indskrivningspenge m. v. for nyindmeldte medlemmer, — alt i henhold til forbundets love. Fra opgjøret blir at fratrække, hvad foreningen har udbetalt i syge- og begravelsesbidrag i det tidsrum, som opgjøret omfatter. Ligeledes fratrækkes de af foreningen i anledning stridighederne havde trykningsomkostninger.
5. Foreningens medlemmer fritages for den af forbundsstyret til streikekassen siden stridens begyndelse udlignede ekstrakontingent. Ligeledes fritages medlemmerne for det i samme tidsrum udlignede forsikringsbidrag.
6. Foreningens medlemmer indtræder igjen i sine i forbundet erhvervede rettigheder i overensstemmelse med forbundets love.

7. De i anledning tvisten engagerede advokater betales af forbundets kasse.
8. Den nuværende Kr.a afdeling opløses, og medlemmerne optages i Malersvendenes forening, som atter blir Norsk malerforbunds Kr.aafdeling.
9. Forbundsstyret henlægges indtil næste landsmøde til en anden by.
10. Forsaavidt foranstaaende forslag akcepteres af Malerforbundets styre og Malersvendenes forening i Kristiania, omsendes forslaget med anbefaling til samtlige afdelinger til urafstemning. Denne urafstemning maa være tilendebragt inden 1. april d. a. Indtil denne tid stilles den reiste retssag i bero.
11. Naar ovenstaaende forslag er godkjendt af det samlede forbund, ansees alt, som er fremkommet fra parterne under stridighederne, saavel skriftlig som mundtlig, som op- og afgjort, og maa represalier af nogen art fra nogen af siderne ikke finde sted.

Kristiania, 7. marts 1906.

Motiver.

Undertegnede komite, der er valgt af sekretariatet for Arb.s faglige landsorganisation i anledning de mellem Norsk malerforbund og Kr.a afdeling (nu Malersvendenes forening) opstaaede stridigheder, tillader sig herved at fremsætte vedlagte forslag til forlig, og skal vi tillade os nedenfor nærmere at motivere dette.

I henhold til de udtalelser, som faldt i sekretariatet under sagens behandling, da komiteén blev nedsat, betragter vi det som vort mandat at søge tilveiebragt enighed mellem parterne i enkelte tvistepunkter, som endnu stod hindrende iveien for en overenskomst. En væsentlig del af det af os udarbejdede forslag, indeholder saaledes i realiteten det samme, som vedtoges af Norsk malerforbunds sidst afholdte landsmøde, og som vi har bragt i erfaring, at begge parter har erklæret sig villige til at godkjende, og er det kun enkelte punkter i vort forslag, som er nye.

Komiteens ønske er at søge tilveiebragt enighed mellem parterne, ogsaa for disse punkters vedkommende.

Vi vil allerede straks paa det stærkeste pointere, at komiteen ikke paa nogen maade med sit forslag vil tage nogensomhelst stilling til stridighedernes aarsag og udvikling. Vi er klar over, at dette vil kræve en langt mere indgaaende undersøgelse, end vi har kunnet foretage, ligesom vi ikke opfatter det som kommende ind under det os af sekretariatet givne mandat.

Vi maa altsaa bestemt hævde, at vort forslag ikke maa betragtes som nogen fastslaaen af, hvilken af parterne i denne sag er skyld i de paagaaende stridigheder.

Forslagets punkt 1 er nyt, men er saa selvfølgeligt, at derom vel kun kan herske én mening. Punkterne 2—6 indeholder de samme betingelser, som det sidst afholdte landsmøde opstillede som grundlag for forlig. En undtagelse gjælder dog for *punkt 4's* vedkommende, idet sidste punktum ang. *trykningsudgifterne* er tilføiet af komiteen.

Angaaende denne tilføielse vil komiteen hævde, at vi heller ikke heri vil have lagt den betydning, at det skulde give udtryk for nogen mening fra komiteens side med hensyn til skyldspørgsmaalet. Komiteen ser spørgsmaalet om udgifterne *udelukkende* som et *økonomisk* spørgsmaal, og mener, at forbundet bør bære de samlede udgifter i anledning stridighederne af den grund, at forbundet har den største økonomiske evne. Ogsaa den omstændighed, at Malersvendenes forening tidligere har tilhørt forbundet og, efterat forlig er bragt istand, atter træder ind i dette, taler her for komiteens opfatning, idet Malersvendenes forening jo saaledes har været med om at tilveiebringe de midler, hvormed udgifterne skal dækkes og ogsaa vil komme til fremtidig at være med om forbundets udgifter. Men vi vil udtrykkelig pointere, at vi ikke dermed i nogen henseende vil betragte vedtagelsen af dette punkt som nogen afgjørelse med hensyn til skyldspørgsmaalet.

De samme motiver gjælder overfor forslaget punkt 7.

Punkt 8 indeholdes i det af landsmødet vedtagne punkt 6.

Komiteen havde fra først af bestemt sig for at foreslaa som punkt 9, at forbundsstyret indtil næste landsmode blev henlagt til Bergen, som den næst største afdeling inden forbundet, idet komiteen antog, at den uro, som er opstaaet i Kristiania som følge af de paagaede stridigheder, burde have tid til at lægge sig. Imidlertid er komiteen blit bekjendt med, at Bergens afdeling har udmeldt sig af forbundet, midt under de paagaede forhandlinger, hvorfor komiteen selvfølgelig ikke længer kan fastholde denne tanke, men derimod overlade til forbundets medlemmer selv at afgjøre, til hvilken by forbundsstyret skal flyttes, uden at foreslaa noget bestemt sted.

Ang. punkt 11 er komiteen af den opfatning, at det maa ansees som en selvfølge, at i det øieblik en overenskomst er indgaaet mellem parterne, maa alt, hvad der er fremkommet i denne sag, bortfalde, ligesom der ikke for fremtiden af nogen maa kunne tages represalier af nogensomhelst art ligeoverfor parterne eller nogen af de deri indviklede enkelte personer.

Naar vi har tilladt os at fremkomme med vedlagte forslag, saa er det i forstaaelsen af, at de tvistigheder, som er opstaaet inden malernes organisation i virkeligheden berører alle organiserede arbeideres interesser. Det er derfor vort haab, at parterne gjør alt mulig for at enes om det af os opsatte forlig, saa det kan undgaaes at organiserede arbejdere i saadanne spørgsmaal skal ty til de borgerlige domstole. Vi er ikke blind for sagens konsekventser, men har dog den tro, at eftersom arbeidernes organisationer udvikler sig, vil denslags stridigheder mer og mer umuliggjøres.

Kristiania, 7 marts 1906.

I komiteen

Ole O. Lian. Rich. Hansen. M. Nygaard.

Komiteens forslag blev ogsaa *vedtaget saavel af forbundsstyret som Malersvendenes forening*. Dog hævdet *Malerforbundets styre*, at Kr.a og Bergens afdeling skulde indordne sig de af forbundets afde-

linger *under stridighederne* vedtagne nye love. *Malersvendenes forening* hævdede, at disse love først maatte behandles i afdelingen og eventuelt stemmes over, før de kunde akceptere dem. Til denne opfatning sluttede sig ogsaa Bergens afdeling. Disse love traadte ikraft 1. marts, altsaa 7 dage før komiteens forligsforslag forelaa trykt.

Komiteen havde den hele tid været af den opfatning, at der med forligsforslagets punkt 6 var ment de love, som var gjældende inden forbundet da striden udlob, og da disse fremdeles skulde gjælde indtil Norsk Malerforbund gennem det forelagte forligsforslag var reorganiseret. Komiteen opfattet saaledes spørgsmaalet om de nye love som et *nyt* spørgsmaal, der intet havde med de opstaaede stridigheder at gjøre.

I mode 23. marts 1906 forelagde komiteen for sekretariatet resultatet af sit arbejde. Sekretariatet fattede i den anledning følgende beslutning:

„Sekretariatet slutter sig til den nedsatte komites forligsforslag af 7. marts og henstiller til parterne at vedtage samme.

Videre gaar sekretariatet med komiteen ud fra, at der med punkt 6 i forligsforslaget forstaaes de love, som var gjældende, da striden udbrod.“

Denne beslutning blev meddelt parterne. Malerforbundets styre erklærede i sit svar til sekretariatet ikke at kunne gaa med paa forliget under den af sekretariatet hævdede forudsætning.

Dette er i korthed en objektiv fremstilling af denne sag.

Selv af denne rent dokumentmæssige fremstilling vil det med tydelighed fremgaa, at denne sag er af en saa vidtløftig natur, at det er yderst vanskeligt for dem, der ikke har havt anledning til at følge med i sagens detaljer, at ta noget paa reelle grunde hvilende standpunkt til samme. Vi vil derfor henstille til foreningerne at være varsomme med at tage noget standpunkt i denne sag, idet vi mener, at sekretariatet, som ogsaa af fremstillingen fremgaa, har gjort hvad gjøres kan for at bilægge denne beklagelige strid.

Kristiania, 10. april 1906.

I sekretariatet for Arb.s fagl. landsorganisation

*Ole O. Lian. Rich. Hansen. Sverre Iversen. Joh. Johnsen.
M. Nygaard. M. Ormestad. Gunnar Sethil. A. Stenberg. Kristen Tørris.
H. Østerholt.*

2. *Redegjørelse dateret 17. juni 1907 for sekretariatets befatning med tvistighederne inden malerfaget, ved Ole O. Lian, indtat i „Social-Demokraten“, saalydende:*

I ca. 2 aar har nu den beklagelige strid inden organisationerne i malerfaget paagaat, uden at de stridende parter har fundet at burde komme til enighed, og tiltrods for at der atter og atter har været gjort forsøg paa at faa striden bilagt.

For sekretariatet at gaa ind paa alle faser i denne strid vilde bli for vidtløftig. Vi skal derfor her kun gi et resumé over, hvad der fra sekretariatets side er forsøgt i retning af at faa striden bilagt og de to parter atter forenet i *en organisation*, ligesom vi til slutning skal faa anføre Landsorganisationens hovedstyres beslutning paa mødet den 6. ds.

Sekretariatet har flere gange foreslaat og anbefalet stridens løsning ved *voldgift* eller paa anden maade:

Første gang i møde 8. september 1905. Sekretariatet besluttet da at henstille til parterne at søge at opnaa enighed om tvistens *afgjørelse* ved *voldgift* og tilbød sig at bistaa ved *voldgiftsrettens* sammensætning osv. Sekretariatets forslag *forkastedes af begge parter*.

Anden gang i møde 29. december 1905. Sekretariatet foreslog atter striden afgjort ved *voldgift*. *Norsk malerforbunds styre* akcepterte da nedsættelsen af en *voldgift* paa betingelse af, at *Malersvendenes forening*, Kr.a, atter tiltræder forbundet og skriftlig forpligter sig til at underkaste sig *voldgiftsrettens* afgjørelse. *Malersvendenes forening* svarte, at det nu var for sent at nedsætte *voldgift*, da *Norsk malerforbund* havde trukket sagen ind for de borgerlige domstole.

Tredie gang i møde 27. februar 1906. I dette møde forelaa en skrivelse fra *Bergens afdeling* af *Norsk malerforbund* med henstilling til sekretariatet om at søge istandbragt et forlig mellem parterne paa et af *Bergens afdeling* udarbejdet *grundlag*. Denne henstilling var tiltraadt af en flerhed af bestyrelser for foreninger i *Bergen* tilsluttet *Landsorganisationen*. *Bergens afdeling* meddelte endvidere, at i tilfælde intet forlig kunde tilveiebringes, vilde ogsaa denne afdeling udtræde af forbundet. Paa det af *Norsk malerforbund* afholdte *landsmøde* var ogsaa vedtat et forligsforslag, og ved at sammenholde *Bergens afdelings* forligsforslag med dette, fandt sekretariatet, at der nu kun var et par punkter, hvorom der hersket uenighed. Man besluttede derfor at nedsætte en komite, der ved forhandling med parterne skulde søge at opnaa enighed om de punkter, hvorom der endnu hersket uenighed. Denne komite udarbejdet saa et forslag til overenskomst indeholdende 11 punkter med motiver. Dette forslag blev *vedtat af begge parter*; men saa reistes der en ny strid ang. forstaaelsen af et af overenskomstens punkter. Komiteen hævdede overfor parterne sine forudsætninger for det omstridte punkt, hvilken opfatning fik medhold i sekretariatet, der i møde 23. marts 1906 sluttede sig saavel til komiteens forslag til overenskomst som til komiteens opfatning af det omstridte punkt. — *Norsk malerforbunds styre* erklærte da *ikke* at kunne gaa med paa forliget under den af sekretariatet hævdede forudsætning. Saaledes blev ogsaa dette forsøg uden resultat, og *Bergens afdeling* gik ud af *Norsk malerforbund*.

Fjerde gang i møde 16. november 1906. I dette møde forelaa et forslag til *voldgift* udarbejdet af *Aalesunds afdeling* af *Norsk malerforbund*. Dette forslag gav sekretariatet sin anbefaling, dog med henstilling til *Norsk malerforbund* om at foreta *en ændring* i forslaget. Denne ændring blev dog ikke foretat i det forslag, som først blev sendt den anden part. I mellemtiden havde imidlertid *Malersvendenes*

forening, Kr.a, og forhenv. Bergens afdeling af Norsk malerforbund dannet et nyt forbund under navn af *Malersvendenes landsforbund*. Voldgiftsforslaget blev ikke akcepteret af det nye forbund. Derimod fremkom dette med et forslag til ordning, væsentlig overensstemmende med det af sekretariatet tidligere udarbejdede forligsforslag. Om dette forslags skjæbne har vi ingen meddelelse modtat; men vi ved, at det ikke førte til stridens løsning.

Femte gang i møde 25. januar 1907. Sekretariatet nedsatte en komite, der fik i opdrag at bringe i forslag forholdsregler, der mulig kunde føre til løsning af striden. 15. februar fremkom komiteen med følgende indstilling:

„Angaaende ordning af stridighederne inden malerfaget.

Til Landsorganisationens hovedstyre!

Den beklagelige strid inden organisationerne i malerfaget har lidt efter lidt udviklet sig til en kamp, hvis dimensioner svulmer saaledes op, at det er vanskelig at øine nogen udgang paa den. Videre truer den med at indvikle hele vor bevægelse i forholdet, saaledes at den kan bli en fare for hele organisationen. Og endelig synes de stridende parter at fjerne sig mere og mere fra hinanden, hvorfor udsigterne til forlig uden en kraftig indgriben udenfra blir mindre og mindre.

Alle forslag, som hidtil er fremkommet, dels fra de stridende parter selv og dels fra sekretariatet, er blit resultatløse, enten fordi den ene eller anden part har forkastet dem.

De retssager, som verserer for de borgerlige domstole, synes heller ikke at ville ta ende. Men selv om retten i sin tid kommer til det ene eller andet resultat, er enhver klar over, at striden ikke dermed er afgjort organisationsmæssig. Saavidt man forstaaer, beskæftiger den sig kun med det økonomiske mellemværende mellem Norsk malerforbund og Malersvendenes forening i Kristiania. Disse spørgsmaal kan naturligvis retten løse, men spørgsmaalet om organisationens enhed i malerfaget staaer dermed lige uløst.

Og det er netop det, som er det vigtigste for vor organisation. Ingen, som kjender lidt til forholdene, tror, at en retsafgjørelse ang. de økonomiske spørgsmaal vil føre de stridende parter sammen igjen til samarbejde og forstaaelse i en organisation.

Netop dette maa derfor bli den øvrige organisations opgave.

Der har tidligere været fremsat forskellige forslag, dels om voldgift, dels om mægling og dels om undersøgelseskommissioner. Alt dette har kun ført til negative resultater.

Der har fra Norsk malerforbunds side været talt om, at Landsorganisationen burde offentlig „stemple“ de udbrudte organisationer som en slags paria i fagorganisationen. Helt bortset fra berettigelsen af et saadant skridt, tror man heller ikke noget saadant vil befordre en sammenslutning af de stridende parter.

En voldgift i almindelig forstand kunde naturligvis dømme i de samme spørgsmaal som domstolene og kunde maaske ogsaa gaa videre. Men man støder der atter paa de samme vanskeligheder som før,

nemlig grundlaget for voldgiften samt den fremtidige ordning, da en voldgiftsret selvfølgelig hverken kan vedta love eller vælge styre.

En upartisk undersøgelse af stridens ophav vilde maaske ha interesse for de stridende parter selv og isærdeleshed for hovedpersonerne i striden. Man vilde vel komme til det resultat, at den ene part har uret i flere eller færre punkter. Men selv om dette blev konstateret, vilde heller ikke det føre til maalet: en organisation i malerfaget. Det vilde sandsynligvis kun ophidse til nye angreb fra den tabende part.

Hvad den udenfor stridighederne staaende fagorganisation maa kræve er, *at de ødelæggende stridigheder ophører og at de stridende parter slutter sig sammen til én organisation, hvor der kan herske fordragelighed og samarbejde til fælles betryggelse for standen og hvor kræfterne vies til at rette vaabnene udad mod vore naturlige fælles modstandere.*

Der kan ikke taales mere indre strid. De forskjellige organisationer har andet at gjøre end at beskæftige sig med den i omfang ligesaa overvældende som af lærerigt indhold mindre værdifulde literatur, som denne strid har affødt.

Som et sidste forsøg fra sekretariatets side paa at bringe en afslutning paa historien vil man derfor foreslaa for hovedstyret at vedta følgende indstilling:

1. Sekretariatet sammenkalder repræsentanter for samtlige afdelinger tilhørende Norsk malerforbund og Malersvendenes landsforbund til et landsmøde, som skal afholdes i Kristiania den 28. marts og følgende dage.
2. Mødets opgave er at sammenslutte de to organisationer til ét forbund, der skal omfatte samtlige afdelinger af de nu bestaaende forbund og tilsluttet Arb.s fagl. landsorganisation.
3. Til mødet vælger afdelingerne repræsentanter efter følgende regler: Norsk malerforbund: Aalesunds afdeling 2 repræsentanter, Fredriksstad 1, Kristiania 1, Kristianssand 1, Lillehammer 1, Stavanger 1 og Trondhjem 2. Malersvendenes landsforbund: Bergens afdeling 2, Drammen 1, Horten 1, Kristiania 4, Moss 1.
Endvidere vælger hvert af de to forbundsstyres inden sin midte 1 repræsentant til at delta i mødet, dog uden stemmeret.
4. Forudsætningen er, at ingen af hovedpersonerne i striden vælges som repræsentanter fra afdelingerne.
5. Sekretariatet opnævner udenfor sin midte mødets dirigent. Denne maa ikke tilhøre nogen af de to organisationer. I alle spørgsmaal vedrørende tvistighederne skal dirigenten fungere som opmand.
6. Mødet skal vedta love for det nye forbund samt vælge forbundsstyre m. m.
7. Det økonomiske mellemværende mellem de nuværende foreninger eller forbund ordnes efter beslutning af mødet. De heraf opstaaede økonomiske forpligtelser overtages af det ved sammenslutningen opstaaede nye forbund.
8. Samtlige eiendele tilhørende de to nu bestaaende forbund overgaar ved sammenslutningen til det nye forbund.

9. Samtlige afdelinger kan til sekretariatet indsende forslag til behandling paa mødet. Sekretariatet opsætter mødets dagsorden og forretningsorden.
10. De ved mødet forbundne reiseomkostninger for de af afdelingerne valgte repræsentanter samt udgifter til leie af lokale m. m. udredes af Arb.s fagl. landsorganisation. Diæt til repræsentanterne under reisen og mødet udredes af afdelingerne hver for sig eller af vedk. forbund.
11. Repræsentanternes fuldmagter indsendes til sekretariatet til godkendelse. Ingen repræsentant maa møde med bundet mandat fra sin afdeling.
12. Forslag, der ønskes behandlet paa mødet, maa være indsendt inden 15. marts. Fuldmagterne maa være indsendt inden 20. marts d. a.

Som man ser, er dette forslag en fremgangsmaade, som ikke tidligere har været forsøgt. Man gaar ud fra, at medlemmerne paa begge sider maa lide under de nuværende forhold, idet de ogsaa griber stærkt ind i selve arbejdsforholdene. Dette kan ikke medlemmerne længere være tjent med paa nogen af siderne. Men de stridende parter, og særlig hovedpersonerne paa begge sider, har allerede nu roet sig saa langt, at det ikke længere blot er et praktisk og økonomisk organisationsspørgsmaal, men er blit et æresspørgsmaal.

Man tror derfor ikke, at hverken hovedpersonerne i striden eller de to forbunds styre paa det nuværende tidspunkt egner sig til at medvirke til et fredeligt opgjør.

Derfor foreslaaes denne, ganske vist usædvanlige form, at sekretariatet sammenkalder et slags landsmøde af repræsentanter for begge forbunds afdelinger (§§ 1, 3 og 4). Af § 3 vil det sees, at begge forbund faar et lige antal repræsentanter, nemlig 9 hver. Videre at forbundsstyrene kan sende 1 repræsentant hver, dog er disse uden stemmeret, da de kun skal fremstille sagerne og ellers delta i debatterne.

§ 2 bestemmer, hvilken opgave mødet skal ha og hvilket hovedresultat det skal komme til. Herved gives repræsentanterne paa forhaand et tvungent mandat i hovedsagen, mens detaljerne baade vedkommende opgjøret af stridighederne som den fremtidige ordning blir frit overladt mødet at bestemme.

For dog ikke at gjøre vanskelighederne for store med hensyn til afgjørelsen af de økonomiske forviklinger, har man fundet det nødvendigt paa forhaand at bestemme, at begge forbunds nuværende aktiva og passiva overtages af det ved sammenslutningen dannede nye forbund (§ 7 og 8). Det regnskabsmæssige opgjør blir derimod landsmødets sag. Naar begge forbunds aktiva og passiva overgaar til fremtidigt fællesie, vil det formentlig ikke falde vanskeligt at ordne mellemværendet mellem det nye forbund og afdelingerne og de enkelte medlemmers rettigheder.

Naar det nye forbund skal tilsluttes Landsorganisationen, er det en forudsætning, at dette straks erholder alle rettigheder, som det nuværende Norsk malerforbund allerede har erhvervet.

Da landsmødet faar adskillige ældre tvistspørgsmaal at løse, hvorom der kan forudsættes lige stemmetal, har man fundet det nødvendigt at sekretariatet opnævner mødets dirigent. I afstemning ang. tvistspørgsmaalene maatte han ha det afgjørende votum (§ 5). I saadanne spørgsmaal faar altsaa mødet karakteren af en voldgiftsret. I andre spørgsmaal derimod, som vedtagelsen af love, valg af styre m. v., forudsættes at enighed maa opnaaes uden opmandens hjælp. At vedta nye love anser man nødvendig, da lovspørgsmaalet en gang tidligere har været det skjær, hvorpaa et forlig har strandet.

I forbindelse hermed er det ogsaa nødvendigt at vælge nyt styre.

At skaffe en upartisk og habil dirigent er maaske ikke let; men man har tænkt sig en af vore ældre, agtede og prøvede partifæller, der hidtil ingen befatning har havt med sagen.

§§ 9—12 er af mere administrativ art. Da sekretariatet skal sammenkalde mødet, maa dette ogsaa modta alle forslag og opsætte dagsordenen samt godkjende fuldmagterne. Herunder vil man naturligvis være opmærksom paa § 4. Vælger afdelingen nogen af hovedpersonerne i stridighederne, vil afdelingen bli anmodet om at vælge en anden. Med hovedpersonerne menes de mænd, hvorom der ifølge sagens dokumenter har staat størst strid. Dette gjælder dog kun de af afdelingerne valgte. Forbundsstyrene kan inden sin midte vælge hvem de ønsker.

Ifølge § 10 skal de af afdelingerne valgte repræsentanters reiseudgifter (billettens kostende) samt lokale til mødet udredes af Landsorganisationen. Mødet er jo ekstraordinært og for de mindre afdelinger vilde det maaske falde kostbart at bære alle udgifter. Udgifterne for Landsorganisationen vilde efter dette dreie sig om ca. 350 kroner.

Spørgsmaalet om, paa hvilken maade denne sag skal forelægges parterne, har man tænkt sig saaledes, at Landsorganisationens hovedstyre bemyndiger sekretariatet til at *paalægge* de to forbunds afdelinger og styre at efterkomme opfordringen om afholdelse af landsmøde paa de i indstillingen givne forudsætninger. Hvis nogen af parterne ikke efterkommer paalægget, henvises sagen til kongressens afgjørelse.

At forelægge sagen som et *forslag* til parterne kan nemlig lettere fore til, at en af parterne forkaster det. Desuden spildes der tid.

Skridtet er ekstraordinært, og det kan ikke tages i henhold til nogen anden lovbestemmelse end § 9 p. 4; men de heromhandlede forhold er ogsaa af saa ekseptionel art, at noget ekstraordinært maa foretages.

Hvis det vinder bifald af hovedstyret, sker det i kraft af den samlede fagorganisations vilje, fordi de nedbrydende forhold ikke længere kan taales.

I henhold hertil tillader man sig at indbyde Landsorganisationens hovedstyre til at fatte følgende *beslutning*:

„Sekretariatet bemyndiges til at paalægge Norsk malerforbund og Malersvendenes landsforbund samt disse forbunds afdelinger at afholde et fælles landsmøde i henhold til sekretariatets foranstaaende

indstilling. Hvis nogen af vedkommende ikke efterkommer paalægget, henvises sagen til førstkommende kongres.“

Sekretariatet sluttet sig til komiteens indstilling og besluttet at indkalde Landsorganisationens hovedstyre til *møde 24. februar*. I dette møde blev man ikke færdig med sagen, hvorfor *fortsat møde afholdtes 4. marts*. Hovedstyret strøg sidste punktum i indstillingen: „Hvis nogen af vedkommende ikke efterkommer paalægget, henvises sagen til førstkommende kongres,“ men sluttet sig forøvrigt til indstillingen og fattet saadan beslutning:

„Sekretariatet bemyndiges til at paalægge Norsk malerforbund og Malersvendenes landsforbund samt disse forbunds afdelinger at afholde et fælles landsmøde i henhold til sekretariatets foranstaaende indstilling.“

Efterat de nødvendige forandringer af tidsfristen var foretaget grundet den forsinkelse, som var opstaaet ved, at hovedstyret behandlet sagen i to møder, omsendte sekretariatet forslaget saavel til de *forbundsstyrelser* som samtlige *afdelinger*, tilhørende de to forbund, ledsaget af følgende opfordring:

„Vi oversender hermed forslaget saavel til de to forbundsstyrelser som til de to forbunds afdelinger i den samlede organisations navn med opfordring til hver især at medvirke til, at den foreslaede fremgangsmaade maa bilægge den hidtilværende strid og igjen føre arbejderne i malerfaget sammen i én organisation i tilslutning til Arb.s faglige landsorganisation. Den samlede fagorganisation kræver dette, og de enkelte medlemmer inden malerorganisationerne kan heller ikke være tjent med, at deres interesser lider under personstridigheder. Fremtidstanken maa her være den bestemmende. Fortiden er allerede lagt bag, og den har forsaavidt interesse kun ved den lærdom, man kan høste af den, og det er, at indre strid, hvor man har fælles interesser at ivareta og fælles modstandere at bekjæmpe, er en ulykke.“

Men heller ikke dette førte til stridens løsning. Norsk malerforbund protesterte mod hovedstyrets beslutning, som stridende mod lovene, fordi forslaget, foruden at være sendt forbundsstyret, ogsaa var sendt afdelingerne. Malersvendenes landsforbund erklærede ikke at ville acceptere ordninger af den grund, at repræsentationen var opsat ligt for begge parter, idet der hævdedes, at Malersvendenes landsforbund repræsenterer den overveiende majoritet af landets malere. Ved fristens udløb havde saaledes ingen af parterne accepteret den foreslaede ordning.

Sekretariatet besluttet da atter at forelægge sagen for hovedstyret, som i møde 6. ds. fattet følgende af sekretariatet enstemmig tiltraadte beslutning:

„Da saavel Norsk malerforbund som Malersvendenes landsforbund ikke har accepteret den ordning, som sekretariatet med tilslutning af hovedstyret har foreslaet til løsning af malerstriden, be-

slutter hovedstyret, at Landsorganisationen ikke mere beskæftiger sig med malerstriden eller med de sager, der fremkommer som følge af denne strid.“

Kristiania, 17. juni 1907.

For sekretariatet *Ole O. Lian*,

Disse redegørelser er tillige de samme, som i den foregaaende debat er refereret til.

A. Pedersen havde udgivet en brochure om sagen med titel: „*Til Arb.s fagl. landsorganisations kongres 1907 og de tilsluttede organisationer*“.

A. E. Gundersen: Det burde nu bli et resultat af kongressens forhandlinger med hensyn til denne strid. Og da bør vi nedsætte en voldgiftsret. Dines Jensen havde ogsaa fremholdt dette i et hovedstyremøde og endog fremsat forslag herom. Men hans forslag blev forkastet, idet sekretariatets medlemmer stemte i sagen og hjalp til at stemme det ned. Sekretariatet burde forlængst ha sagt: „Gaar hen og forliger eder, I skabhalse!“ og det med slig autoritet, at det vilde bliit fulgt.

Herman Aars: Alle kongressens deltagere er vel af den enstemmige mening, at slig som denne strid nu paagaar, slig bør den ikke længer faa udvikle sig. Det indeholder ogsaa en stadig agitation mod organisationen i sin almindelighed. Og for malerne selv maa det ialfald være særlig kjedelig, idet de jo maa spørge sig selv: „Hvilken af de to organisationer bør jeg nu gaa ind i?“ Jeg tillader mig derfor at foreslaa følgende:

„I betragtning af de skadelige følger en indre tvist inden organisationen afstedkommer, henstiller kongressen til de stridende parter i malerfaget at la sine stridigheder afgjøre ved voldgift efter almindelige voldgiftsregler. Skulde de 2 stridende parter ikke bli enige om valget af voldgiftskomiteens opmand, anmodes Det danske og svenske malerforbunds styrer at udse denne. Opnaar de angjældende parter ikke enighed om stridighedernes bilæggelse inden den 15. oktober førstkommende, paalægges sekretariatet at sørge for, at kongressens standpunkt blir respekteret. Skulde nogen af parterne negte at underkaste stridspunkterne voldgift eller negte at bøie sig loyalt for en voldgiftsretsafgjørelse, stempler kongressen en saadan holdning for stridende mod alle organisationsprinciper, og gjør vedkommende sig fortjent til at sættes udenfor al forbindelse med arbeidernes organisationer — politisk som fagligt.“

Vi er ogsaa alle klar over, at sekretariatet har gjort alt muligt for stridens bilæggelse; men derfor bør ogsaa kongressen gjøre sit. Jeg skulde ha lyst til at se den organisation, som ikke vil bøie sig for en saadan autoritet, som dette vil gi, hvis mit forslag blir vedtat. Den vil bli umulig at komme forbi. Jeg kan heller ikke forstaa, at vi har andet at gjøre end at vedta en saadan ordning. Det er den eneste vei, som ligger aaben. Derfor henstiller jeg ogsaa til sekretariatet at acceptere mit forslag.

J. M. Winge: Jeg vil selvfølgelig med glæde støtte det fremkomne forslag, saameget mere som det altid har været vort krav. Sekretariatet har imidlertid i sin redegjørelse sagt, at vi har skylden. Hvem kan tolke den passus i redegjørelsen, at Bergens afdeling er gaat ud efter forligsforslagets stranding, paa anden maade. Sagen er: Bergensafdelingen brød ud midt under striden. Ingen behøver at tro, at malerne i Kristiania havde stillet den betingelse, at de nye love skulde gjælde, hvis Bergens afdeling ikke var brudt ud. For centralledelsen var sagen grei; thi for den skulde ikke spørgsmaalet være: Hvem skal vi rette os efter, den afdeling, som er brudt ud, eller de, som staar? Med hensyn til beslaglæggelsen, saa ved alle, at forbundet kun har sikret sine egne retmæssige midler hos den udbrudte forening. Sekretariatet havde en god anvisning til stridens bilæggelse i Træarbejderforbundets forslag. Der siges endog af vore modstandere, at havde sekretariatet handlet ret — tat synderne ved vingebeinet straks — saa havde striden ikke faat det omfang, den nu har. Men sekretariatet har holdt sig udenfor der, hvor det ikke skulde. Selvfølgelig er vi fremdeles taknemmelige for enhver støtte til stridens bilæggelse. Men sekretariatets forslag er uantageligt. Det er ogsaa at bemærke, at forskjellen mellem Norsk malerforbunds og Bergensafdelingens forslag til forlig ikke var saa uvæsentlig.

O. Lian: Hr. Gundersen sa, at sekretariatet skulde sagt: „Gaar hen og forliger eder, I skabhalse“. Har ikke sekretariatet gjentagende forsøgt med de midler, som stod til raadighed, at faa forlig istand? Jo, men sagen er, at de to parter ikke har været tilsinds at forlige sig, og saa har vi staat magtesløse. Fire gange har sekretariatet foreslaaet voldgift, den femte gang valgte vi en anden form for at se, om ikke det skulde gaa. De, som lider mest under de nuværende forhold, er de arbejdende malersvende; de, som staar ueieven, er de ledende. Tal gav en nærmere redegjørelse for sekretariatets sidste mæglingsforslag, indtat i beretningen. Det af os der foreslaaede repræsentantmøde skulde vel være saa retfærdigt som muligt, og det er vel nærmest en formsag, naar det ogsaa er omsendt til afdelingerne. Malerforbundet protesterte mod repræsentantmødet, Malersvendenes organisation svarte ikke. Da var det, at sekretariatet besluttet ikke at befatte sig mere med malerstriden. Den 17. februar skrev Malerforbundet til Bergens afdeling, at det havde ingen hast med de nye love. Hr. Winge sa, at forskjellen mellem Malerforbundets forligsforslag og Bergensafdelingens ikke var uvæsentlig: men faktum er dog, at parterne enedes om vort forligsforslag, og at der saa efterpaa opstod uenighed om et eneste punkt, nemlig hvorvidt det var de gamle eller nye love, som skulde lægges til grund for opgjøret.

M. Tranmæl: Jeg vil forudskikke et par betragtninger. Naar en afdeling af organisationen er brudt ud, saa er det et sprængningsforsøg. Og det bør ikke tillades under nogen omstændighed. Vi har kneblet det i vort politiske parti, og vi skal gjøre det samme i fagorganisationen. Vi skal ikke lefle med afvigelserne. Jeg tør paastaa, at hvis der havde været ledelse, som kunde hævdet disciplin og tugt i fagorganisationen, saa vilde der heller ikke været nogen strid. Da

vilde den været kvalt med strengthed ved første muk. Jeg ved, at om jeg var kommet udenfra, og der kun havde været 10 mand i det regulære forbund, saa var jeg gaat derind, hvormange der saa havde været i den udbrudte organisation, uden at spørge. Det er grundløst snak dette om at vi har benyttet advokater, er gaat til sagsanlæg og har taget arrest i vore midler hos de udbrudte. Det var de andre, som først havde begyndt. De gamle love giver ingen adgang til at lægge forbundsledelsen udenom Kristiania. Naar vi har krævet, at sekretariatet skulde gribe ind, saa var det, fordi dette er den retmæssige institution at gaa til og den, som havde pligt til at handle. Naar det heder, at vi ikke vil forlig, saa er dette heller ikke sandt. Vort forbund har anbefalet det, som afdelingen i Aalesund foreslog. Med hensyn til repræsentantmødet, saa er det ikke uskyldigt, at Landsorganisationen ikke henvender sig til vort forbund gennem forbundsstyret alene. Forslaget om repræsentantmøde er ogsaa sendt til vore afdelinger. Det ser ud til, at man yderligere vil true vort forbund med ruin. Jeg siger: Vi behandler ikke den skrivelse, før I sender den paa ordinær maade, kun til forbundsstyret.

A. Pedersen: Jeg erfarer, at Ormestad skal ha ordet efter mig. Jeg skulde ønske det var omvendt; men han sidder for nær dirigentpladsen. Jeg stempler Lians anførsel om skrivelsen til Bergen for usandhed. (Lian: „Den er her.“) Pedersen: Ja, fra forbundet er den ikke. Den maa da være sendt privat. Jeg hævder, at vore forslag til forlig er blevet forkastet, og med hensyn til sekretariatets forligsforslag er det at bemærke, at det er let at tale om forlig, naar man fælder dom i sagen, før parterne er kommet sammen til forhandling. Det har sekretariatet gjort. Indfor saadanne forhold i samfundet og se, hvordan livet da vilde arte sig! Hr. Lian har sagt, at det maa være en formsag, man hefter sig i, naar vi kritiserer, at forslaget om fælles repræsentantmøde er sendt om til vore afdelinger fra Landsorganisationen. Men jeg vil si, at ved den fremgangsmaade blir forslaget en sprængkile, idet sekretariatet forbigaar forbundsstyret. Jeg har sagt, at sekretariatet ikke har villet ha forlig, og jeg hævder, at to af dets forslag gaar i organisationsbrydende retning. Man skulde tro, at naar voldgift blev foreslaaet, saa vilde sekretariatet gaat med paa det. Men det viste sig tilslut, at sekretariatet ogsaa var imod det, da det gjaldt. Saa vidt gik sekretariatet, at dets medlemmer stemte ulovlig i hovedstyret, da det angik voldgift i malerfaget. (Sverre Iversen: „Det er ikke sandt!“) Pedersen: Det er sandt. Jeg har gjentagende hævdet, at sekretariatet ingen lovmedholdelig stemmeret har i hovedstyret og paatalt forgaelserne herimod. Tal. oplæste tilslut en skrivelse af 1. juni 1907, hvoraf fremgik, at advokat Voss paa sine parters vegne erklærer sig villig til at lade tvisten afgjøre ved en af partiet nedsat voldgiftsret, hvis det forholdt sig saadan, at sekretariatet interesseret sig for en sliig løsning. Jeg var paa hovedstyremøde den 5. juni og talte der om skrivelsens indhold; men ogsaa dette har Lian glemt. Og noget forslag i lignende retning fra det andet hold har ikke jeg set. Det er nok saa, at sekretariatet i realiteten ingen voldgift har ønsket. Det siger sig selv, at jeg nu ogsaa støtter det af hr. Aars fremsatte forslag.

M. Ormestad: Jeg skal nok ikke bide hovedet af Pedersen, fordi jeg tilfældigvis kommer efter ham. Jeg er heller ikke nogen elsker af det negative, men har altid ønsket, at der maa komme noget positivt ud af vort arbeide. Uanseet hvad der hidtil er gaat for sig i fortiden, maa vi se til at komme til et resultat i fremtiden. Det eneste positive her har da ogsaa været hr. Aars' bemærkninger, og de endte tillige med et forslag. Vi har noget at holde os til derved. Hvad fortiden angaar, vil jeg si, at det, vi i sekretariatet har bestræbt os paa, har været stridens bilæggelse. Det har ikke været vor sag at finde dens aarsag. Naar det brænder i naboens hus, saa søger man først at bringe redning og slukke ilden, man giver sig ikke af med at afholde forhør om aarsagen til ildens opkomst før efterpaa. Skulde man kanske gaat modsat frem her? Jeg tror forøvrigt ogsaa, at aarsagen vilde være meget vanskelig at finde i denne strid, og om parterne endelig vilde ud med den, saa er det ligesaa vanskelig at si, om *det* vilde føre til nogen løsning. Jeg tør ogsaa si, at efter min formening er det vanskelig at stifte fred, naar man tar hensyn til Pedersens temperament. Dette viser ogsaa det skrift, han har udgivet. Dette skrift aander en saa lav tankegang og fører en sliq argumentation, at skulde det fundet tilslutning, saa vilde det være ilde for vor organisation. Indlæggene er værre end jeg nogensinde har læst dem i „Aftenposten“. Lypunktet i sagen nu er hr. Aars' forslag. Sekretariatet har gaat paa ethvert forslag, som man troede kunde bringe stridens løsning, idet vor holdning i sagen har været den at søge en løsning paa den. Vi gaar derfor med glæde ogsaa med paa dette forslag. Men dette med voldgift er imidlertid kun et begreb. Skal der være nogen reel anvisning i det, som vedtages, saa maa der siges, hvorledes voldgiften skal foregaa. Kongressen har myndighed til at anvise sekretariatet nye veie til stridens bilæggelse, og ethvert praktisk forsøg vil sekretariatet kunne gaa med paa at anstille.

G. Ousland: Naar jeg hører hr. Pedersen tale, saa skjønner jeg, hvorfor denne strid har faaet saadanne former, som den nu har. Jeg har ingen tro paa den borgerlige rets afgjørelse i en saadan affære. To stridende parter, som har faat sin trætte afgjort ved domstolene, gaar ikke gjerne i kompaniskab om noget efterpaa. Det kan man holde for givet. Naar striden er bilagt paa den maade, sidder der for mange horn og tænder igjen til at der kan bli forening. Og det skal jo være maalet med denne strids afgjørelse. Voldgiften maa saaledes være det yderste middel, vi kan bruge. Og her kan man vel ogsaa finde den udvei, at der dannes helt nyt forbund. Hvorfor man i hovedstyret sidst ikke havde synderlig tro paa voldgift, var at man ikke havde nogen autoritet at sætte bag. Jeg finder intet at bebreide sekretariatet i denne sag. Striden maa løses, saa der ikke blir sidende nogen brod igjen. Vi bør derfor vedta hr. Aars' forslag.

Sverre Iversen: Kan i det væsentlige slutte mig til Ormestad og Ousland i deres bemærkninger. Der har været tillagt sekretariatet motiver, som ingen har havt, i de bestræbelser, som er gjort til stridens bilæggelse. Vort sidste forslag var jo ogsaa i realiteten et praktisk voldgiftsforslag, og det blev sendt *samtidig* til malernes forbunds-

styre og forbundets afdelinger. Det mødte en formalistisk protest. Negativt altsaa som alt andet fra den kant. Gundersens forslag til ændring af punkt 8 var kun en detaljaffære. Striden er gaat saa vidt, og har forbitret sindene i den grad, at malerne ser ud til rent at ha mistet fodfæstet. De maa ha en syndebuk, som skal bankes, og da de ikke længer ved, hvem som er skyldig, saa gaar de løs paa sekretariatet. Jeg stemmer med glæde for hr. Aars' forslag. Hr. Tranmæl dyrker en mærkelig teori med hensyn til bryderorganisationerne. Er det ikke centralledelsens pligt at søge at faa dem sammen igjen? Hele tiden har sekretariatet tat ubehagelighederne og lagt ryggen til og søgt at rydde hindringerne for stridens bilæggelse afveien.

A. E. Gundersen: Jeg vil anbefale hr. Aars' forslag. Sekretariatet vil ved dets vedtagelse faa det middel, det har klaget over, manglet hidtil. Jeg haaber ogsaa, at kongressen vil vedta forslaget enstemmig og dermed gi det en stærkere magt. Det er nu, efter hvad jeg har hørt, godt haab om, at malerne skal komme til enighed, og da vil dette bli en paaskyndelse dertil. Vi staar paa nippet til at faa denne sag ud af verden og bør gjøre, hvad vi kan. Det er aldeles sikkert, at denne strid har forgiftet vor organisation her i Kristiania hidtil. Jeg anser Ormestad for en særdeles klog organisationsmand, og om ikke detaljerne opstikkes her, saa vil han nok finde udveie.

H. L. Andresen: Det er slet ikke nødvendigt nærmere at udpensle, hvorledes man skal bære sig ad med voldgiften. Hovedsagen er, at princippet blir fastslaat, og sekretariatet vil nok finde de rette forholdsregler, naar det skal ta fat. Sagens sande forhistorie vil man finde i den af Pedersen udgivne brochure. Til dem, som har ført saa stærke ord mod denne, vil jeg si, at jeg er i besiddelse af et dokument af Ormestad, som er af den beskaffenhed, at I vilde steile, om det blev oplæst. (*Ormestad:* „Lad dem steile!“) *Andresen:* Jeg vil forøvrigt anbefale hr. Aars' forslag.

J. M. Wingé: Jeg kan ikke være enig med hr. Ousland i, at det er magt og myndighed, som har manglet til stridens bilæggelse. Ikke vilde det mildnet resultatet noget, at sekretariatet kunde brugt magtsprog. Det er voldgift, vi har villet. Og naar vi faar uhildede mænd til at domme, saa vil afgjørelsen bli uden brod. Der er forøvrigt en anden ting, jeg vil hefte mig ved. Malersvendenes landsforbund afholdt som bekjendt sit første landsmøde i Bergen fra 10. til 13. febr. iaar. Paa dette møde blev der talt om et fælles landsmøde for begge malerforbund, som skulde sammenkaldes af sekretariatet. Ifølge uddrag af mødets protokol, som er udkommet, udtalte Ingebrigtsen, „at vi muligens kunde vente en indbydelse til et fælles landsmøde for begge forbund sammenkaldt af sekretariatet. Vilde gjerne høre repræsentanternes mening herom, isærdeleshed med hensyn til repræsentationen. Man blev straks enig om, at repræsentationen skulde foregaa eftersom vore love tilsiger.“ — Dette viser jo tydelig, at udbryderorganisationen har været underrettet om hvad som skulde komme, og taleren vilde gjerne høre, hvorledes det var foregaaet.

Herman Aars: De fleste af forretningsførerne for de store forbund har nu udtalt sin velvilje for mit forslag, og det glæder mig, at

stemningen synes at være for det. Det behøver da heller ingen nærmere begrundelse. Jeg vil dog si, at jeg anser ordet „henstille“ for bedre end „paalægge“.

O. Lian: Jeg er ogsaa selvfølgelig enig i Aars' forslag. Men jeg skjønner ogsaa, at det vil falde vanskelig for det kommende sekretariat at haandhæve kongressens beslutning. Dette skal dog ikke forhindre, at ethvert forslag til forlig skal faa min tilslutning og stemme. Angaaende den skrivelse, Pedersen havde omtalt, var det at bemærke, at den fremkom efterat sekretariatet havde fattet sin beslutning om at forelægge malertvisten for hovedstyret. Efter konference med et par medlemmer af sekretariatet, deriblandt forretningsføreren, blev man enig om, at denne skrivelse hverken paa grund af sin form eller indhold vilde forandre sekretariatets standpunkt til sagen. Imidlertid havde jeg tænkt at læse den op paa hovedstyrets møde, men i farten blev dette glemt. Man kan godt gjøre sig lystig over denne forglemelse; men det er dog en kjendsgjerning, at skrivelsen fra advokat Voss ikke heller vilde ændret hovedstyrets opfatning. Kongressen har det nu i sin magt at vedta noget, som kan tvinge parterne sammen, og det bør gjøres. Jeg skulde dog ønsket, at det i forslaget nærmere var udformet, hvad sekretariatet skal foreta sig.

M. Ormestad: I anledning af hr. Wings forespørgsel kan det oplyses, at Lian, efter raadslagning med taleren, havde sendt telegram til Bergensafdelingen om, at der var nedsat en komite, som skulde arbejde for malerstriddns løsning, og at der antagelig som en følge heraf vilde bli afholdt et fælles landsmøde.

Th. Friis optog forslag om, at ordet „henstille“ i Aars' forslag ombyttes med „paalægge“.

Votering: Friis' forslag vedtoges mod nogle stemmer.

Aars' forslag vedtoges enstemmig.

Resten af punkt 1 ligeledes.

Arbejdsmandsforbundet.

T. Spjelkavig forespurgte om en forhandling med opnaaet overenskomst fra Dunderlandsdalen, som han ikke kunde finde i beretningen.

M. Ormestad: Denne sag var ikke afgjort ved beretningens afslutning i juli og vil altsaa ikke komme med for i næste beretning.

Formerforbundet.

M. Nygaard oplyste, at endel overenskomster ved en række støberier ikke var kommet med i beretningen.

Skotøiarbejderforbundet.

A. E. Gundersen meddelte, at i anledning af konflikten med Salomons skofabrik var denne fabriks skotøi boykottet og anmodet om haandhævelse af denne boykott ved undladelse af at kjøbe af det og ved at agitere imod det.

Punkt 2 1907: „Lønsbevægelser og konflikter“ godkjendtes enstemmig.

Punkt 3 1907: „Voldgiftsafgjørelse“ godkjendtes enstemmig.

Beretning for de forskjellige forbunds lønsbevægelser godkjendtes ligeledes enstemmig.

Regnskabet.

Regnskab for administrationskassen og streikekassen for 1. januar til 30. juni 1907 godkjendtes enstemmig.

Renovationsarbeidernes restance for 1905, kr. 156.00, besluttedes strøget af regnskabet.

*

Oversigt over 2-aarsperioden godkjendtes enstemmig, hvorpaa beretning og regnskab godkjendtes i sin helhed.

Formiddagsmøde 13. september.

Dirigent: *Karlgren.*

Protokollen fra forrige møde godkjendtes.

Almindelige principer for tarifoverenskomster.

Spørsmålet var reist og indsendt af Norsk jern- og metalarbeiderforbunds hovedstyre med følgende motiver: Som bekjendt er der i løbet af de par sidste aar skeet saaatſi en hel omvæltning i arbeidsforholdet, idet princippet faglige tarifoverenskomster er anerkjendt ogsaa af de fleste arbejdskjøbere og deres organisationer. Dette gjælder ogsaa brancher, hvor arbejdskjøberne indtil for kort tid siden ikke vilde høre tale om overenskomster. Forbundet finder derfor, at der ved denne kongres kunde være opfordring til at søge at fastslaa, hvilke bærende principer saavidt gjørligt burde søges indført i samtlige overenskomster. Man tænker her nærmest paa: Overenskomsternes affattelse og juridiske forbindtlighed, deres varighed, voldgiftsbestemmelser, gjensidighed med arbejdskjøberne om kun at beskjæftige organiserede arbeidere, lærlingeskala og lærlingers forhold under streiker, samt sekretariatets godkjendelse af afsluttede overenskomster.

Spørsmålet indlededes af

M. Ormestad, som gav en almindelig redegjørelse for tarifoverenskomster og fremsatte følgende forslag til udtalelse:

„Kongressen henstiller til organisationerne og sekretariatet at sørge for, at tarifoverenskomster, der indgaaes med arbejdsgiverne:

1. affattes i saa klare og utvetydige udtryk, at ikke selve overenskomsten blir kilde til nye konflikter;
2. indeholder bestemte forhandlings- og voldgiftsregler, hvorefter alle tvister om forstaaelse af eller formentlig brud paa overenskomster obligatorisk afgjøres ved voldgift;

3. bestemmelse om uforandret varighed af mindst 2 aar og at overenskomst ikke kan fragaaes af nogen af parterne under noget-somhelst paaskud.

Forsaavidt nogen indgaaet overenskomst under hensyn til ovenstaaende er mangelfuld, saaledes, at dens praktiseren maa antages at kunne paadrage Landsorganisationen konflikter og udgifter, kan sekretariatet nægte at godkjende den.

Hvis saadan overenskomst alligevel træder i kraft uden at de af sekretariatet paapegte mangler er rettet, maa vedkommende organisation selv bære alle udgifter ved konflikter, som er foranlediget ved overenskomsten, ligesom Landsorganisationens støtte til at gennemføre ny eller revideret overenskomst ikke kan erholdes før tidligst 2 aar fra den første overenskomsts ikrafttræden. Kun under særegne omstændigheder, naar vedkommende organisation hos sin kontrapart ikke kan opnaa andre betingelser, kan sekretariatet afvige fra disse almindelige regler.

Med hensyn til spørgsmaalet om overenskomster med arbejdsgiverne om kun at benytte organiserede arbejdere mod at organisationens medlemmer kun tar arbejde hos organiserede mestre, udtaler kongressen:

I flere henseender maa saadan gjensidighed antas at være gavnlig i retning af at beskytte et fag — og dermed fagets udøvere — mod illoyal konkurrence fra enkelte arbejdsgiveres side og holde daarligere elementer ude, hvorved ogsaa arbejdslønnen kan holdes oppe. Men paa den anden side viser erfaringen, at ordningen ogsaa kan indebære adskillige ulemper.

Da gjensidigheden selvfølgelig heller ikke forandrer interesse-mødsætningsforholdet mellem arbejder og arbejdsgiver, socialt og økonomisk, mener kongressen, at ovennævnte slags bestemmelser maa anvendes med varsomhed under hensyntagen til hvert enkelt tilfælde. Dog pligter ikke Landsorganisationen at understøtte konflikter, foranlediget ved indførelse eller opretholdelse af saadanne bestemmelser.“

M. Ormestad udtalte videre: I begyndelsen af vor bevægelse var det om at gjøre at faa en opstaaet konflikt afsluttet paa sæt og vis. Det gjaldt mere at opnaa en øieblikkelig fordel end at sikre arbejdsforholdene i en længere fremtid ved en formel overenskomst. Udenom de smaa haandværksfag har der ikke været nogen egentlig hel overenskomst. Hos arbejdsgiverne har det grundsyn gjort sig gjældende, at det kun var dem, som alene skulde bestemme arbejdsordningen. Tarifoverenskomster, der indeholdt mindstelønsprincippet, var dem fremmed, og hvor de forefandt mindsteløn aftalt, søgte de at faa den væk, ligesom de stillet sig fiendtlige til tarifoverenskomster i sin almindelighed. Denne forstaaelsesløshed er nu brudt og hører historien til. Vi er vokset. Vi har givet os af med positivt organisationsarbejde, og dette har ogsaa bibragt arbejdsgiverne forstaaelse. Nu er tierne saa forandret, at de ofte selv forlanger tarifoverenskomster; men omvendelsen er af temmelig ny dato, og ofte kan man mærke, at den gamle hestefod stikker frem. Arbejdsgiverne mener fremdeles, at det er dem, som bør være de bestemmende. Det er jo dem, som eier be-

drifterne, og da vil de ogsaa føle sig som herrer over den udbudte arbejdskraft. Men hovedsagen er, at den gamle forstaaelsesløshed er brudt og tarifoverenskomstens princip knæsat. I det sidst forløbne aar er en lang række overenskomster afsluttede i de forskjellige fag hver med sin eiendommelighed. Nu er det ikke min mening, at de overenskomster, som afsluttes, skal være ensartede. Men erfaringen er den, at jo længer det gaar, jo flere spørgsmaal melder der sig og vil ha sit svar i de overenskomster, vi afslutter. Og det viser sig snart, at i hovedsagen er det de samme spørgsmaal, og overenskomsterne har tendens til at faa et ensartet præg. Hvis vi nu faar istand den haandbog, vi tidligere har fattet beslutning om, saa vil vi faa et grundlag for viden om, hvad vi har. I den kan vi dog ikke tage akkordtarifer med. Jeg skal imidlertid ikke nærmere komme ind paa overenskomsternes indhold. Som man vil se af motiverne, er det særlig tre principer, det gjælder; det er overenskomsternes affattelsesform, voldgiftsbestemmelser og overenskomsternes varighed. Sagen er, at disse ting har vi ikke drøftet før, og jo flere tarifer, vi faar, jo oftere vil de tillige udløbe, og jo farligere blir det for konflikter. Iaar har vi jo havt rent ekseptionelle forhold med den masse lønskrav, som har været reist, og organisationens sterke vækst, idet den saa omtrent har fordoblet sig. Her spiller, foruden en række andre ting, især de opgaaende konjunkturer ind. Man kan dog neppe anta, at vi iaar har helt normale forhold. Der vil endnu bli nydannelser at komme over, og der vil selvfølgelig klæbe mangler ved overenskomsterne. Jeg vil ikke nævne eksempler; men sekretariatet har kjendskab til overenskomster, hvis uheldige affattelsesform har været kilde til ny strid. Dette skulde vi let komme over. Vi har videre havt eksempler paa, at arbejdsgiverne ved sin egen tolkning af uklare overenskomster har fragaet disse, naar de har fundet det beleiligt. Saaledes var der i tømrerfaget her i Kristiania en længere arbejdsnedlæggelse, hvorunder begge parter paastod, at der var skeet brud paa overenskomsten, og den blev erklæret ude af kraft. Saaданne forholde maa virke uheldig, og vi maa komme bort fra dem. Overenskomsterne bør være affattet i saa klar form, at der ikke kan tvistes om, hvad de siger. Vi maa saaledes i hvert tilfælde kunne gaa klar af den juridiske klippe. Dette tilsigtes med forslagets første punkt, som siger, at de tarifoverenskomster, der indgaaes med arbejdsgiverne, skal affattes i saa klare og utvetydige udtryk, at ikke selve overenskomsten blir kilde til nye konflikter. I Danmark er der idømt bøder paa begge sider for overtrædelse af overenskomster. Om man end ikke gaar saa langt, saa er det dog meningsløst, at en overenskomst skal erklæres ophævet og traadt ud af virksomhed, fordi den ene part finder for godt at bryde dens bestemmelser. Vi staar inden vor organisation midt i udviklingen af en særlig etik, som organisationen fører med sig, og ligeledes følges denne af særlige retsforhold baade inden organisationen og i dens virksomhed udad. Dette maa vi være opmærksom paa, og vi vil ialfald spares for unødige konflikter formedelst overenskomsternes affattelse. Saa er det forslagets punkt 2, som kræver, at disse overenskomster skal indeholde bestemte forhandlings- og

voldgiftsregler, og hvorefter alle tvister om forstaaelse af eller formentlig brud paa overenskomster obligatorisk afgjøres ved voldgift. Vi har tidligere afvist tanken om voldgift i ethvert forhold. Selvfølgelig er der forhold, hvor voldgift ikke kan accepteres, men saadan uden videre at slaa den væk, gaar ikke an. Stridigheder om selve overenskomsternes forstaaelse bør kunne undergives voldgift. Vi vilde komme meget langt, om dette blev etableret. Saa er der punkt 3 i forslaget, som kræver bestemmelse om uforandret varighed, som regel af mindst 2 aar, og at overenskomst ikke kan fragaaes af nogen af parterne under nogetsomhelst paaskud. Det er ikke længe imellem, at der kommer krav til sekretariatet om hurtig fremme af en eller anden affære. Men sekretariatet skal jo ha oversigt over hele bevægelsen, og for at faa orden i dette, maa tariferne faa længere varighed end hidtil. Vistnok er det saa, at enkelte af de fag, som har haft overenskomster, har faat dem paa for lang tid; men i de fleste tilfælde er de dog af for kort varighed. Vi maa være enige om, at 1 aar er af for kort varighed. Mange af de ifjor afsluttede overenskomster udløb iaar. Noget pusterum maa vi dog ha. Det maa vistnok indrømmes, at i enkelte fag og under særlig ekseptionelle forhold er overenskomster af kort varighed ønskelige; men for at gjøre dem kortere end paa 2 aar bør der være tvingende grunde tilstede. Saa er det dette med sekretariatets godkjendelse. Hidtil har sekretariatet godkjendt overenskomster uden nogen dybere kritik af dem. Faktisk har sekretariatet ingen reel godkjendelse givet, idet overenskomsterne ofte er blevet det forelagt flere maaneder efter deres ikrafttræden. Arbejdsgiverne praktiserer det princip, at enhver overenskomst oieblikkelig rapporteres til hovedstyret for godkjendelse, og vi har baade her i landet og i Danmark eksempler paa, at overenskomster med underafdelinger er blevet forkastede af hovedledelsen. Vistnok vil sekretariatets arbejde med dette øges; men det maa man finde sig i. Det, som egentlig udgjør 4. og 5. punkt i resolutionsforslaget, lyder som følger: „Forsaa vidt nogen indgaaet overenskomst under hensyn til ovenstaaende er mangelfuld, saaledes at dens praktiseren maa antages at kunne paadrage Landsorganisationen konflikter og udgifter, kan sekretariatet negte at godkjende den. Hvis saadan overenskomst alligevel træder i kraft, uden at de af sekretariatet paapegte mangler er rettet, maa vedkommende organisation selv bære alle udgifter ved konflikter, som er foranlediget ved overenskomsten, ligesom Landsorganisationens støtte til at gennemføre ny eller revideret overenskomst ikke kan erholdes før tidligst 2 aar fra den første overenskomsts ikrafttræden. Kun under særegne omstændigheder, naar vedkommende organisation hos sin kontrahent ikke kan opnaa andre betingelser, kan sekretariatet afvige fra disse almindelige regler.“ Man maa vistnok indrømme, at dette er en noget striks bestemmelse; men med den antydede dispensation for undtagelsestilfælde kan det nok sættes i praksis og bli til gavn. Saa kommer hvad vi kan kalde punkt 6 i forslaget. Det lyder: „Med hensyn til spørgsmaalet om overenskomster med arbejdsgiverne om kun at benytte organiserede arbejdere mod at organisationens medlemmer kun tar arbejde hos organiserede mestere, udtaler kongressen: I flere hen-

seender maa saadan gjensidighed antas at være gavnlig i retning af at beskytte et fag — og dermed fagets udovere — mod illoyal konkurrence fra enkelte arbejdsgiveres side og holde daarlige elementer ude, hvorved ogsaa arbejdslonnen kan holdes oppe. Men paa den anden side viser erfaringen, at ordningen ogsaa kan indebære adskillige ulemper. Da gjensidigheden selvfølgelig heller ikke forandrer interesse- modsætningsforholdet mellem arbejder og arbejdsgiver socialt og økonomisk, mener kongressen, at ovennævnte slags bestemmelser maa anvendes med varsomhed under hensyntagen til forholdene i hvert enkelt tilfælde. Dog pligter ikke Landsorganisationen at understøtte konflikter foranlediget ved indførelse eller opretholdelse af saadanne bestemmelser.“ Det gjælder her et særlig omstridt sporsmaal. Enkelte mestre kan ville gaa med paa kun at beskæftige organiserede arbejdere mod at disse forpligter sig til kun at arbejde hos mestre, som staar i organisationen; men paa arbejdsgivernes landsmøde i Trondhjem tog man afstand fra gjensidighedsoverenskomster i saa maade.

Edv. Evensen: Jeg skal kun gjøre opmærksom paa, at der ikke for alle fag kan fastsættes en bestemt norm for tarifoverenskomstens indgaaelse og især ikke for deres varighed. I vort fag (mureres) er ogsaa gjensidighed en faktisk umulighed. Vi kan ikke gaa ind paa at nægte at arbejde for uorganiserte mestre, som stillingen nu er.

Sverre Iversen: Ormestad har i sit foredrag, saavel som i den fremsatte resolution søgt at gjøre ret til alle sider. Men derfor er ogsaa resultatet blevet spagt, og forslaget er blevet svævende. Resolutionen kan godt vedtages; men jeg kan ikke indse, at den vil gjøre nogen positiv nytte. I henhold til lovene har sekretariatet altid havt den myndighed, som resolutionen tilsigter at gi det, og hvad vedkommer indholdet af punkt 1 og 2. saa har altid enhver nogenlunde udviklet organisation praktiseret det. Med hensyn til punkt 3 — om varigheden — saa er det ogsaa almindeligt, at overenskomsterne indgaaes paa 2 aar. Det er kun, hvor særegne omstændigheder har gjort det nødvendigt, at de er blevet ordnet paa kortere tid. Især har dette været tilfældet med første gangs overenskomster i fagene. Det har ogsaa hændt, at man er gaat med paa kortere tid. naar man istedetfor at faa det bedste har været nødt til at gaa med paa det næstbedste for ikke at sætte alt paa spidsen. Slige situationer forekom ikke saa sjelden. Og det kunde være hensigtsmæssigt ikke at insistere paa den bestemte varighed, selv om ikke arbejdsgiverne havde stærke indvendinger mod den. Jeg vil henstille til Ormestad ikke at gi punkt 3 saa bestemte former. Der bør her være godt raaderum og handlefrihed. Det er især sidste del af punktet, som kan virke forstyrrende. Det kan nemlig hænde, at naar et fag tar konflikt selv paa egen regning og risiko, saa kan andre fag derved bli nødt til at stanse. Skal disse saa være afskaaret fra adgang til understøttelse? En altfor striks fremgangsmaade her kan føre til uretfærdigheder. Jeg vil foreslaa, at den sats, som begynder med „eller opretholdelse af“ stryges. Denne sats bør ikke staa i en saadan resolution. Naar vi har faat en god overenskomst, og denne indeholder bestemmelse, at arbejdsherren kun skal beskæftige organiserede arbejdere, saa kan han bryde dette for

at faa hele overenskomsten ellers ødelagt. Dersom vi ikke stryger denne sats, saa gir vi arbejdsgiverne et smuthul ud af vore overenskomster. Der burde ogsaa kunne gives dispensation fra punkt 3.

Emil Petersen: Jeg vil ikke præcis sige, at det er en *livssag*, at faa kravet om at arbejdsgiverne kun skal beskæftige organiserede arbejdere frem. Men det er dog af overordentlig betydning. Alle arbejdere skal ind i den faglige organisation, uanset hvilke slags opfatninger de ellers har. Naar dette er naaet, vil vi være kommet over bryderiet, som altid følger med alle de nye, som strømmer ind. Alle tarifoverenskomster bør omfatte alle de arbejdere, som vedkommende arbejdsherre beskæftiger, og da bør disse ogsaa trækkes ind i organisationen, opfylde sine pligter og nyde fordelene som en ret. I denne retning gaar udviklingen.

M. Nygaard: Jeg frygter for, at bestemmelsen i punkt 1 kan foranledige at sekretariatet kan erklære en overenskomst for mangelfuld og paa denne rent formelle indvending unddrage vedkommende organisation berettiget understøttelse. Herved kan et fag tvinges til at gaa ind paa ting, som det ellers vilde afvist. Hvert forbund bør ha ret til at vedtage den overenskomst, det selv synes er bedst; det er det retfærdigste. Punkt 3, som bestemmer varigheden, kan ogsaa føre til uleiligheder. Sæt om Jern- og metalarbejderforbundet havde faat den daarlige overenskomst, som det var saa nær ved at faa fastsat paa 2 aar. De vilde da været afskaaret fra at opnaa den bedre, som de fik. Med hensyn til gjensidigheden er det slig, at de organiserede mestre ofte ikke er mer bange for smuds konkurrencen end de uorganiserede. Resolutionen er altfor svævende; den er i mange henseender aldeles umulig, tildels endog farlig.

H. L. Andresen: Vi har haft et par aars erfaring for saadanne gjensidighedsoverenskomster. og jeg vil si, at de passer et sted og er umulige paa et andet. er heldige i et fag og virker uheldigt i et andet. Resultatet kan vistnok bli, at vi faar alle arbejdere ind i organisationen; men ogsaa det kan føre ubehageligheder med sig. Mestre organiserer sig ogsaa, og de har ofte ikke synderlig erfaring i organisationen. Dette fører til, at de hyppig stiller aldeles urimelige fordringer til vor organisation. Vor erfaring blev den, at vi tilslut ønsket gjensidigheden ud af verden igjen. Den bedste organisation og de bedste resultater i enhver henseende opnaar vi, naar hver enkelt arbejder staar i sin organisation helt og udelukkende af egen drift. Jeg kan af vor erfarings materiale trække frem et eksempel: Vi har i den gjensidige overenskomst en bestemmelse, som siger, at man kun kan paata sig privat arbejde, naar timelønnen er 5 øre hoiere end fastsat i overenskomsten. Denne har virket særdeles uheldig. Med hensyn til varigheden skal jeg kun gjøre opmærksom paa, at der findes eksempler paa overenskomster, som er oprettet med ned til 1 maanedes opsigelse.

Th. Enemark: Punkt 1 og 2 tror jeg, vi allesammen kan være enige om. De vil kun faa gode virkninger, er paakrævede, og jeg kan ikke indse, at de ulemper, man har talt om, at de vil føre med sig, er reelle. Punkt 3 derimod kan føre til vanskeligheder, og jeg vil der-

for henstille til Ormestad at forandre 2 aar til 1 aar. Som vi nu staar i det, vil det ogsaa stille sig vanskeligt at faa anvendt bare organiserede arbejdere. Vi maa erindre, at kun en trediedel af arbejderne er organiserede endnu, og blandt de uorganiserede er der mange ligesaa dygtige, som de, der staar i organisationen. Paa det nuværende tidspunkt er det derfor vanskeligt at faa bestemmelsen realiseret. Og da bør vi undlade at ta den med.

P. Aalberg foreslog hele 5. passus og de to sidste linjer i 6. passus strøget.

M. Tranmæl: Vi er her kommet ind paa meget vigtige principielle spørgsmål. Med hensyn til tarifoverenskomster er der jo ogsaa meningsforskjel. I mange industrilande vil arbejderne ha væk disse fællesoverenskomster. *Western Federation of Miners* i Amerika besluttet paa sin sidste kongres at fravige de kollektive overenskomster. Jeg mener, at ogsaa det har betydning for det, som staar i dette resolutionsforslag. Naar vi er nødt til at ta ondet overenskomster, saa maa vi vide, at naar der f. eks. tales om gjensidighed, at vi derved meget let kan komme bort fra det springende punkt i vor klassekamp. Jeg tilhører et fag, hvor saadanne gjensidige overenskomster let kan bli oprettet. Men derfor vil jeg ogsaa fraraade dem. I øieblikket kan de tilsyneladende gi os fordele; men i længden er det omtrent givet, at de vil skade os. Og det har vægt, at arbejdsgiverne paa sit landsmøde i Trondhjem forleden antydet, at de vilde søge at komme bort fra dem. Det bør ogsaa vi gjøre. Jeg kan dog gaa med paa en resolution i sin almindelighed i denne materie.

M. Nygaard foreslog: „1. Ethvert forbund har selv ret til at afslutte sine overenskomster med arbejdsgiverne og forhandle med disse derom. 2. Punkt 3 stryges.“

M. Ormestad: Nygaard siger, at resolutionsforslaget er svævende og samtidig anser han dets bestemmelser for farlige. Sverre Iversen siger ogsaa, at den er svævende og spag. Hvorfor vil han da gjøre den yderligere mere spag? Vi kan gjerne sige „som regel 2 aar.“ Der kan være grunde herfor. Men naar der tales om, at sekretariatet nu godkjender overenskomster, saa er dette aldeles urigtig. Sekretariatet godkjender ikke overenskomster. De blir i almindelighed kun refereret efterat de er kommet istand, selv om dette er skeet med sekretariatets bistand. Kun undtagelsesvis beskjæftiger sekretariatet sig med indgaaede overenskomster. Det kan heller ikke i lovs form fastslaaes noget herom, idet forholdene er saa foranderlige, at hver situation kræver sin fremgangsmaade. Blir der streike ulovlig, saa er det givet, at andre fag, som holder sig lovene efterrettelig, ikke kan lide derfor. Med hensyn til Iversens forslag om at stryge „eller opretholdelse“, saa ved vi, at der er mange overenskomster, hvori voldgift ikke er indtaget. Emil Petersen vilde kun ha beskjæftiget organiserede arbejdere. Man maa ligeoverfor det huske paa, at her kræves der gjensidighed. Jeg er ikke tilhænger af dette og har aldrig tænkt det indført i storindustrien. Om Nygaards bemærkninger maa jeg si, at han er ligesom Vorherre, der ser alt ovenfra og derved faar et 6-tal til at bli 9. Tilslut vil jeg si til Tranmæl, som vil gaa med paa en

resolution i sin almindelighed i sagen, at man kanske kan holde paa at komme bort fra fællesoverenskomsten i Amerika. Den er jo let at bli kvit; thi arbejdsgiverne vil vist ikke tvinge den paa os; men vi har dog havt paaviselige fordele af den, og det kan nok hælde, vi holder fast ved den, til noget bedre er anvist. Jeg kan med hensyn til mit forslag kun gaa med paa at tilføie „som regel“.

Rich. Hansen foreslog følgende tillæg:

„Om forholdet mellem arbejdere og arbejdsgivere i sin almindelighed bør der søges oprettet overenskomst mellem Norsk arbejdsgiverforening og Arb.s fagl. landsorganisation.“

Han udtalte videre: Kongressen vil selvfølgelig ikke paa nogen maade lægge hindringer iveien for arbejderbevægelsens udvikling. Den store kamp staar om interesseforskjelligheden mellem arbejdsgivere og arbejdere. Det maa vi ikke komme bort fra. Jeg mener, at Landsorganisationen bør ha til opgave at tilkjempe arbejderne større og større indflydelse ved bedrifternes ledelse, og om forholdene blev ordnet i de større linjer, saa vilde vi ogsaa faa baand paa de vrangvillige arbejdsgivere, og ligeledes paa de altfor sangvinske arbejdere, som blandt andet fordrer, at kun organiserede arbejdere skal beskæftiges. Ved gjensidighed her kan vi let komme bort fra grundlaget for vor bevægelse. Det kan ogsaa føre til, at vi gir arbejdsgiverne del i vor administration, og vi kan ikke komme paa det rene med om man frivillig eller ved tvang staar i organisationen. Emil Petersen staar i arbejde hos et udenlandsk selskab, som har godkendt forholdet med kun at anvende organiserede arbejdere i sin bedrift, og forsaavidt kan det være godt; men jeg tror ikke, at disse gjensidige overenskomster i alle forhold er at anbefale. Og her maa man jo se paa hele bevægelsen i al sin udstrækning.

Sverre Iversen: Det synes at gaa som en rød traad gennem hr. Tranmæls og Richard Hansens udtalelser, at hvis der er noget, vi skal være imod, saa er det hvad ogsaa kan gavne arbejdsgiverne. Dette er en gal opfatning. Jeg vil derfor advare kongressen mod at vedta hr. Hansens tillæggsforslag. Der er endnu mange arbeidsfag, hvor ikke arbejdsgiverne er organiserede. Naar man læser overenskomsten i jernindustrien, saa ser vi, at man ogsaa maa ofre noget. Til Ormestad vil jeg si, at sekretariatet altid har havt myndighed til at godkjende overenskomster. Jeg opretholder derfor mit forslag om, at „eller opretholdelse“ maa stryges. Det kan komme til at virke forstyrrende, om det blir staaende. Overgangstiden kan vi nok komme over.

Karl Bragstad advaret mod gjensidige overenskomster. Disse maatte især virke uheldige i jernindustrien.

P. Aalberg forsvarte yderligere sit forslag om stryging af 5. passus og sidste del af 6. passus. I tilfælde disse vedtoges, vilde de kræve straffebestemmelser i lovene. Det øvrige af forslaget ansaa tal. for godt og gavnligt.

I. Olafsen talte for, at overenskomsternes varighed burde sættes til 2 aar. Med hensyn til gjensidige overenskomster sluttet tal. sig til Bragstad.

I. Bjerkman: Kongressen bør gaa til vedtagelse af dette forslag i den form, det er fremsat. Dets bestemmelser er hoist paakrævet, og vi burde havt dem for længe siden. Iversens ændringsforslag anser jeg for aldeles unødvendigt.

P. Karlsen: Jeg kan gi Ormestads resolutionsforslag min tilslutning med de her foreslaaede ændringer. Naar arbejdsgiverne paa sit møde i Trondhjem har besluttet ikke at gaa med paa gjensidige overenskomster, saa bør heller ikke vi vedta dem her. Jeg tror heller ikke, at de for tiden vil virke hensigtsmæssigt.

Th. Friis: Vi har jo i det sidste havt en usædvanlig stærk tilslutning, og der fremkommer krav i mængde. Jo større organisationen er, jo større er ogsaa kravene paa regulering af arbejdsforholdene. Vi har nu baade den paa den skandinaviske arbejderkongres netop vedtagne resolution og de her vedtagne love at holde os til. Men derfor kan dette trænges. For overenskomsters varighed mener jeg, at 2 aar bør fastsættes. Selv med en varighed af 2 aar vil vi stadig være paa krigsfod. Vi er endog truet med, at de smaa fag tar konflikt paa egen haand. Men vi har erfaring for, at en liden konflikt kan føre til en stor lockout. Derfor maa vi ha straffebestemmelserne. Jeg vil anbefale den af Ormestad foreslaaede resolution til vedtagelse. Rich. Hansens tillæggsforslag forbauser mig. Det siger jo faktisk, at vi skal gaa hen og danne et eneste stort forbund.

M. Nygaard: Af hr. Friis' udtalelser syntes det at fremgaa, at han indser de mindre organisationers behov for større frihed med hensyn til konflikter. Mit forslag maa derfor være det korrekte. Forøvrigt anser jeg Rich. Hansens forslag, som vil gi sekretariatet al ledelse, tydeligere end Ormestads udviklede resolution. Vi kan jo i første tilfælde ha en oversigt over, hvad det vil føre til.

Albin Pettersen: Jeg er enig i, at vi kunde udrette meget, hvis vi kunde gennemføre Rich. Hansens tanke, som den kommer frem i hans tillæggsforslag. Men jeg tror ikke, vi har betingelser for at gjøre det, og da kan vi heller ikke vedta forslaget. Jeg er ogsaa uenig i, at Landsorganisationen i første instans skal lede forhandlingerne. Den kan gribe ind, naar det trænges.

Herman Aars: Det, som specielt har løftet fagorganisationen i de sidste aar, er ikke netop i overensstemmelse med grundlaget for klassekampen. Jeg tror, at gjensidige bestemmelser ogsaa har givet bidrag til at fremme organisationen. Det er først eftersom vi vokser, at klassekampen vil trænge frem og bli selvstændig. Jeg kan ikke stemme for Rich. Hansens tillæggsforslag, da det forudsætter altfor indgribende forandringer; men jeg tror, det er et gode at faa ind bestemmelse om voldgift.

M. Ormestad redegjorde nærmere for resolutionsforslagets ordning punktvis.

Votering: Punkterne 1 og 2 og 3. punkts første og andet passus vedtoges. 3. punkts tredje passus vedtoges med 108 mod 98 stemmer. Fjerde og sidste passus vedtoges med strykning af sidste punktum.

M. Nygaard tog sit forslag tilbage før voteringen. De øvrige bortfaldt.

Eftermiddagsmøde 13. september.

Dirigent: *Ormestad.*

VII. Angaaende ordning af tvistigheder inden organisationerne.

Følgende spørgsmål var fremsat og forelaa trykt:

Fra *styret for Norsk malerforbund*:

„Er det centralledelsens pligt at værne organisationerne mod sprængningsforsøg fra en udenforstaaende organisations side?“

„Paa hvilken maade bør indre tvistigheder inden organisationen afgjøres?“

„Bør der til afgjørelse af saadanne oprettes voldgiftsdomstole?“

Fra *Kristiania afdeling af Norsk malerforbund*:

„Kan de regulært organiserede arbejderes organisationsret upaalt fra organisationens side krænkes, naar krænkelsen kommer fra irregulært organiserede arbejdere sammen med arbejdskjøberne?“

„Kan en udenforstaaende organisation stemple medlemmer af centralorganisationen som blokadebrydere, uden at centralledelsen skrider ind og undersøger berettigelsen af en saadan foranstaltning, men lader saadanne stemplede bli staaende som medlemmer?“

Efter den tidligere stedfundne debat og vedtagelsen af Herman Aars' forslag i malerstriden, betragtedes kun de to sidste spørgsmål, som var stillet af styret for Norsk malerforbund, som foreliggende diskussionsemner.

O. R. Olsen stillet saadant forslag: „Skulde stridigheder opstaa inden et fagforbund, pligter sekretariatet straks at skride ind og søge sagen bilagt i henhold til den taktik, som denne kongres har befulgt i afgjørelsen af malerstriden.“

M. Tranmæl indledede og redegjorde for, hvad organisationens principer skulde være ved løsningen af saadanne tvistigheder. Hver gruppe har ifølge sine eiendommeligheder og sin stilling sine egne love og regler at befølge. Naar tvist opstaa, er det da klart, at vedkommende organisation, som kjender stridens ophav og aarsag, bør søge denne løst ifølge disse love og regler og indenfor sit eget omraade. Men det kan ogsaa hændes, at tvisten griber om sig og faar følger for hele organisationen. Her er det centralledelsens pligt at gribe ind og søge den løst. Saa indviklet kan den imidlertid være, og saa delikate kan spørgsmaalene arte sig, at denne ledelse ikke uden videre kan hugge knuden over. Det er da saa ligetil at tænke paa voldgift. Men hidtil har vi ikke haft nogen saadan institution og heller ikke regler og principer for dens oprettelse eller virksomhed. Det af hr. Olsen fremsatte forslag indeholder ingen anvisning med hensyn til dette. Det taler kun om sagen i sin almindelighed og er derfor upraktisk. I det af mig for kongressen fremlagte forslag findes det positive, som forholdene kræver.

Tranmæls forslag refereredes: „Kongressen udtaler, at ethvert stridsspørgsmaal i en organisation bør søges løst inden vedkommende organisations egen ramme i overensstemmelse med dennes love og regler. Men antar en strid i en organisation saa stort omfang, at den

virker forstyrrende paa arbejdsforholdene eller organisationen i sin almindelighed, bør det være centralledelsens pligt at gribe ind og søge stridighederne bilagt. Til afgjørelse af den slags stridigheder anbefaler kongressen oprettelse af voldgiftsdomstole, og paalægges sekretariatet at udarbejde regler for en saadan voldgiftsinstitution og forelægge sit arbejde for næste kongres.“

O. R. Olsen: Jeg skulde mene, at den taktik, som denne kongres har befulgt med hensyn til afgjørelsen af malerstriden følger de reneste linjer, og disse vil fortsættes i samme gode spor, naar man sætter bestemte grænser for, hvor langt en strid bør gaa. Jeg anbefaler derfor mit forslag til vedtagelse.

Sverre Iversen: Vi ser straks, at der er en væsentlig forskjel paa de her fremlagte forslag. Tranmæls forslag giver først bestemt anvisning paa, at enhver tvist fortrinsvis bør søges løst inden vedkommende organisations gruppe, hvor striden er begyndt, og giver tillige bestemmelse for, hvorledes centralledelsen skal forholde sig. Dette er det eneste rigtige. Det andet forslag er aldeles uantageligt. Thi sekretariatet har ikke engang lovlig adgang til at gribe ind i en lokal strid. Malerstriden har faaet anvist sin løsning her paa kongressen; men det er kun slutten paa en lang affære, som har udviklet sig og hærjet længe.

Herman Aars: Sluttes mig til Sverre Iversens udtalelser. Som i Tranmæls forslag antydet, bør et forbund, hvori der er opstaaet tvistigheder, i første række afgjøre disse selv.

M. Ormestad anbefalet hr. Olsen at trække sit forslag tilbage. Det overskred, hvad kongressen havde myndighed til at beslutte.

O. R. Olsen: Vi maa da tro, at vi i sekretariatet faar mænd, som kan bruge fornuft. Dette med lovene bør da slet ikke staa iveien. For imidlertid ikke at frembringe noget resultatløst, tar jeg mit forslag tilbage.

Edv. Wilberg: Det vil ta lang tid til næste kongres, og inden den tid kan der ha været brug for en voldgiftsinstitution i mere end et tilfælde. Jeg tror heller ikke, at det er nødvendigt, at vi venter med resultatet til næste kongres. Det er tilstrækkelig garanti i, at hovedstyret godkjenner det færdige arbejde. Jeg vil derfor henstille til hr. Tranmæl at forandre sit forslag derhen.

Tranmæl udtalte sig imod dette og fastholdt sit forslag uforandret.

Voting: Tranmæls forslag bifaldtes mod et par stemmer.

VIII. Bevilgningsager.

Fra sekretariatet forelaa følgende:

Som løn for *Landsorganisationens formand* har sekretariatet besluttet at foreslaa kr. 2400.00 pr. aar.

I tilfælde kongressen skulde beslutte ogsaa at vælge helt aflønnet *kasserer*, foreslaar sekretariatet for denne en løn af 2000 kr. pr. aar.

Som honorar til den nu fungerende formand foreslaar sekretariatet kr. 500.00.

Til forretningsføreren foreslaaes en efterbevilgning stor kr. 300.00 i tællepenge.

Til sekretæren foreslaaes et honorar stort kr. 100.00.

Til revisorerne 50 kroner til hver.

Fra *Norsk jern- og metalarbejderforbunds hovedstyre:*

Forslag om godtgjørelse til sekretariatets medlemmer.

Motiver: Eftersom organisationerne og deres virksomhed vokser, vil arbeidet for sekretariatets medlemmer stadig øges med hyppige og lange møder, der ofte trækker langt udover natten. Hvervet som sekretariatsmedlem bevirker dog ikke bare øget arbejde, men ogsaa direkte udgifter for vedkommende. Man finder det derfor rimeligt, at der ydes dem en godtgjørelse af f. eks. 50 kroner pr. aar som vederlag for ekstraudgifterne. Man er bekjendt med, at saadan ordning praktiseres i flere forbund, ligesom sekretariatsmedlemmerne i Sverige og Danmark har godtgjørelse.

Til Landsorganisationens tidligere formand, D. Jensen, der for tiden var syg, bevilgedes kr. 200.00

Formanden, der havde fungeret som ulønnet, bevilgedes et honorar af kr. 500.00. Ligeledes efterbevilgedes forretningsføreren kr. 300.00 i tællepenge og sekretæren kr. 100.00.

Formandens løn sattes til kr. 2400.00 pr. aar, og for sekretariatsmedlemmer og revisorer fastsattes en godtgjørelse af kr. 50.00 for hver pr. aar.

IX. Valg.

Det besluttedes at nedsætte 2 valgkomiteer, til hvilke dirigenten udnævnte følgende:

Valgkomite nr. 1: Edv. Wilberg, Herman Aars, A. Løkkeberg, C. Myrstad.

Valgkomite nr. 2: J. M. Winge, A. E. Gundersen, A. Theting, Reinh. Olsen, O. Brunvand.

Mellem disse komiteer blev arbeidet med optællingen fordelt, eftersom stemmernes optagelse for de forskjellige foreslaaede funktionærer fuldbyrdedes.

Til formand for landsorganisationen foreslog *H. Pettersen* Ormestad, idet han henviste til Ormestads dygtighed og administrative evne.

Th. Friis foreslog Ole O. Lian, henvisende til Lians sympatiske personlighed og hans dygtighed som leder.

Det oplystes, at sekretariatet mod 1 stemme indstillet paa Lians valg.

H. O. Høglund foreslog Sverre Iversen, idet han omtalte Iversens greie færd og uomtvistelige dygtighed.

Ormestad og *Iversen* anbefalte Lians valg.

Efter en længere debat, hvori deltog *Rich. Hansen, A. E. Gundersen, Ousland, Bragstad, E. Petersen, H. Berntsen, H. Smith* m. fl. gik man til skriftligt valg, og valgkomiteen begyndte optællingen af stemmerne.

*

Udenom dagsordenen var en række forslag fremsat, som optoges til behandling, mens valgkomiteerne arbeidet.

Organisation af sjømændene.

H. C. Smith foreslog:

„Under henvisning til vedtagen resolution punkt 7 no. II paa Den skandinaviske arbeiderkongres angaaende organisation af de grupper af arbeiderklassen, hvis flertal hidtil har staaet udenfor den moderne arbeiderbevægelse, tillader jeg mig at forelægge følgende forslag for kongressen: Da kongressen finder det paakrævet og at tiden nu er inde til, at der fra Landsorganisationens side gjøres forsøg paa at faa landets sjøfolk organiseret, bevilger kongressen sekretariatet de fornødne midler til ved brochurer, skrifter og agitationsforedrag at agitere blandt landets sjøfolk med det formaal at faa oprettet et „Norsk landsforbund for sjøfolk“.

Forslagsstilleren motiverede forslaget nærmere. De norske sjøfolk lever under daarlige kaar og en meget stærk udbytning. Jeg har faret sammen med matroser, som har havt lige ned til 35 kr. pr. maaaned og som endda har været drevet ud til ekstra gratisarbejde midt paa natten. Den norske sjøfartslovgivning giver ikke sjømændene nogen ret. Den norske sjømand har intet fædreland. Han har kun himmelen over sig og lever midt i et flydende helvede derunder. Men sjøfolkenes stilling er saadan, at skal de komme sammen til fælles droftelse af sine umenneskelige kaar, saa maa de ha støtte. Landsorganisationen kan nu gjøre noget for dem. Jeg er sikker paa, at ialfald 30,000 af vore farende sjømænd kan organiseres. De andre 30,000 kan vi vanskelig naa. Her i Kristiania har der været gjort forsøg paa at faa sjømændene organiseret, men det har ikke lykkedes. Vi maa begynde med dem, som farer paa de faste ruter først. Jeg har til at begynde med ikke kunnet finde nogen billigere form end bevilgning til udgivelse af brochurer, skrifter og foredrag. Vi maa jo faa dem i tale, og anden maade er der ikke hertil. Jeg tror, at fik vi sjømændene med, saa vilde de tilføre organisationen den særlige del ogsaa de har faaet i kulturen. De har jo reist og seet meget.

M. Ormestad foreslog, at der istedetfor „faa oprettet et norsk landsforbund for sjøfolk“ skulde sættes „organisere sjømændene“.

H. C. Smith gik over til dette og forandret sit forslag derhen.

Karl Bragstad: Jeg anbefaler dette forslag til vedtagelse. Der blev i sommer dannet sjømændsforeninger i Bergen, Stavanger og Haugesund, og de har opnaaet lønsforbedringer. I Bergen er der tilige en matrosforening, som ogsaa har opnaaet lønsforbedring. Jeg tror ogsaa, at det er bedst at overlade organisationsformen til sjømændene selv. Herved vil de nok finde frem til dannelsen af et forbund for hele landet, hvilket utvilsomt er heldigst. Men de faa foreninger, sjømændene har, har ikke evnet at skaffe midler til at føre organisationen videre, og derfor bør de hjælpes.

O. Lian: Jeg forlangte ordet for at anbefale forslaget. Den internationale fagkonference skal ogsaa behandle spørgsmaalet efter forslag af vort sekretariat. Det er imidlertid meget vidtrækkende og ikke noget ligetil arbejde. Det kan komme til at lægge stort beslag paa Landsorganisationen, og vi har jo meget igjen at gjøre paa land-

jorden endnu. Det kan jo ogsaa, det har man erfaringer for fra udlandet, være forbundet med ikke saa liden risiko. Imidlertid faar det bli sekretariatets sag at ta under nærmere overveielse, hvad der kan gøres her, og jeg vil gi forslaget min anbefaling.

Votering: Forslaget vedtoges enstemmig.

Jernbanefunktionærernes organisation.

Hans O. Høglund foreslog: „Det henstilles til sekretariatet at gjøre alt, det finder formaalstjenligt, for at faa jernbanernes funktionærer tilligemed andre offentlige funktionærer til at tilslutte sig Landsorganisationen for at medvirke til arbeiderklassens økonomiske forbedring og frigjørelse. I henhold til den vedtagne resolution fra udvalg IV paa den 7. skandinaviske arbeiderkongres.“

Forslaget vedtoges enstemmig.

C. M. Olsen fra Danmark meddelte nu, at han maatte forlade kongressen, idet han skulde være tilstede paa et andet møde, og holdt en kort tale med tak for samværet paa kongressen.

Grænser mellem organisationerne.

Følgende forslag forelaa:

„Man tillader sig for kongressen at foreslaa, at de organiserede arbeidere skal være medlemmer af det forbund, hvorunder de nærmest henhører ifølge sit fag.

Lorentz Johansen. Math. Nilsen. H. C. Smith. Karl A. Olsen.“

I løbet af debatten ændredes „skal“ til „bør“, og følgende blev tilføiet: „hvis vedkommende forbund har afdeling paa stedet“.

Flere talere oplyste, at medlemmer, som egentlig skulde staat i Norsk jern- og metalarbeiderforbund, nu stod i Norsk arbeidsmandsforbund og omvendt. Dette førte til ugreie og misligheder.

Rich. Hansen foreslog: „Da det maa formodes, at det af *Lorentz Johansen* m. fl. reiste spørsmål bedst vil løses ved fri udvikling, anser kongressen en udtalelse herom overflødig.“

Lorentz Johansen omtalte, at arbeidere ved fabrikerne i Sarpsborg, som ifølge sin beskæftigelse egentlig skulde staat tilsluttet Norsk jern- og metalarbeiderforbund, nu stod i Norsk arbeidsmandsforbund, og man maatte formode, at dette var fordi de i førstnævnte forbund kunde greie sig med lavere kontingent. Hvis ikke taleren tog feil, saa skulde der i arkivet i Sarpsborg bero en skrivelse fra *Richard Hansen*, hvori han fraraader at opta folk fra jernindustrien.

G. Ousland meddelte, at i det udvalg, som behandlet lignende sager paa den sidste skandinaviske arbeiderkongres, var der stærk stemning for at vedta en lignende udtalelse som den her foreslaaede. Men ved at se lidt nærmere paa sagen, kom man til det resultat, at der ogsaa var vanskeligheder at overkomme. Det var derfor bedst ogsaa her at lade sagerne udvikle sig, og nogen udtalelse burde ikke vedtages.

Rich. Hansen: I Sarpsborg var der i begyndelsen af bevægelsen stiftet en almindelig arbejderforening ved navn „Samhold“, som tog ind alle arbejdere. Først senere blev der dannet specialforeninger, og hvert fags arbejdere dannet sine fagforeninger og gik ind i dem. Men endnu staar der dog igjen nogle rester af jern- og metalarbejderne og træarbejderne i „Samhold“. Dette forhold vil udvikle sig af sig selv lidt efter hvert. Jeg har aldrig hørt om noget modsætningsforhold mellem Norsk arbejdsmandsforbund og Norsk jern- og metalarbejderforbund i Sarpsborg. Vi har ikke egentlig nogen ret til uden videre at ekskludere folk af vore afdelinger paa grund af beskæftigelsens art. Vedkommende forening i Sarpsborg, som min skrivelse var sendt til, var skriftlig indmeldt, og da vi gik igjennem listen, saa vi, at der var jernfolk med. Jeg skrev da til foreningen og bad dem melde sig ind i Jern- og metalarbejderforbundet. Saa horte vi, at der var nogle malere dernede, som var med. Det viste sig ved undersøgelse, at det kun var folk, som havde faret med leilighedsarbejde uden at tilhøre faget. Jeg skal forøvrigt bemærke, at jeg altid har søgt at bevæge folk til at søge de foreninger, hvor de ifølge sin beskæftigelse rettelig horer hjemme.

Herman Havre: Det ser af de her givne udtalelser ud til, at folk skal kunne gaa over fra et forbund til et andet omtrent som de selv finder for godt. Hvorledes vil det da bli med rettinghederne, og hvilke forhold vil dette føre til?

M. Nygaard: Det er tidligere vedtat, at hver enkelt skal tilhøre det forbund, som hans beskæftigelse tilsiger. Men dette er ikke blevet befulgt. Det er en kjendsgjerning, at baade Norsk arbejdsmandsforbund og Norsk jern- og metalarbejderforbund har indtat formere uden at vise dem til sin rette organisation. Jeg mener derfor, at det af Lorentz Johansen m. fl. fremsatte forslag er fuldt berettiget, og jeg vil stemme for det.

Alfred Nilsen advarede mod at vedtage nogen udtalelse i denne sag. Den vil virke uheldig paa vort nuværende standpunkt, og for det forbund, som paa enkelte steder kan vinde nogle medlemmer ved det, vil det ingen fordel ha. Spørsmaalet er ogsaa, om vindingen vil bli saa særdeles stor. I tilslutning til Rich. Hansen gav taleren en nærmere detaljeret beskrivelse af de lokale forhold i Sarpsborg.

Olaf Schau udtalte sin tilslutning til, at hver arbejder skulde tilhøre sit fags organisation; men besværingerne over, at saa ikke skede, fik vedkommende forbund greie imellem sig. Vilde stemme imod forslaget.

O. R. Olsen: Forslaget er slet ikke ubetimeligt. Det berører aktuelle forhold inden organisationen, som absolut kræver sin løsning. Jeg kan saaledes meddele, at skibsbyggerne i Trondhjem gik ud af Jern- og metalarbejderforbundet og meldte sig ind i Arbejdsmandsforbundet. Tilfælderne kan ofte være slemme nok, og vi bør sætte stængsler for dem. Udviklingen kan ellers skabe forvirring istedetfor klarhed. Meget vilde rettes paa, om der var et bedre samarbejde mellem de stedlige ledelser.

H. Pettersen udtalte sin forbauselse over, at Jern- og metalarbejderforbundet har besluttet at opta Modelsnedkernes forening i Kristiania. Dette var et høist paafaldende tilfælde.

Karl A. Olsen redegjorde nærmere for forslaget's fremkomst og omtalte et tilfælde fra Sarpsborg, hvor en mekaniker var indtat i Norsk arbejdsmandsforbund.

P. Aarøe: Havde ogsaa været forbauset over Jern- og metalarbejderforbundets optagelse af Modelsnedkernes forening. Dette er en forening paa ca. 100 mand, som har staaet udenom Træarbejderforbundet. Forøvrigt maa udtalelsens vedtagelse og haandhævelse i første række gaa ud over Norsk arbejdsmandsforbund. Dette forbund optar jo alle mulige folk. Murere, kontorister, skomagere og handelsfolk har jeg hørt staa i dette forbund. En skranke er det dog, at naar man gaar over fra et forbund til et andet, saa maa man miste sine rettigheder i det første. man har staaet i.

Votering: Lorentz Johansen med fleres forslag forkastedes med stort flertal. Majoriteten stemte for ingen udtalelse at vedta.

Forskjelligt. Følgende af *H. O. Høglund* foreslaaede vedtoges:

„Landsorganisationen opfordrer samtlige medlemmer af denne til at abonnere paa „Social-Demokraten“ eller et andet arbejderblad i henhold til Den 7. skandinaviske arbejderkongres's dagsorden punkt V 7, den skandinaviske arbejderpresse og 5: Hvad kan der gøres for at fremme arbejderklassens dannelse og kultur?“

H. O. Høglund fremsatte ligeledes følgende forslag: „Arbejdernes faglige landsorganisation gjør krav paa, at til det arbeide, som udføres for de forskjellige forbund og fagforeninger, benyttes kun organiseret arbejdskraft.“

Forslaget afvistes meget energisk af flere, da det ansaaes overflødig, og blev ikke vedtaget.

L. Rungstad foreslog en henstilling til forbundene om at sørge for den faglige presses udvikling.

Forslaget forkastedes.

Valgene.

Til formand valgtes Ole O. Lian med 133 st. Dernæst havde M. Ormestad 78 st. og Sverre Iversen 27 st.

Til viceformand valgtes Sverre Iversen med 148 st. Dernæst havde Ormestad 86 st.

Til medlemmer af sekretariatet valgtes Rich. Hansen med 232 st., H. Pettersen 229 st., M. Ormestad 221 st., P. Aarøe 218 st., Gunnar Sethil 217 st., Arnt Aamodt 203 st., M. Christoffersen 203 st. og M. Nygaard 111 st.

Suppleanter: P. Myhre 171 st., A. E. Gundersen 164 st., L. Svendsen 164 st., Kr. Torres 153 st., G. Ousland 139 st. og E. Svendsen 100 st.

Revisorer: D. Jensen 129 st., Tobias Olsen 127 st. og A. The-ting 81 st.

Suppleanter: H. Olsen 37 st., J. Knudsen 34 st. og E. Even- sen 23 st.

Kongressens afslutning.

C. M. Olsen havde, som refereret tidligere, takket for samværet, idet han og *Lindqvist* skulde overvære et andet møde. *Olsen* takket ogsaa paa *Lindqvist's* vegne. Han omtalte i sin tale fagbevægelsens raske vækst i Norge, og de store haab denne bar med sig. Paa denne kongres er der behandlet forskjellige sporsmaal, der kunde splittet enhver forsamling, ogsaa denne, hvis ikke fagbevægelsen i Norge var blit saa stærk, at den holdt sammen. Her har været svaghed for; men nu finder vi fasthed. For et halvt snes aar siden var der snedkerstreik i Kristiania og man anmodet om hjælp fra Danmark og Sverige. Men man havde ikke klarhed over ansvaret og følgerne: de stolte som ynglingen paa „den rige onkel“ i Amerika. Først maa man organisere sig selv for væsentlig at kunne klare sig selv. Det var den rette forklaring af slagordet hjælp til selvhjælp og her staar man nu i Norge foran Danmark, idet der er vedtat fast kontingent til streik. Det gir styrke og solidaritet. Man maa tro først og fremst paa sig selv, paa egen styrke, eget samhold, egen organisation. Det er den enkeltes som arbejderbevægelsens udvikling. Han udbragte tilslut et leve for forbindelsen mellem de nordiske fagorganisationer, for at disse sammen med de politiske organisationer kan løfte arbejderne's sag frem til seir.

J. Karlygren bad *Olsen* bringe den danske og den svenske delegation en tak for samværet paa kongressen med følgende hilsen: Vi gaar under den røde fane til fælles kamp.

Carl Legien bragte kongressen den internationale hilsen. Den kapitalistiske udvikling i samfundet forte med streng logisk konsekvens til arbejderbevægelsen, som den fandt sine former i organisationen; og ligesom kapitalismen i kraft af udviklingen havde vundet sin magt, saa vilde den nu følges af arbejderorganisationens seir i samfundslivet. Ingen anstrængelse fra magthavernes side evnet at stanse arbejderbevægelsen i dens fremgang. Thi, som den var en kulturbevægelse, der maatte frem, ansproget modstanden kun til stedse øget ihærdighed hos arbejderne. Proletariatet, som ingen anden fiende havde end kapitalismen skulde saaledes samlet rykke frem, og derved at det banet veien for det nye samfund, gi det gamle, som var overgroet med uret, dødsstødet.

Einar Li oversatte talen fra tysk og bragte tilslut de udenlandske repræsentanter en tak for deres tilstedeværelse paa kongressen.

E. Soderberg holdt en indtrængende varm tale om den faglige bevægelses etiske betydning i samfundet. Som fagbevægelsens seire skabte ret og hævdet orden i det økonomiske liv, saaledes etableret den ogsaa nye forhold mellem medlemmerne indbyrdes og udviklet samfølelse, broderskab og venskab paa ny grundvold. Ligesom den i sin virksomhed omstødte gamle og forældede værdibegreber, saa skabte den nye, der udsprang af stærkere og mere dybtgaaende retsfølelse mellem menneskene. Saaledes var fagbevægelsen en ny livgivende positivt magt i menneskenes samfundsliv, og dens opgaver og betydning strakte sig stedse videre og fik større og større indflydelse. Han

bragte en tak til de norske kamerater fra de svenske arbejdere, der uryggelig stod solidariske i den samme kamp og takket personlig for samværet, som alle kun maatte ønske havde været længer. Saadanne stevner bidrog ogsaa til, at man lærte at holde af hverandre. Kongressen havde været en vakker mønstring af, hvad fagbevægelsen i Norge har af kultur og styrke. Her var ikke bare ranke viljer, men ogsaa stærke viljer.

Chr. H. Knudsen talte for den socialistiske presses udbredelse.

Wm. Karlsen frembar en tak fra de udelukkede i papirindustrien for den hjælp de havde faat i sin netop heldig afsluttede kamp.

M. Tranmæl takket for opholdet i Kristiania paa de udenby's delegeredes vegne.

O. Lian: Før vi nu skilles, vil jeg faa takke kongressens deltagere for den udviste tillid ved at vælge mig til formand. Jeg er klar over, at det er en vanskelig og ansvarsfuld stilling, jeg derved har paatat mig; jeg skal da forsøge at gjøre alt, hvad mine evner og kræfter rækker, for at opfylde den opgave, som er stillet mig. Organisationens fremgang er det vor opgave at befordre, og i dette arbejde venter jeg, at I alle vil delta. Uden dette kan det lidet nytte. Det er alle I, som nu skal reise hjem, rundt til de smaa foreninger, det er alle I, som er grundlaget for vor styrke og betingelsen for vor fremgang. Lad os da alle love hverandre, at vi i den kommende periode med tro og begeistring vil bygge videre paa vor organisations bygning. I forvisningen herom vil vi udbringe et leve for Arbeidernes faglige landsorganisation.

Begeistret tilslutning!

G. Ousland udtalte forsamlingens tak til dirigenterne og sekretærene.

Protokollerne blev derpaa afsluttet og godkendt.

M. Ormestad afsluttet kongressen med en manende tale, hvorpaa deltagerne staaende afsang „Socialisternes marsch“.

*

Telegrammer.

Følgende hilsningstelegrammer indløb under kongressens samvær:

Stockholm, 11. 9. 07.

Svenska socialdemokratiska partistyrelsen sänder Norges organiserade arbetare hjärtlig tack för storartat och broderligt mottagande av den svenska delegationen vid den nyss slutade sjunde skandinaviska arbetarkongressen och uttrycker sin vissa förväntan att Edert nu pågående fakliga landsmöte skall ytterligare stärka den klassmedvetna arbetarrörelsens ställning i Edert land. Arbetarnes orubbliga solidaritet över landsgränserne lovar en allt säkrare frammarsch till alla folks frigörelse från kapitalismens gemensamma ok. Skandinaviens arbetare sammanknutna i enigt brödraband skola ej vara de sista att föra kampen till seger för det arbetande folket och därmed skapa grunden

för en allt närmare kulturgemenskap där den gemensamma röda fanan går i spetsen för de nationella fanornas tåg.

För socialdemokratiska arbetarepartiet

Branting, ordf. *Vickman*, sekr.

Bergen, 11. 9. 07.

Norsk jern- & metalforbunds afdelinger i Bergen hilser kongressen lykke til arbeidet. Solidariteten leve!

Styret.

Kristiania, 12. 9. 07.

I arbeid for fred under brorskabets fane

De sande skal folkenes vilje.

Da først lader fred sig paa jorden fremmane,

Da blomstrer den skjønneste lilje.

Styret for Sukkervarearbeidernes forening.

Diskussionsregister.

	Side
<i>Aalberg, P.</i>	16, 61, 102, 103
<i>Aars, Herman</i>	64, 65, 90, 94, 104, 106
<i>Aarøe, P.</i>	25, 40, 55, 111
<i>Andersen, A.</i>	41, 55
<i>Andresen, H. L.</i>	38, 51, 61, 94, 101
<i>Andresen, Jul.</i>	16, 16
<i>Bergersen, J.</i>	14
<i>Bjerkmann, J.</i>	104
<i>Bragstad, Karl</i>	23, 64, 78, 103, 108
<i>Enemark, Th.</i>	101
<i>Engelbretsen, Th.</i>	73, 76
<i>Evensen, Edv.</i>	24, 39, 47, 100
<i>Frøis, Th.</i>	12, 95, 104, 107
<i>Gundersen, A. E.</i>	20, 23, 32, 36, 39, 41, 43, 48, 53, 65, 78, 90, 93, 95
<i>Hansen, Rich.</i>	13, 14, 32, 40, 42, 52, 57, 64, 65, 78, 103, 109, 110
<i>Hansen, W.</i>	41
<i>Havre, Herman</i>	23, 32, 54, 110
<i>Huysmans, Camille</i>	1
<i>Høglund, H. O.</i>	52, 109, 111
<i>Iversen, Hilmar</i>	53
<i>Iversen, Sverre</i>	8, 13, 15, 17, 21, 23, 24, 25, 25, 28, 32, 33, 37, 40, 45, 46, 47, 50, 55, 57, 92, 93, 100, 103, 106, 107
<i>Johansen, Lorentz</i>	109
<i>Karlgren, J.</i>	8, 16, 17, 23, 54, 63, 64, 112
<i>Karlsen, P.</i>	104
<i>Karlsen, Wm.</i>	8, 25, 113
<i>Knudsen, Chr. H.</i>	64, 113
<i>Kristensen, Vilh.</i>	13, 14, 15, 24
<i>Legien, C.</i>	112
<i>Li, Einar</i>	112
<i>Lian, Ole O.</i>	1, 12, 15, 17, 19, 21, 25, 28, 32, 36, 38, 41, 47, 49, 62, 64, 70, 74, 78, 91, 92, 95, 108, 113
<i>Lindahl, G.</i>	38, 41, 63
<i>Lindqvist, Herman</i>	3
<i>Nilsen, Alfr.</i>	17, 110
<i>Nilssen, M.</i>	25, 51, 109
<i>Ness, P.</i>	52
<i>Nygaard, M.</i>	14, 17, 19, 21, 25, 33, 38, 40, 47, 49, 53, 76, 77, 78, 95, 101, 102, 104, 110

	Side
<i>Nygaard, Jonas</i>	22, 24, 54
<i>Nygaard, Joh.</i>	75
<i>Olafsen, I.</i>	103
<i>Olsen, Ant.</i>	49, 77
<i>Olsen, C. M.</i>	2, 109, 112
<i>Olsen, Sigurd</i>	21, 55
<i>Olsen, Karl A.</i>	109, 111
<i>Olsen, O. R.</i>	77, 105, 106, 110
<i>Ormestad, M.</i> 8, 12, 13, 14, 17, 22, 25, 37, 39, 40, 41, 44, 53, 57, 59, 65, 73, 76, 77, 93, 95, 96, 97, 102, 104, 106, 107, 108, 113	8, 22, 23, 25, 33, 41, 44, 51, 65, 93, 109, 113
<i>Ousland, G.</i>	32, 36, 41, 63, 65, 75, 92
<i>Pedersen, A.</i>	77
<i>Pedersen, Søren</i>	24, 49, 55, 104
<i>Pettersen, Albin</i>	15, 17, 20, 23, 49, 54, 55, 101
<i>Pettersen, E.</i>	18, 20, 38, 44, 46, 76, 107, 111
<i>Pettersen, H.</i>	111
<i>Rungstad L.</i>	16, 32, 49, 110
<i>Schau, O.</i>	73, 75
<i>Schou, Adolf</i>	18, 19, 22, 32, 42, 43, 54, 78
<i>Sethil G.</i>	65
<i>Sjurseth H.</i>	32, 52, 54, 108, 109
<i>Smith, H. C.</i>	95
<i>Spjelkavig, T.</i>	38, 52
<i>Stenberg, A.</i>	16, 39, 52
<i>Stenersen, M.</i>	51
<i>Svendsen, L.</i>	112
<i>Søderberg, E.</i>	13, 23
<i>Tobiassen, M.</i>	8, 22, 47, 54, 59, 65, 91, 102, 105, 106
<i>Trammæl, M.</i>	25
<i>Tveten</i>	77
<i>Tybring, Vilh.</i>	106
<i>Wilberg, Edv.</i>	51, 91, 94
<i>Winge, J. M.</i>	

